Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Convenant gewasbeschermingsmiddelen
Datum: vrijdag 21 augustus 2026 10:53:05
Bijlagen: image002.png
image003.png

Hoi art. 5.1.2.e
Hierbij mijn reactie vanuit Natura 2000:

- Goed dat er een aanpak/deelconvenant voor Natura 2000 komt;
- In veel gevallen is de provincie bevoegd gezag, terwijl het Rijk en gebruiker de veroorzakers van de problemen zijn;
- Provincie gaat vanuit natuur niet financieel bijdragen aan de oplossingen;

Groet,

art. 5.1.2.e
logo
art. 5.1.2.e | Expertiseteam Natuur
Provincie Flevoland | Postbus 55 | 8000 AB Lelystad| www.flevoland.nl
0320 - art. 5.1.2.e |+316 - art. 5.1.2.e @flevoland.nl
art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2026 16:40
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Convenant gewasbeschermingsmiddelen

Hallo allemaal,
Zoals jullie wellicht al hebben gehoord is er afgelopen zomer hard gewerkt aan een landelijk convenant gewasbeschermingsmiddelen. Bijgaand het resultaat met een overzicht van vragen en antwoorden.
Op 10 september zal dit convenant voorliggen in het IPO bestuur om te besluiten of ook IPO zal gaan ondertekenen namens alle provincies. GS zal hierover besluiten begin september. Ter voorbereiding hierop willen we een advies voorleggen in het PO van 31 augustus.
Daarvoor heb ik jullie input nodig.
Overigens is er op 17 juni een advies gegeven aan onze bestuurders in het voortraject van dit convenant voor en gemeenschappelijke BAC LG en RenL. Die heb ik ook bijgesloten.
Zouden jullie een reactie op het convenant willen geven waar het jullie expertise betreft? Daarbij dacht ik zelf aan onderstaande personen en expertises. Graag jullie reactie of je dit herkent en of er wellicht nog iemand mist.

- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Om het 31 augustus in het PO te hebben heb ik jullie advies uiterlijk volgende week vrijdag 21 augustus nodig. Dan kan ik dit verwerken op de 24e, nog een keer aan jullie voorleggen op de 25e en dan de 26e agenderen voor het PO van de 31e.
Om het thema gewasbescherming beter te stroomlijnen binnen IPO, wil het IPO een kwartiermaker gewasbescherming aanstellen. IPO heeft CLM Onderzoek en Advies gevraagd om een plan van aanpak op te stellen voor deze kwartiermakersfase. Dit plan van aanpak kan je vinden in de bijlagen van deze mail.
Een eerste aanzet gedaan door [redacted] en [redacted] voor de PO notitie staat hier: reactie op convenant gewasbeschermingsmiddelen.docx Graag jullie aanvullingen/reacties in dit document verwerken.
Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]

.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Convenant gewasbeschermingsmiddelen
Datum: donderdag 20 augustus 2026 16:04:54
Bijlagen: image001.png
image002.jpg

Hoi art. 5.1.2.e
Eens dat dit vraagstuk zich ook steeds vaker vertaald in ruimtelijke vraagstuken. art. 5.1.2.e heeft een mooi stuk getypt over dat we dit ook moeten borgen bij functieveranderingen op erven. Zowel in de ontwerp Omgevingsvisie als in het nieuwe beleid voor de erven is dit een aandachtspunt waar de agrariër wel de voorrang krijgt. Dit komt dus mooi overeen. Eigenlijk net als bij het gehele vraagstuk wil je dit volgens mij met de sector oppakken, maar ook met de gemeenten. Het moet wellicht in de toekomst ook een juridische planologische doorvertaling krijgen in het Omgevingsplan.
Belangrijk bij dit vraagstuk dat GO goed aangehaakt blijft. Dit onderwerp is ook een van de dingen die speelt bij overleg landelijk gebied dat wordt getrokken door art. 5.1.2.e
Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Ruimte en Landschap

T: 06- art. 5.1.2.e
E: art. 5.1.2.e @flevoland.nl

Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2026 16:40
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Convenant gewasbeschermingsmiddelen

Hallo allemaal,
Zoals jullie wellicht al hebben gehoord is er afgelopen zomer hard gewerkt aan een landelijk convenant gewasbeschermingsmiddelen. Bijgaand het resultaat met een overzicht van vragen en antwoorden.
Op 10 september zal dit convenant voorliggen in het IPO bestuur om te besluiten of ook IPO zal gaan ondertekenen namens alle provincies. GS zal hierover besluiten begin september. Ter voorbereiding hierop willen we een advies voorleggen in het PO van 31 augustus.
Daarvoor heb ik jullie input nodig.
Overigens is er op 17 juni een advies gegeven aan onze bestuurders in het voortraject van dit convenant voor en gemeenschappelijke BAC LG en RenL. Die heb ik ook bijgesloten.
Zouden jullie een reactie op het convenant willen geven waar het jullie expertise betreft? Daarbij dacht ik zelf aan onderstaande personen en expertises. Graag jullie reactie of je dit herkent en of er wellicht nog iemand mist.

- art. 5.1.2.e

- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e ing
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e

Om het 31 augustus in het PO te hebben heb ik jullie advies uiterlijk volgende week vrijdag 21 augustus nodig. Dan kan ik dit verwerken op de 24e, nog een keer aan jullie voorleggen op de 25e en dan de 26e agenderen voor het PO van de 31e.
Om het thema gewasbescherming beter te stroomlijnen binnen IPO, wil het IPO een kwartiermaker gewasbescherming aanstellen. IPO heeft CLM Onderzoek en Advies gevraagd om een plan van aanpak op te stellen voor deze kwartiermakersfase. Dit plan van aanpak kan je vinden in de bijlagen van deze mail.
Een eerste aanzet gedaan door art. 5.1.2.e en art. 5.1.2.e voor de PO notitie staat hier: reactie op convenant gewasbeschermingsmiddelen.docx Graag jullie aanvullingen/reacties in dit document verwerken.
Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e

Expertiseteam Milieu

.....

Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

.....

Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e @flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e

.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Convenant gewasbeschermingsmiddelen
Datum: maandag 17 augustus 2026 09:29:52
Bijlagen: image001.png

Hallo allemaal,

Vanuit het IPO ontving ik nog een aantal noties die relevant zijn voor de uitwerking van de GS advisering over het convenant Gbm. Ik zal deze verwerken in het advies, maar voor jullie alvast ter info:

Er wordt gewerkt aan de laatste conceptteksten van het convenant GWB. Er wordt nog een aantal juridische vragen uitgewerkt. Een aantal provincies twijfelen nog over de advisering aan hun GS, nu er o.a. zorgen zijn over de financiële consequenties en mogelijke complicaties voor hun rol als bevoegd gezag (op meerdere beleidsterreinen zoals N2000, water). Hieronder een anatal aandachtspunten uitr een overleg over het convenant:

- *Zoals bekend is het een convenant op hoofdlijnen, dat zolang de deelconvenanten niet zijn uitgewerkt (december 2026), kan worden opgezegd. Voordat de deelconvenanten kunnen worden getekend dient er een nieuw besluit genomen te worden door de 12 GSsen.*
- *Zoals in het vorige overleg ook werd aangeven: de Staatssecretaris heeft bij aanbieding van dit convenant op hoofdlijnen aangegeven dat dit document niet juridisch bindend is (zie de 5e bijlage, p. 1 onderste bullet).*
    - *Dat wordt in de brief niet verder onderbouwd. In het convenant staan vooral intenties en procesafspraken én het convenant kan nog altijd worden opgezegd (en evt. ontbonden, vgl art. 11 lid 3 convenant) zolang de deelconvenanten nog niet gesloten zijn. Deelconvenanten moeten eind 2026 zijn gesloten. Vanaf dan krijgt het totaal aan convenanten juridisch betekenis (omdat afspraken in de deelconvenanten concreter worden en er mogelijk niet alleen over intenties gesproken wordt).*
- *Als IPO het convenant op hoofdlijnen niet ondertekent, heeft dat onzes inziens tot gevolg dat de 7 aangesloten partijen IPO niet hoeven te betrekken bij het vervolgproces. Provincies hebben dan ook geen invloed meer op de te maken afspraken in de deelconvenanten.*
- *Ten aanzien van de financiële consequenties is het voorstel om zowel bij de staatssecretaris als bij het convenantssecretariaat aan te geven dat IPO/de provincies geen financiële consequenties aanvaarden met de ondertekening van dit (hoofdlijnen)convenant.*
- *Wel vragen we in het besluit om inzet vanuit de provinciale organisaties, om deel te nemen in de processen van de deelconvenanten. Aangezien er momenteel nog geen planning of procesvoorstel hebben vanuit het secretariaat kunnen we nog geen duidelijkheid geven over wat dat aan uren vraagt. Verwachting is wel dat hier op korte termijn meer duidelijkheid over komt (nu het secretariaat in art.*

10.1, vierde lid van het convenant heeft toegezegd uiterlijk in augustus 2026 voor te stellen hoe zij de governance voor het vervolgproces voor zich zien).

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e

.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Datum: dinsdag, 11 augustus 2026 om 16:39
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Convenant gewasbeschermingsmiddelen

Hallo allemaal,

Zoals jullie wellicht al hebben gehoord is er afgelopen zomer hard gewerkt aan een landelijk convenant gewasbeschermingsmiddelen. Bijgaand het resultaat met een overzicht van vragen en antwoorden.

Op 10 september zal dit convenant voorliggen in het IPO bestuur om te besluiten of ook IPO zal gaan ondertekenen namens alle provincies. GS zal hierover besluiten begin september. Ter voorbereiding hierop willen we een advies voorleggen in het PO van 31 augustus.

Daarvoor heb ik jullie input nodig.

Overigens is er op 17 juni een advies gegeven aan onze bestuurders in het voortraject van dit convenant voor en gemeenschappelijke BAC LG en RenL. Die heb ik ook bijgesloten.

Zouden jullie een reactie op het convenant willen geven waar het jullie expertise

betreft? Daarbij dacht ik zelf aan onderstaande personen en expertises. Graag jullie reactie of je dit herkent en of er wellicht nog iemand mist.

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Om het 31 augustus in het PO te hebben heb ik jullie advies uiterlijk volgende week vrijdag 21 augustus nodig. Dan kan ik dit verwerken op de 24e, nog een keer aan jullie voorleggen op de 25e en dan de 26e agenderen voor het PO van de 31e.

Om het thema gewasbescherming beter te stroomlijnen binnen IPO, wil het IPO een kwartiermaker gewasbescherming aanstellen. IPO heeft CLM Onderzoek en Advies gevraagd om een plan van aanpak op te stellen voor deze kwartiermakersfase. Dit plan van aanpak kan je vinden in de bijlagen van deze mail.

Een eerste aanzet gedaan door [redacted] en [redacted] voor de PO notitie staat hier: reactie op convenant gewasbeschermingsmiddelen.docx Graag jullie aanvullingen/reacties in dit document verwerken.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]
.....
Afbeelding

Afstemmingsversie
Convenant toekomstbestendige gewasbescherming

Partijen:

1. De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) , handelend als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden en handelend als bestuursorgaan.
2. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), handelend als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden en handelend als bestuursorgaan.
3. Vereniging van Nederlandse Gemeenten[1], te dezen vertegenwoordigd door
4. Unie van Waterschappen[1], te dezen vertegenwoordigd door
5. Land- en Tuinbouworganisatie Nederland, te dezen vertegenwoordigd door
6. Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt, te dezen vertegenwoordigd door
7. BO Akkerbouw, te dezen vertegenwoordigd door
8. Greenports Nederland, te dezen vertegenwoordigd door
9. Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, te dezen vertegenwoordigd door
10. Natuur & Milieu, te dezen vertegenwoordigd door
11. LandschappenNL, te dezen vertegenwoordigd door

PM: bovenstaande tekst zal in definitieve versie worden aangepast om alle rechtspersonen benoemd te hebben.

- Partijen genoemd onder 1 en 2 te noemen: Rijk
- Partijen genoemd onder 1, 2, 3 en 4 hierna samen te noemen: Overheden
- Partijen genoemd onder 5, 6, 7 en 8 hierna samen te noemen: Sectorpartijen
- Partij genoemd onder 9 hierna te noemen: Ketenpartij[2]
- Partijen genoemd onder 10 en 11 hierna samen te noemen: Maatschappelijke partijen
- Alle partijen gezamenlijk te noemen: Partijen

[1] Ondertekening onder voorbehoud formalisering bestuur
[2] Naast de hier genoemde partijen loopt er een parallel spoor met meer ketenpartijen, dit wordt in het vervolgtraject verder geïntegreerd.

Intern gebruik

Partijen hebben het volgende overwogen:

a. Context en huidige situatie

Natuur, milieu, leefomgeving en de land- en tuinbouw zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een gezonde natuur en leefomgeving zijn van groot belang voor een toekomstbestendige landbouw, terwijl de manier waarop landbouw plaatsvindt invloed heeft op de kwaliteit van natuur, water en leefomgeving. Partijen bij dit convenant delen daarom de verantwoordelijkheid om te werken aan oplossingen die zowel ruimte bieden aan een sterke land- en tuinbouw als aan de bescherming van mens, natuur en milieu. Vanuit deze gezamenlijke opgave zoeken Partijen de samenwerking om te komen tot een duurzame en toekomstgerichte aanpak van gewasbescherming.

De Nederlandse land- en tuinbouw behoort wereldwijd tot de koplopers op het gebied van innovatie, productiviteit en duurzaam telen. Ondernemers hebben de afgelopen jaren stappen gezet in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering en het terugdringen van de impact van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit blijkt onder meer uit de monitoringsrapportage van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming, de evaluatie van het Nationaal Actieplan Duurzaam Gebruik Gewasbeschermingsmiddelen (NAP) en de jaarlijkse rapportage van de Harmonised Risk Indicator (HRI). Tegelijkertijd staat de sector voor belangrijke uitdagingen. Agrariërs maken zich zorgen over de snelheid waarmee bestaande gewasbeschermingsmiddelen verdwijnen, terwijl de toelating van nieuwe middelen en alternatieven achterblijft. Daarnaast zorgen klimaatverandering en de daarmee samenhangende opkomst van nieuwe ziekten en plagen voor extra druk op de teelt en vragen zij om nieuwe oplossingen. Toezichthouders stellen daarnaast vast dat de naleving van de regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen onvoldoende is, wat gevolgen heeft voor het maatschappelijk draagvlak en impact op milieu en leefomgeving. Telers en tuinders willen graag de omslag maken naar weerbare en schonere teelten, maar op dit moment ontbreekt het juiste instrumentarium en brengen deze keuzes een bedrijfsrisico met zich mee.

Naast de uitdagingen voor de landbouw is er ook een duidelijke maatschappelijke en ecologische urgentie om de impact van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen. Uit metingen blijkt dat gewasbeschermingsmiddelen en hun afbraakproducten worden aangetroffen in natuurgebieden, oppervlaktewater, grondwater, op buurpercelen en in de directe leefomgeving van mensen. Deze aanwezige stoffen zijn reden tot zorg over de effecten van langdurige blootstelling op mens, dier en milieu en de effecten die deze stoffen hebben op de kwaliteit van natuur. Deze bevindingen en oprechte zorgen komen tot uiting in rechtszaken[3], maatschappelijke discussies en politieke debatten over de effecten op mens, natuur en milieu. Dit vertaalt zich bovendien steeds vaker in ruimtelijke vraagstukken. Provincies worden geconfronteerd met vele handhavingsverzoeken rondom Natura 2000-gebieden en gemeenten moeten zelfstandig regels ontwikkelen voor afstanden tussen landbouwpercelen en bebouwing. Hierdoor is een versnipperd beleidslandschap ontstaan en staan gemeenten en provincies onder druk om hier zelfstandig keuzes in te maken.

[3] Uitspraak RvS Holtingerveld en Gerechtshof Den Bosch – Sevenum

Intern gebruik

Daarnaast gelden voor Nederland de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Dit brengt een duidelijke opgave met zich mee om aan deze doelen te voldoen. Voor verschillende stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen worden de vastgestelde normen voor de waterkwaliteit nog overschreden, waardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn voor zowel oppervlaktewater als grondwater en voor de kwaliteit van ons drinkwater.

Daarmee staat in dit convenant de opgave centraal om enerzijds de weerbaarheid en concurrentiekracht van de land- en tuinbouw te behouden en anderzijds om de negatieve gevolgen voor het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen voor natuur en milieu te beperken, waarbij wordt erkend dat de landbouw niet de enige bron van milieubelasting is.

b. Politieke aanleiding en opdracht

Vanuit het coalitieakkoord 'Aan de slag' hebben coalitiepartijen D66, VVD en CDA met elkaar afgesproken:
'Met de glastuinbouw, de akkerbouw en ketenpartijen sluiten we nationale, bindende convenanten om het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen (op basis van milieubelastingspunten) fors te beperken.'

Op 17 april 2026 heeft staatssecretaris Erkens een brief[4] naar de Tweede Kamer gestuurd waarin hij het proces rondom het convenant schetst. In deze brief worden de volgende kaders geschetst voor het convenant:

1. Er moet voor de zomer een bindend nationaal convenant op hoofdlijnen worden gesloten met overheden, sector, ketenpartijen en maatschappelijke organisaties.
2. In het convenant moeten vijf bouwstenen worden uitgewerkt om tot keuzes te komen:
    a. Een reductiedoel en een bedrijfsspecifieke doelsturingsystematiek met Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) om voortgang te meten en bij te sturen op basis van milieubelastingspunten;
    b. Een ondersteunend instrumentarium langs drie sporen om agrarische ondernemers te helpen de transitie te versnellen: een kennis- en innovatiespoor voor ontwikkeling van weerbare plant- en teeltsystemen, een maatregelenspoor voor meer alternatieve methoden en technologieën (zoals 'groene' gewasbeschermingsmiddelen) en een spoor gericht op precisielandbouw en robotisering;
    c. Verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, via voortouw door de sector voor meer sectorale borging en waarbij toezicht en handhaving door de overheid het sluitstuk blijft;
    d. Heldere kaders voor ruimtelijke zonering rond kwetsbare gebieden en functies, in samenspraak met bredere zoneringsaanpak in de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof;
    e. Maatregelen voor verbetering van waterkwaliteit, waaronder de gebiedsgerichte aanpak van KRW-normoverschrijdingen en beperkingen van gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden.
3. Het convenant moet de basis vormen voor een nieuw Nationaal Actieplan Gewasbescherming (NAP).

[4] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2026Z08324&did=2026D18657

Intern gebruik

c. <u>Totstandkoming tussen partijen</u>

1. Partijen hebben de afgelopen periode verkend hoe de ambitie om de milieubelasting bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen fors te beperken kan worden vertaald naar werkbare en uitvoerbare afspraken.
2. In dit proces hebben Partijen gesproken over de verschillende onderdelen die in de Kamerbrief van 17 april 2026 zijn benoemd. De uitkomsten van deze gesprekken zijn in dit convenant op hoofdlijnen vastgelegd.
3. In het proces was de Wageningen University and Research (WUR) aangesloten als kennispartner. Aan dit proces heeft ook het Interprovinciaal Overleg (IPO) deelgenomen. In verband met de interne besluitprocedures in deze organisatie, zal IPO in september besluiten over ondertekening van dit convenant.

d. <u>Status van dit convenant</u>

1. Met dit convenant leggen Partijen afspraken en ambities op hoofdlijnen vast over de gezamenlijke inzet om de milieubelasting van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken, met als doeljaren 2030, 2035 en 2040.
2. Partijen werken dit convenant op hoofdlijnen verder uit. Voor de start van het vervolgproces van dit convenant op hoofdlijnen, zullen de Partijen afspraken maken over de governance voor dit vervolgproces. Dit proces is verder beschreven in artikel 10 van dit convenant.
3. Ondertekening van dit hoofdlijnenconvenant strekt uitsluitend tot instemming met de inhoud van dit hoofdlijnenconvenant en kan niet worden aangemerkt als instemming met of ondertekening van toekomstige deelconvenanten.

e. <u>Uitgangspunten</u>

1. Partijen willen gezamenlijk uitvoering geven aan de ambitie uit het coalitieakkoord ‘Aan de slag’ om een nationaal bindend convenant te sluiten om het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen op basis van milieubelastingspunten fors te beperken.
2. Partijen erkennen de noodzaak om te voldoen aan wettelijke en juridische kaders, zoals de richtlijn voor duurzaam gebruik (SUD) en de kaderrichtlijn water (KRW). Partijen onderschrijven daarnaast het belang van goede naleving van de regels voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Partijen erkennen door hen eerder gemaakte afspraken en onderschrijven de daarin opgenomen ambities onverminderd.
3. Gewasbeschermingsmiddelen en hun afbraakproducten worden aangetroffen in natuurgebieden, oppervlaktewater, grondwater en de directe leefomgeving. Het is onwenselijk dat deze stoffen een negatieve impact hebben op de kwaliteit van deze gebieden en wateren en ook een risico vormen voor de gezondheid van mensen. Provincies worden geconfronteerd met handhavingsverzoeken rondom Natura 2000-gebieden en gemeenten moeten zelfstandig regels ontwikkelen voor afstanden tussen landbouwpercelen en bebouwing. Partijen erkennen deze problematiek en willen in dit convenant tot maatregelen komen, waar mogelijk gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, die perspectief en rechtszekerheid bieden voor burgers, boeren, tuinders en overheden.

Intern gebruik

4. Partijen erkennen dat het thema gewasbeschermingsmiddelen op dit moment voor maatschappelijke verdeeldheid zorgt, zowel tussen boeren en burgers als tussen boeren onderling. Deze verdeeldheid leidt tot onwenselijke spanningen in de samenleving en lokale gemeenschappen. Partijen willen door middel van dit convenant komen tot een dialoog die verdeeldheid doet verminderen en de samenleving weer verder samen kan brengen op dit onderwerp. Daarnaast kan een evenwichtige vorm van transparantie ook zorgen voor beter begrip in de samenleving over het thema gewasbeschermingsmiddelen.
5. Partijen erkennen dat het convenant traject betrokkenheid vraagt van de gehele plantaardige keten en van overheden.
6. Er is al veel praktijkkennis beschikbaar vanuit wetenschap, de biologische en gangbare akkerbouw- en tuinbouwpraktijken en uit regionale trajecten om op korte termijn de impact van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen op basis van milieubelasting en weerbare teeltsystemen verder uit te bouwen. Dit omvat ook de ervaringen en resultaten van onder meer het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie 2030 en het Actieplan Plantgezondheid. Wel is het belangrijk dat innovatie- en kennisontwikkeling blijvend worden gestimuleerd, zodat telers en tuinders over het juiste instrumentarium beschikken om duurzamere en robuustere keuzes te maken. Daarnaast erkennen Partijen dat er nog steeds kennisleemtes bestaan.
7. Partijen erkennen dat aanvullende maatregelen in diverse gebieden (natuur/leefomgeving/water) kunnen leiden tot hogere kosten, risico's en verminderd handelingsperspectief. Het is daarom belangrijk voor dit convenant om nadrukkelijk stil te staan bij de financiële consequenties. Bij de uitwerking van de afspraken van het convenant in deelconvenanten wordt nagedacht over passende financiële instrumenten voor alle Partijen.
8. Vanuit de politieke opdracht voor dit convenant is er een afkadering meegegeven voor dit convenant, waarbij de toelatingsmethodiek buiten de reikwijdte van dit convenant valt. Wel is het belangrijk voor het succes van dit convenant dat er voldoende alternatieven beschikbaar zijn en komen voor telers; deze urgentie zal in het convenant worden geadresseerd met een uitdrukkelijke rol voor het Rijk bij het versnellen van toelatingsprocedures.
9. Partijen hebben als perspectief dat er in 2040 sprake is van een toekomstbestendig landbouwsysteem dat aantoonbaar voldoet aan de geldende beschermingsdoelen voor mens, natuur en milieu. In dit systeem zijn de impact en de emissies bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen teruggebracht tot een niveau waarop geen sprake is van onaanvaardbare effecten op biodiversiteit, leefomgeving en waterkwaliteit. Tegelijkertijd is in 2040 het systeem economisch houdbaar, met een robuust verdienmodel voor landbouwondernemers en een sterke concurrentiepositie binnen de Europese en internationale markt. In dit convenant worden afspraken gemaakt over inzet, maatregelen en investeringen gericht op het realiseren van deze eindsituatie.
10. Dit convenant vormt een startpunt van een gezamenlijk streven naar de doelen van dit convenant en zal een basis zijn voor voortdurend overleg over haalbaarheid en uitvoering. Binnen dit convenant zullen afspraken worden gemaakt over een governance structuur en de vereiste (financiering voor) capaciteit voor de uitvoering.
11. De afspraken die Partijen maken zijn van toepassing voor zover de realisatie daarvan binnen de eigen invloedssfeer ligt, en past binnen ieders huidige taken en bevoegdheden.

Intern gebruik

12. Indien de uitwerking van dit convenant op hoofdlijnen in deelconvenanten leidt tot een wijziging of uitbreiding van de uitoefening van taken of activiteiten door decentrale overheden, treden decentrale overheden en het Rijk met elkaar in overleg over de financiële gevolgen van deze wijziging of uitbreiding van taken voor de provincies, waterschappen of gemeenten.

Intern gebruik

Artikelen

Artikel 1: Doelstelling

1.1: Doel

1. Dit convenant heeft tot doel
    a. Om met bindende afspraken en geborgd de milieubelasting op water, biodiversiteit, natuur, mens en leefomgeving door het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen fors terug te dringen, waarbij Partijen onderschrijven en willen realiseren:
        i. De wettelijke doelen ten aanzien van de SUD, KRW en Vogel en Habitat Richtlijn (VHR)
        ii. De eerder geformuleerde ambitie nagenoeg geen emissies naar het milieu in 2030
        iii. De doelen uit het Nationaal Actieplan
    b. Om telers handelingsperspectief en duidelijkheid te bieden, waarin zij op een rendabele wijze gezond voedsel, uitgangsmateriaal en sier- en boomteelt kunnen produceren en duurzaam kunnen telen.

2. Dit convenant en de deelconvenanten geven invulling aan deze doelen door via geborgde afspraken milieubelasting van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen fors te verminderen, gericht op het halen van de wettelijke doelen, met zoveel mogelijk draagvlak voor de maatregelen. Dat doen Partijen door:
    a. Een generiek reductiedoel af te spreken voor de milieubelasting van gewasbeschermingsmiddelen als resultante van de reductiedoelen per sector/deelconvenant. Het doeljaar is 2040, met tussendoelen in 2030 en 2035, via milieubelastingspunten;
    b. Aanvullende afspraken te maken ten aanzien van de realisatie van de KRW-doelen in 2027 en 2033 voor de stoffen en op de plekken die daarvoor van belang zijn, inclusief concrete afspraken over gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden;
    c. Te komen tot een landelijk beleidskader en afspraken over maatregelen in en rondom N2000-gebieden, indachtig ieders (wettelijke) verantwoordelijkheid;
    d. Te komen tot landelijke beleidskaders en afspraken over maatregelen rondom gevoelige functies in de leefomgeving;
    e. Via een omgevingsdialoog en door maatregelen met draagvlak overeen te komen, de polarisatie op het onderwerp te verminderen;
    f. Te streven naar de oprichting van een gegevensautoriteit gewasbescherming;
    g. Sectorpartijen, kennisinstellingen, het Rijk en ketenpartijen, stellen een kennis- en innovatieprogramma voor weerbare planten en teeltsystemen op.

3. Partijen onderschrijven dat de afspraken in dit convenant bindend zijn voor Partijen en zorgen ervoor dat nakoming van de afspraken is geborgd, waar nodig met een terugvaloptie/escalatie als afspraken niet worden nagekomen;

4. Partijen zorgen voor een governance-systeem waarin zij bespreken hoe de overeengekomen afspraken vorderen of dat tot aanvullende afspraken gekomen kan

Intern gebruik

worden, indien aanvullende inzet nodig is om wettelijke doelen te halen. Partijen onderkennen dat als dat onverhoopt niet lukt, de overheid -na een gesprek met en consultatie van convenantspartners- mogelijk buiten het convenant aanvullende maatregelen zal kunnen nemen om de wettelijke doelen te halen.

1.2: Indicatoren en nadere uitwerking doelen

1. Partijen benutten de relevante milieu-indicatoren als rekenmethode om milieubelasting te bepalen. Dat zijn de Nationale Milieu-Indicator (NMI) en in de toekomst ook de Milieu-Indicator Gewasbescherming (MIG), zodra deze toereikend en kwalitatief goed genoeg is uitgewerkt. Generieke reductie van milieubelasting op nationaal niveau zal gemeten worden door inzet van de NMI. Voorts vindt monitoring van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen plaats, door jaarlijks te rapporteren op het gebruik van actieve stoffen per teelt. De MIG zal ingezet worden om milieubelasting op bedrijfs-, sector- en regio niveau te bepalen en te sturen in de gewenste richting. Voorts vindt monitoring van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen plaats, door jaarlijks te rapporteren op het gebruik van actieve stoffen per teelt.

2. Partijen stellen een overall reductiedoel (als beschreven in artikel 1.1 lid 2, onder a) voor de NMI op nationaal niveau vast voor 2040, met mijlpalen in 2030 en 2035. Daartoe wordt een duidelijk startpunt (nulmeting/baseline in te bepalen referentiejaren) vastgesteld. Het Rijk monitort de voortgang en publiceert dit jaarlijks. Zodra de gegevensautoriteit completere gebruiksdata kan leveren wordt dit gebruikt voor het berekenen van de NMI.

3. Partijen richten een proces in om na de zomer tot afrekenbare reductiedoelen op deelconvenant niveau (per sector) te komen, ondersteund door de NMI en MIG als indicator. Dit is gebaseerd op wat nodig is om de doelen te halen en een instrumentarium te ontwikkelen om dit haalbaar te maken, met de hoogste snelheid daar waar goede alternatieven al beschikbaar zijn. Dit is gekoppeld aan een innovatie-, kennisontwikkeling en transitieprogramma (waaronder het gebruik van ICM[5]) om te komen tot alternatieven die in de tijd beschikbaar kunnen komen.

4. Partijen dragen zorg voor een betrouwbare registratie van welke gewasbeschermingsmiddelen waar gebruikt worden, met een deugdelijke juridische grondslag, zodat voortgang op basis van MIG en NMI en op stofniveau gevolgd kan worden en actie gericht kan worden op de juiste activiteiten op de juiste plekken.

5. De op te richten gegevensautoriteit gewasbescherming heeft als doel om het generieke reductiedoel te ondersteunen met datagedreven inzicht in milieubelasting voor benchmarking, stimulering en rapportages, op basis van gegevens over advisering en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

[5] ICM, integrated crop management, is een raamwerk voor de beheersing van populaties ziekten, plagen in onkruiden over meerdere jaren en gewassen. Binnen de rijksoverheid wordt gesproken over IPM, integrated pest management, wat een wettelijke verplichting is in het kader van EC 1107/2009. Waar IPM met name is gericht op de beheersing van een ziekte, plaag of onkruid binnen één gewas binnen één jaar, richt ICM zich op een gezond gewas en ligt de aandacht op beheersing van meerdere jaren, voor meerdere ziekten, plagen en onkruiden in een allesomvattende benadering. De samenhang tussen beide begrippen wordt nader geduid in de 'Notitie weerbaarheid' van het Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030

Intern gebruik

6. Daarenboven richten Partijen een parallel spoor in ten bate van het behalen van de wettelijke doelen uit de Kaderrichtlijn Water met doeljaren 2027 en 2033.

7. Partijen richten een kennis-, innovatie- en transitieprogramma in dat telers praktische alternatieven op basis van de pijlers van ICM in handen geeft voor het geheel, met prioriteit voor de vele gewassen, ziekten, plagen en onkruiden waarvoor nog geen goed alternatief bestaat. Zij stellen zich tot doel in het najaar van 2026 een indicator uit te werken die de beschikbaarheid en het gebruik van alternatieven weergeeft.

8. Partijen onderschrijven de noodzaak om te komen tot toereikende, resultaat borgende beleidskaders ten aanzien van natuur en leefomgeving, rekening houdend met een ieders verantwoordelijkheid, en stellen zich tot doel deze beleidskaders uit de werken in het najaar van 2026, zodat deze in 2027 geïmplementeerd kunnen worden.

9. In lijn met de Richtlijn Duurzaam Gebruik wordt het gebruik van bepaalde schadelijke stoffen gemonitord via het Nederlandse Actieplan, waarbij via het Rijk wordt ingezet op vermindering van afhankelijkheid hiervan in teelten.

Artikel 2: Omgevingsdialoog

Partijen erkennen dat het thema gewasbeschermingsmiddelen maatschappelijk gepolariseerd is. Partijen committeren zich tot een voortdurende omgevingsdialoog op lokaal en landelijk niveau tijdens de implementatie en uitvoering van de afspraken uit dit convenant, teneinde bij te dragen aan goede maatschappelijke verhoudingen rondom dit thema. Hierbij wordt aanspraak gemaakt op de bij het Rijk beschikbare expertise.

Artikel 3: Gebiedsgerichte aanpak

3.1: Natura2000 gebieden

1. Partijen constateren dat:
    a. Actieve stoffen en afbraakproducten daarvan worden aangetroffen in Natura2000-gebieden, deels veroorzaakt door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Negatieve gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in en op afstand van Natura 2000-gebieden kunnen daarom voor Natura2000-gebieden niet worden uitgesloten;
    b. Er is monitoring en nader onafhankelijk onderzoek nodig naar de onder a. bedoelde gevolgen;
    c. Er maatregelen nodig zijn, zoveel mogelijk gebaseerd op onafhankelijk onderzoek, om de onder a. bedoelde gevolgen te beperken;

2. Partijen komen overeen dat:
    a. Er onderzoek zal worden gedaan als bedoeld in lid 1 onder b naar aard en herkomst van aangetroffen stoffen in Natura2000-gebieden;
    b. Er maatregelen zullen worden genomen om de mogelijke negatieve gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden te beperken, zoals beperking van gebruik van bepaalde stoffen, het gebruik van drift-reducerende

Intern gebruik

maatregelen en het gebruik van landschapselementen als fysieke barrière. Dit is vooruitlopend op de uitkomsten van genoemd onderzoek en voor 1 januari 2027.

3. Partijen zullen in het deelconvenantentraject, voorzien van een planning, het volgende uitwerken:
    a. Monitoring van de aanwezigheid van stoffen in en rond Natura 2000-gebieden en monitoring van gebruik, mogelijk via de gegevensautoriteit gewasbescherming, in relatie tot onderzoek naar de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden;
    b. Beleidsmatige afspraken over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot Natura 2000-gebieden, vooruitlopend op de uitkomsten van de onder a. bedoelde onderzoeken. Dit moet voor 1 januari 2027 worden vastgesteld, voor zover mogelijk onderbouwd door beschikbare onderzoeksresultaten en met inachtneming van de uitkomsten van de genoemde ministeriële taskforce.
    c. Een uit lid 3 a en b volgend handhavingskader opgesteld door de daartoe bevoegde autoriteiten.
    d. Minimalisatie van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in Natura2000 gebieden, conform de richtlijn voor duurzaam gebruik (SUD).

3.2: Aanpak leefomgeving

1. Partijen komen overeen gezamenlijk te werken aan de ontwikkeling van een landelijk, uniform toepasbaar beleidskader voor de omgang met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot gevoelige functies. Daarnaast blijven Partijen gezamenlijk verkennen wat verder nodig is om een gezonde leefomgeving voor inwoners te faciliteren en nieuwe wetenschappelijke inzichten te verwerken in bestaande of nieuwe beleidskaders.

2. Onder een gevoelige functie wordt verstaan: een functie waar sprake is van herhaald en langdurig verblijf van personen, rekening houdend met het uitgangspunt van de wet- en regelgeving, de onderbouwing en de jurisprudentie.

3. Het beleidskader bevat een gestandaardiseerde systematiek voor de beoordeling van maatregelen en instrumenten die bijdragen aan een gezonde leefomgeving nabij gevoelige functies. Daarbij worden in samenhang technologische, landbouwkundige, digitale, ruimtelijke, landschappelijke en sociale maatregelen betrokken.

4. Het kader omvat tenminste de volgende onderdelen:
    a. Voor zover mogelijk differentiatie naar risicoprofiel van gewasbeschermingsmiddelen en toepassingswijzen conform Europese wetgeving;
    b. Proportionaliteit van maatregelen;
    c. Juridische houdbaarheid in het licht van wet- en regelgeving en jurisprudentie;
    d. Uitvoerbaarheid en effectiviteit in de praktijk.

5. Partijen streven ernaar het landelijk beleidskader uiterlijk voor 1 maart 2027 tot stand te brengen en eind 2027 te implementeren, conform de afspraken in dit

Intern gebruik

hoofdlijnenconvenant. Mocht dit niet haalbaar blijken, dan zal een tijdelijk landelijk kader of een tussenoplossing worden gehanteerd.

6. Het beleidskader is van toepassing op zowel nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als bestaande situaties. Voor bestaande situaties wordt het kader afgestemd op de lokale context, met aandacht voor proportionaliteit en uitvoerbaarheid. Daarnaast wordt gedacht aan een afwegingsladder voor de ruimtelijke relatie tussen agrarische gronden en gevoelige functies. Er wordt rekening gehouden met bestaande jurisprudentie.

7. Voor een landelijk uniform toepasbaar kader is nader onderzoek nodig, dat wordt uitgewerkt in een deelconvenant. Hierbij wordt ingezoomd op:
    a. Een afwegingsladder voor nieuwe ontwikkelingen, waaronder mogelijke richtafstanden en voorwaarden voor afwijking.
    b. De toepassing van het kader in bestaande situaties, gericht op een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en proportionele maatregelen.
    c. De samenhang tussen de afwegingsladder voor nieuwe ontwikkelingen en de aanpak in bestaande situaties, om consistentie te waarborgen.

Artikel 4: Afspraken rondom waterkwaliteit

1. Partijen realiseren zich dat er een combinatie van instrumenten, maatregelen en middelen nodig is om samen de waterkwaliteit te verbeteren, drinkwaterbronnen te beschermen, huidige normoverschrijdingen weg te nemen en nieuwe normoverschrijdingen structureel te voorkomen. Samenwerking staat hierbij centraal. Partijen maken in dit convenant geen afspraken over maatregelen zoals het toelatingsbeleid en maatregelen gericht op biociden en niet-agrarische bronnen. We erkennen dat ook op die onderwerpen afspraken nodig zijn om de KRW-doelen te halen. Deze mogelijke maatregelen dienen aan andere tafels verder besproken te worden. Dit artikel richt zich specifiek op maatregelen in de landbouwsector, met focus op toegelaten stoffen en middelen. Daarbij maken we onderscheid naar oppervlaktewater en grondwater(beschermingsgebieden).

2. Partijen erkennen dat op korte termijn maatregelen noodzakelijk zijn om de huidige structurele normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen weg te nemen om de doelen van de Kaderrichtlijn Water structureel te behalen. Rijk, sectorpartijen, de provincies en de Unie van Waterschappen spreken af dat uiterlijk eind 2027 hiervoor toereikende maatregelen genomen zijn. Gezien het korte tijdpad is het uitgangspunt hierbij gebruiksbeperkende maatregelen tenzij aangetoond kan worden dat andere maatregelen tenminste hetzelfde effect opleveren. Wanneer overgegaan wordt tot gebruiksbeperkingen zal dit zijn op hetzelfde schaalniveau als de normoverschrijding optreedt.

3. Daarnaast spreken Partijen af via gebiedsprocessen tot maatregelen te komen om huidige normoverschrijdingen weg te nemen en nieuwe normoverschrijdingen structureel te voorkomen. Met deze maatregelen wordt invulling gegeven aan de doelstelling ‘nagenoeg geen emissies in 2030 naar het milieu’ en ‘geen normoverschrijdingen in 2027’ uit het Nederlands Actieplan Duurzaam Gebruik Gewasbeschermingsmiddelen. Ter borging van deze ambitie wordt gebruik gemaakt van een interventieladder, waarbij

Intern gebruik

lichte gebiedsgerichte maatregelen eerst worden overwogen en daarna pas meer ingrijpende en meer generieke, beperkende maatregelen worden genomen. Bij de gebiedsprocessen wordt gebruik gemaakt van o.a. het Plan van aanpak van LTO en NAJK, de Handreiking gebiedsgerichte terugkoppeling van het CLM en sectorale initiatieven zoals Waterdichte kaders van Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) met consortium, regiocertificering van KAVB, emissiebeperking onder het Actieplan Plantgezondheid en het Actieplan Waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden.

4. Partijen erkennen dat er voor grondwaterbeschermingsgebieden sneller maatregelen nodig zijn, mede gezien de kosten van het zuiveren van deze stoffen voor drinkwater. Het Rijk stelt daarom een generiek aanvullend maatregelenpakket op voor deze gebieden. Dit pakket is gericht op het beschermen van de drinkwaterbronnen en bij te dragen aan het voldoen aan de relevante normen uit zowel de KRW, het Drinkwaterbesluit en de richtlijn voor duurzaam gebruik (SUD). Daar waar de regionale situatie daarom vraagt, stellen de provincies aanvullende maatregelen. Als uit een gebiedsproces maatregelen komen die tot hetzelfde doelbereik leiden als de generieke maatregelen, kan met deze gebiedsgerichte maatregelen het doel worden ingevuld.

5. Partijen erkennen de risico's van persistente stoffen en afbraakproducten (PFAS/TFA) in gewasbeschermingsmiddelen, in het bijzonder in grondwaterbeschermingsgebieden. Parallel aan de herbeoordeling van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) brengen het Rijk en Sectorpartijen per type teelt de mogelijkheden in kaart om te komen tot versneld uitfaseren van emissies van persistente stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen.

6. Om dit te realiseren zijn er een aantal randvoorwaarden:
    a. Partijen erkennen het belang van goede gebiedsprocessen om met gebiedspartners samen tot oplossingen te komen. De gebiedsprocessen zullen onder regie van het Rijk georganiseerd en gefaciliteerd worden, bijvoorbeeld via DAW of anderszins. In de uitwerking van dit convenant in deelconvenanten hebben Partijen expliciet aandacht voor hoe kosten gedekt kunnen worden van noodzakelijke maatregelen die uit deze gebiedsprocessen volgen.
    b. Partijen onderkennen dat maatschappelijke opgaven kunnen leiden tot een onevenredige last voor individuele ondernemers. Daarom worden in de uitwerking van dit convenant in deelconvenanten afspraken gemaakt over passende compensatie-instrumenten voor ondernemers die aantoonbaar onevenredig worden geraakt.
    c. Om goed te kunnen sturen is snelle en adequate beschikbaarheid van informatie belangrijk. Partijen brengen in beeld hoe meetgegevens van de overheden aanmerkelijk sneller beschikbaar kunnen komen voor telers en andersom hoe - via de gegevensautoriteit gewasbescherming- gebruiksgegevens op een geschikt schaalniveau voor beleidsmakers en toezichthouders beschikbaar komen. Partijen spreken af dit verder uit te werken. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen informatie gericht op advisering en op informatie gericht op toezicht en handhaving.
    d. Partijen erkennen dat een impuls in risicogericht toezicht en handhaving cruciaal is, met erkenning van ieders eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden, om in de praktijk tot de gewenste resultaten te komen.

Intern gebruik

Artikel 5: Innovatie, kennisontwikkeling en transitieprogramma

1. Sectorpartijen, kennisinstellingen, het Rijk en ketenpartijen nemen onder leiding van het ministerie van LVVN het initiatief om voor 1 januari 2027, een kennis- en innovatieprogramma voor weerbare planten en teeltsystemen en innovatieve toepassingstechnieken op te stellen, op inhoud, governance en budget, inclusief resultaat- en impactverwachtingen.

2. Sectorpartijen, kennisinstellingen en het Rijk zullen binnen hun mogelijkheden, waar mogelijk samen met kennispartijen, zorgen voor structurele meerjarige financiering van onderzoek, innovatie, kennisontwikkeling, en co-innovatie in de praktijk en implementatie, waarbij telers, sectorpartijen, kennisinstellingen en het Rijk gezamenlijk bijdragen aan de uitvoering van het programma. Dit programma is gebaseerd op een evenwichtige inzet op zowel kennisontwikkeling als op implementatie. Voor het aanjagen van de toepassing van ontwikkelde kennis en producten worden in ieder geval de drie genoemde onderdelen van het Innovatieprogramma gezamenlijk ontwikkeld.

3. Dit programma richt zich op de ontwikkeling, implementatie en opschaling van weerbare teeltsystemen die alle vormen van de land- en tuinbouw omvatten, van intensief hoogproductief, biologisch tot agro-ecologische ontwikkelingen en teeltsystemen, met een voldoende gevulde gereedschapskist om ziekten, plagen en onkruiden te kunnen voorkomen, te monitoren en te beheersen volgens de ICM-principes. Het is belangrijk dat er voor telers voldoende alternatieven beschikbaar komen, waarbij er een belangrijke rol ligt voor het Rijk bij het versnellen van het beschikbaar komen van groene gewasbeschermingsmiddelen.

4. Partijen spreken in de deelconvenanten per sector af om aandacht te besteden aan de voor de sectoren relevante knelpunten en beschikbaarheid van alternatieven, implementatie in de praktijk en benodigde randvoorwaarden zodat deze onderdeel worden van het innovatieprogramma en haar financiering. Het programma wordt gebaseerd op enerzijds welke kennis al is ontwikkeld en welke nog moet worden ontwikkeld.

5. Het innovatieprogramma bestaat uit drie onderdelen en is onder voorbehoud van financiering en politieke besluitvorming:
    a. **Innovatie en kennisontwikkeling**
        i. Er wordt een meerjarig innovatie – en kennisontwikkelingsprogramma opgesteld, uitgaande van de behoefte/vraag uit de praktijk, dat de brede scope van kennisontwikkeling tot en met implementatie omvat. Hierbij gaat het om alle ICM-kaders inclusief kennisvraag bij de biologische sector: gewasdiversiteit in tijd en ruimte, raskeuze en teeltwijze, bodem- en substraatbeheer, water en bemesting, gerichte bestrijding (o.a. met precisiemethoden en emissiebeperkende maatregelen), en monitoring en evaluatie. Met de verschillende ICM-bouwstenen worden integraal weerbare teeltsystemen ontwikkeld en in een praktijksituatie uitgetest. Er is specifiek aandacht voor hoe de verschillende bouwstenen integraal optimaal samenkomen op

Intern gebruik

bedrijfssysteem incl. aanpassingen in ruimtelijke inrichting van dat bedrijfssysteem, in het bouwplan/gewasrotatie en qua financiering. In voorkomende, nog uit te werken situaties kan voor benodigde kennisprojecten zowel fundamenteel onderzoek als de ontwikkeling van veelbelovende innovaties die niet commercieel vermarkt kunnen worden, worden gekeken of publieke financiering mogelijk is.

ii. Ketenpartijen, toeleveranciers en afnemers worden met name bij de invulling betrokken, zodat zij kennis opbouwen over de toepassing in de praktijk en dit kunnen stimuleren. Ditzelfde geldt ook voor groen onderwijs.

b. **Kennisdelingprogramma**

i. Het kennisdelingsprogramma is een doorlopend programma, waarbij direct gestart wordt met het delen van in de afgelopen jaren ontwikkelde kennis, kennis van de biologische sector en ontwikkelde producten. Partijen zetten zich gezamenlijk in voor een effectieve kennisdoorwerking naar telers, groen onderwijs op MBO- en HBO-niveau, toeleveranciers en adviseurs en afnemers.

ii. Stimuleringsfonds: Publiek-privaat gefinancierd fonds voor aanjagen en stimuleren van de introductie van risicovolle ICM-maatregelen, in aanvulling op de andere onderdelen van het programma. De meer precieze invulling wordt de komende periode gezamenlijk uitgewerkt.

iii. Trainingsprogramma's: Adviseurs kunnen deelnemen aan (sectorgerichte) trainingsprogramma's met uitleg over ontwikkelingen, technische innovaties en sociale innovatie. De programma's worden bij de start gevuld met de nu al beschikbare kennis.

c. **Transitieprogramma voor de teler**

i. Begeleiding telers: Telers kunnen individueel of in studiegroepverband naast hun reguliere advies laagdrempelig toegang krijgen tot deskundige, niet-productgebonden adviseurs, voor het ondersteunen van de implementatie van kennis op het bedrijf.

ii. Financiële regelingen: Onderdeel van het programma is een investeringsregeling die telers ondersteunt bij investeringen in weerbare teeltsystemen (ICM-maatregelen). Daarnaast wordt bezien of een publiek-privaat risicofonds kan worden ingericht, waardoor telers die risico's nemen of geconfronteerd worden met handelen door andere telers, kunnen worden gecompenseerd bij schade of minder opbrengsten.

6. Om het succes van het programma te kunnen volgen, worden zogenaamde kritische prestatie indicatoren (KPI's) ontwikkeld. De monitoring wordt gericht op:
    a. Het op basis van de MIG kunnen volgen van de mate waarin telers ICM-maatregelen implementeren.
    b. Het kunnen koppelen van de verschillende doelen en programma-activiteiten op bedrijfs-, regio- en nationale schaal.
    c. Het kunnen volgen van de mate waarin innovaties beschikbaar komen en wat de uitvoerbaarheid en de potentiële milieuwinst daarvan is.

Intern gebruik

7. Op basis van de monitoring vindt periodieke herijking van het gehele programma plaats indien nodig.

Artikel 6: Onafhankelijke gegevensautoriteit gewasbescherming

1. Partijen nemen het initiatief om een onafhankelijke gegevensautoriteit Gewasbescherming op te richten. Deze gegevensautoriteit heeft als doel om de doelstellingen genoemd in artikel 1 van het convenant data gedreven te versnellen.

2. De invulling van de gegevensautoriteit wordt nog uitgewerkt, waarvoor partijen de volgende randvoorwaarden zien:
    a. **Onafhankelijke organisatie:** De gegevensautoriteit gewasbescherming wordt in publiek-private samenwerking opgezet met een beoogde start in 2027. De precieze governance (met betrokkenheid van het Rijk, wetenschappers en gecommitteerde sectororganisaties en maatschappelijke organisaties) wordt nader uitgewerkt. Met hierbij aandacht voor onafhankelijkheid, uitvoerbaarheid, transparantie, datavertrouwelijkheid en publieke borging. Hierbij geldt de governance van de Autoriteit Diergeneesmiddelen als inspiratie.
    b. **Positionering:** De gegevensautoriteit gewasbescherming is geen overheidsinstantie. De gegevensautoriteit heeft een eigenstandige rol en is aanvullend op bestaande overheidsinstanties met een wettelijke taak.
    c. **Sectorbrede deelname:** Voor een betrouwbaar totaalbeeld is het van belang dat alle relevante partijen m.b.t. gewasbescherming verplicht deelnemen. Dat geldt in ieder geval voor telers, loonwerkers, adviseurs, leveranciers, distributeurs en overige erfbetreders. Alleen met brede deelname kan het systeem effectief bijdragen aan inzicht, sturing en verbetering. LVVN kan hierbij zorgen voor wet- en regelgeving om deelname van partijen te verplichten, aanvullend op deelname die door sectoren wordt geborgd in ketens.
    d. **Eenduidige normering en benchmarking:** De gegevensautoriteit werkt met een eenduidige systematiek voor normering en benchmarking van teler, adviseur en gewasgroepen m.b.t. gewasbeschermingsmiddelen/ actieve stoffen. Daarbij wordt gestuurd op milieubelastingpunten, onder meer uitgesplitst naar teelt, bedrijf en gebied. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende (categorieën) actieve stoffen/ middelen, welke nader worden uitgewerkt (bijvoorbeeld op grond van KRW, volksgezondheid, Natura2000) en waarbij gedifferentieerde acties mogelijk zijn.
    e. **Gesloten keten en betrouwbare data**: Een effectief systeem vraagt om betrouwbare en geverifieerde gegevens en het ontsluiten van bronnen met gegevens van verkoop tot en met toepassing of afvoer van gewasbeschermingsmiddelen. Daarom wordt ingezet op koppeling van diverse informatiebronnen in de keten. Hoe te komen tot verifieerbare en gevalideerde datavergaring wordt nader uitgewerkt.
    f. **Toegang tot data en publieke borging**: De relevante data moeten beschikbaar zijn voor telers en ketenpartijen. Daarnaast moeten de data ook beschikbaar zijn voor relevante overheden, toezichthouders, beleidsmakers en onderzoekers die data onder passende waarborgen kunnen gebruiken

Intern gebruik

voor toezicht, beleidsanalyse en gebiedsgerichte sturing. Mogelijke waarborgen zijn aggregatie, anonimiseren en niet-herleidbaarheid naar een individueel boerenbedrijf.

g. **Escalatieladder bij structurele overschrijding**: Bij structureel hoog of afwijkend gebruik volgt een duidelijke opvolging met een nader uit te werken escalatieladder.

Artikel 7. Toezicht en naleving

1. Partijen erkennen dat een goede naleving van de geldende wet- en regelgeving voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen essentieel is voor de bescherming van mens, dier en milieu, voor het maatschappelijk draagvlak voor de land- en tuinbouw en voor een gelijk speelveld tussen ondernemers.

2. De verantwoordelijkheid voor een zorgvuldig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de naleving van de geldende voorschriften ligt primair bij de gebruiker. Partijen erkennen tegelijkertijd dat goede naleving wordt ondersteund door duidelijke, uitvoerbare en handhaafbare wet- en regelgeving, adequate kennisvoorziening en effectief toezicht.

3. Partijen zullen in de uitwerking in deelconvenanten werken aan een centraal, transparant, betrouwbaar en navolgbaar systeem voor monitoring en verantwoording, mede gebaseerd op een volledige en controleerbare registratie van inkoopgegevens en de gegevens die vereist zijn in uitvoeringsverordening 2023/564. De uitvoeringsverordening 2023/564 blijft onverkort gelden, ongeacht de afspraken in dit convenant.

4. Partijen committeren zich aan een verbetering van de naleving van de regelgeving voor toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de sector:
    a. De aangesloten Sectorpartijen zullen, in samenspraak met de overige partijen in het convenant, dit uitwerken tot concrete acties uiterlijk 1 januari 2027.
    b. Het Rijk werkt, in samenwerking met toezichthouders en in samenspraak met de overige Partijen, een breed aanvullend instrumentarium van sancties en andere vormen van toezicht uit. Het streven is om de beleidsmatige uitwerking per 1 januari 2027 gereed te hebben.

5. Partijen onderzoeken de mogelijkheden om publiek toezicht te ondersteunen met private kwaliteitssystemen in het vervolgtraject in de deelconvenanten.

6. Partijen zullen in het vervolgtraject van dit convenant vastleggen op wat voor manier informatie die onder artikel 6 wordt verzameld gedeeld kan worden met toezichthouders. Dit laat onverlet de bevoegdheden van toezichthouders om informatie in concrete gevallen op te vragen.

7. Randvoorwaardelijk voor effectief toezicht en naleving is:
    a. De toegang tot informatie voor toezichthouders en het delen van informatie tussen toezichthouders;
    b. Dat wet- en regelgeving controleerbaar en uitvoerbaar is en het rijk zal hier bij bestaande en nieuwe wet- en regelgeving rekening mee houden;

Intern gebruik

8. Partijen erkennen dat het informeren van een breder publiek over het gevoerde toezicht kan bijdragen aan vertrouwen. Toezichthouders (NVWA, ILT en Waterschappen) zullen daardoor de mogelijkheid onderzoeken van meer actieve openbaarmaking van inspectieresultaten, zoals een periodieke toezichtrapportage over gewasbeschermingsmiddelen.

Artikel 8: Markt en keten

1. Partijen benadrukken dat het behalen van de doelstellingen van dit convenant gezamenlijke inspanningen vraagt van alle ketenpartijen en het Rijk, met handelings- en economisch perspectief voor alle schakels in de keten, in het besef dat verduurzaming kan leiden tot hogere kosten, grotere opbrengstrisico's en meer variatie in productkwaliteit.

2. Partijen zetten zich in voor doorontwikkeling en toepassing van kosteneffectieve geïntegreerde gewasbescherming en weerbare teeltsystemen via een gewas- of sectorgerichte ketenaanpak, waarbij:
    a. Veredelaars, kwekers en andere aanbieders van uitgangsmateriaal de ontwikkeling en beschikbaarheid van weerbare rassen, weerbaar uitgangsmateriaal en weerbare teeltsystemen bevorderen;
    b. Producenten en toeleveranciers van (biologische) innovaties en technologie de ontwikkeling en implementatie in de praktijk versnellen en relevante data onafhankelijk beschikbaar stellen;
    c. Deskundige adviseurs de primaire producenten en sectororganisaties van kennis en begeleiding voorzien, waarin aantoonbaar op verlaging van milieu-impact wordt gestuurd via preventie, weerbaarheid en emissiereductie;
    d. Primaire producenten maatregelen waar mogelijk in de praktijk toepassen;
    e. Afnemers, verwerkers, handel, horeca, retail en het Rijk via vraagcreatie marktruimte creëren voor innovatie, verduurzaming en marktacceptatie van producten van geïntegreerde teelt, met inachtneming van kwaliteits- en fytosanitaire eisen;
    f. Het Rijk zorgt voor passende randvoorwaarden voor de transitie, waaronder een voorspelbaar beleids- en investeringsklimaat, effectieve, uitvoerbare en stimulerende regelgeving, kennisontwikkeling, innovatie en andere financiële steun, zoals een transitiefonds.

3. Partijen werken deze afspraken per gewas of sector uit in deelconvenanten, waarin ten minste wordt vastgelegd:
    a. Welke prestaties van telers, ketenpartijen en het Rijk wordt gevraagd;
    b. Welke bijdrage iedere partij levert aan het behalen van de doelstellingen en het scheppen van bijbehorende randvoorwaarden;
    c. Welke barrières belemmerend zijn in de transitie naar geïntegreerde gewasbescherming en weerbare teelten;
    d. Welke vormen van beloning, ondersteuning, zekerheden of economische prikkels worden geboden voor het behalen van de prestaties met het oog op het behalen van de doelstellingen in dit convenant.
    e. Welke indicatoren worden gebruikt om voortgang en resultaten te meten;

Intern gebruik

f. Wanneer en hoe verantwoording wordt afgelegd en evaluatie plaatsvindt.

Artikel 9: Randvoorwaarden voor verdere uitwerking en uitvoering

9.1 Algemene randvoorwaarden

1. Bij de verdere uitwerking (de deelconvenanten) en de uitvoering daarvan werken partijen de afspraken uit dit convenant nader uit om de doelstellingen te realiseren. Daarbij betrekken zij onder andere de proportionaliteit en uitvoerbaarheid voor betrokken Partijen, de juridische houdbaarheid en rechtszekerheid voor alle betrokkenen, de financiële consequenties, de beschikbare uitvoeringscapaciteit, rechtsgelijkheid, een gelijkspeelveld voor telers en de relevante nationale en Europese wet- en regelgeving. Waar relevant worden de financiële, milieukundige en economische consequenties nader getoetst of doorgerekend en zal er een juridische toetsing van afspraken plaatsvinden.

9.2 Middelen, kosten en lastenverdeling

1. Partijen onderkennen dat de uitvoering van dit convenant afhankelijk is van de beschikbaarheid van voldoende middelen, maatregelen, technieken, kennis en alternatieven om gewassen op een gezonde wijze te kunnen blijven telen. Indien de beschikbaarheid daarvan onvoldoende is, of indien markten en/of het Rijk onvoldoende oplossingen bieden voor hogere kosten, extra risico's, kwaliteitscriteria, betaalbaarheid voor de consument, uitvoeringskosten of opbrengstderving treden partijen in overleg over de gevolgen daarvan voor de uitvoering van de afspraken. Bij het uitwerken van de deelconvenanten wordt er een koppeling gemaakt tussen de bovenwettelijke reductiedoelstellingen en de doelstellingen voor de ketenpartijen en overheid, die randvoorwaardelijk zijn voor het kunnen halen van de reductiedoelen. Indien de randvoorwaarden sneller worden ingevuld dan verwacht, dan kan de ambitie omhoog worden bijgesteld. Aan de andere kant, wanneer het invullen van randvoorwaarden achterblijft, treden partijen in overleg over de gevolgen daarvan voor de uitvoering van de afspraken en bezien zij welke aanvullende maatregelen, inzet of instrumenten nodig zijn om de doelstellingen van het convenant te realiseren, rekening houdend met de geldende wettelijke kaders. Daarbij blijft het uitgangspunt dat wordt toegewerkt naar de wettelijke doelstellingen en kunnen bovenwettelijke doelstellingen naar beneden worden bijgesteld.

2. Partijen houden bij de verdere uitwerking oog voor de economische effecten van afspraken, waaronder betaalbaarheid, gevolgen voor de concurrentiepositie, ketenafspraken, uitvoerbaarheid over afname en de verdeling van transitiekosten. Diverse maatregelen uit dit convenant kunnen leiden tot hogere kosten, risico's en verminderd handelingsperspectief. Het is daarom belangrijk voor dit convenant om nadrukkelijk stil te staan bij de financiële consequenties. Bij de uitwerking van het convenant wordt nagedacht over passende financiële instrumenten voor alle partijen. Daarbij is het uitgangspunt dat de inspanningen en lasten die uit dit convenant voortkomen niet eenzijdig bij telers terechtkomen.

9.3 Bijsturing bij wijzigende randvoorwaarden

Intern gebruik

Indien bij de verdere uitwerking of uitvoering knelpunten ontstaan rond de in dit artikel genoemde randvoorwaarden, treden partijen tijdig in overleg over de gevolgen daarvan voor de realisatie van de afspraken. Partijen spannen zich daarbij in om, binnen hun eigen verantwoordelijkheden, passende oplossingen te vinden om de doelstellingen in dit convenant te realiseren.

Artikel 10: Deelconvenanten en vervolg

10.1 Uitwerking in deelconvenanten

1. Partijen werken de afspraken uit dit convenant na ondertekening verder uit in deelconvenanten, met als doel deze uiterlijk eind 2026 vast te stellen. Daarbij wordt voor nu voorzien in sectorale deelconvenanten, waaronder: akkerbouw, vollegrondsgroenten, “bomen, vaste planten en zomerbloemen”, fruitteelt, bloembollen en glastuinbouw. Daarnaast wordt voorzien in een deelconvenant voor de biologische teelten.

2. Naast de sectorspecifieke deelconvenanten wordt een deelconvenant voorzien voor generieke afspraken, waaronder de uitwerking voor Natura 2000 gebieden en leefomgeving zullen vallen.

3. Net als bij de totstandkoming van dit convenant op hoofdlijnen wordt voor de bestuurlijke aansturing van het vervolgproces gewerkt met een Kerntafel die wordt ondersteund door een secretariaat. Aan de Kerntafel zijn Partijen op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd. De werkgroepen rapporteren periodiek aan de Kerntafel over de voortgang, openstaande keuzes en eventuele knelpunten.

4. Voor de start van dit vervolgproces zal door de Kerntafel de nieuwe governance-structuur worden vastgesteld. Het secretariaat zal daartoe uiterlijk in augustus 2026 een voorstel doen. In dit voorstel wordt tevens een aanpak voorgesteld voor integrale betrokkenheid van keten en markt in dit vervolgproces.

5. De Kerntafel bewaakt, met ondersteuning van het secretariaat, de samenhang tussen de deelconvenanten en toetst deze aan de doelstellingen van dit convenant op hoofdlijnen. De Kerntafel geeft waar nodig bestuurlijke richting en draagt zorg voor de voorbereiding van besluitvorming en ondertekening door Partijen.

6. Indien de deelconvenanten niet uiterlijk eind 2026, of op een door Partijen gezamenlijk vast te stellen later moment, worden vastgesteld, treden Partijen in overleg over de gevolgen daarvan.
7. In geval van strijdigheid tussen het convenant op hoofdlijnen en de deelconvenanten, dan zullen Partijen conform lid 5 van dit artikel met elkaar in gesprek treden om tot een oplossing te komen.

10.2 Uitvoering en vervolg

1. Na vaststelling van de deelconvenanten wordt voor de uitvoering van de afspraken een governancestructuur ingericht met een uitvoeringsprogramma met voldoende

Intern gebruik

uitvoeringscapaciteit. Partijen worden in de governancestructuur betrokken bij de uitvoering, monitoring, evaluatie en bijsturing van de afspraken.

2. Voor de inrichting van de governancestructuur en het uitvoeringsprogramma worden goede elementen van onder meer het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 benut. Binnen het uitvoeringsprogramma worden de voortgang en resultaten tussentijds gemonitord op basis van een vast te stellen invulling die aansluit bij de doelen. Daarnaast zal in de uitgangspunten genoemde ijkjaren 2030, 2035 en 2040 een evaluatie plaatsvinden en zal waar nodig worden bijgestuurd.

Artikel 11 Wijziging, opzegging en toetreding

1. Voor zover partijen van mening verschillen over de uitleg van dit convenant, zullen zij eerst met elkaar in overleg treden.

2. Bepalingen uit het convenant kunnen eventueel worden gewijzigd met gezamenlijke instemming van Partijen. Een Partij kan een verzoek daartoe indienen bij de Kerntafel, zoals genoemd in artikel 10.1 lid 3.

3. Partijen kunnen dit convenant te allen tijde opzeggen, zo lang de uitwerking in deelconvenanten nog plaatsvindt. Wanneer een partij opzegt, zullen de overige partijen bezien of het convenant wordt voortgezet zonder deze partij of dat het convenant wordt ontbonden.

4. Desgewenst kunnen andere relevante partijen, met overeenstemming van Partijen, nog toetreden tot convenant.

Artikel 12 Toepasselijk recht

Op dit convenant is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 13 Inwerkingtreding en looptijd

1. Dit hoofdlijnenconvenant treedt in werking op de datum van ondertekening door Partijen. De looptijd is zo lang als nodig is voor de afspraken die in deelconvenanten worden uitgewerkt en de daaraan verbonden termijnen. Het definitieve convenant (het hoofdlijnenconvenant met de daarbij behorende deelconvenanten) zal na ondertekeningen worden gepubliceerd in de Staatscourant.

2. De in dit hoofdlijnenconvenant opgenomen uitgangspunten en intenties gelden vanaf de inwerkingtreding. De concrete rechten en verplichtingen die in de deelconvenanten worden uitgewerkt, zijn voor de desbetreffende Partijen bindend nadat het betreffende deelconvenant overeenkomstig de daarin opgenomen procedure is vastgesteld en ondertekend.

Intern gebruik

Q&A convenant GBM

Noot vooraf: bij de besprekingen van de kerntafel gold de *Chatham House Rule*. Deze notitie kan daarom wel de uitkomst van het gesprek weergeven, maar niet wie wat heeft ingebracht.

Wat is de status van het convenant?

- De inzet van de Staatssecretaris was om voor de zomer een convenant op hoofdlijnen te ondertekenen, waarbij de onderwerpen inclusief beleidskeuzes na de zomer in deelconvenanten worden uitgewerkt. De teksten in het convenant op hoofdlijnen zijn dus niet in detail uitonderhandeld.
- Artikel 11.3: “Partijen kunnen dit convenant te allen tijde opzeggen, zo lang de uitwerking in deelconvenanten nog plaatsvindt.” We zijn dus – na opzegging – niet gebonden aan het convenant als we niet willen tekenen bij de deelconvenanten.
- Mede door de wijze waarop het proces was ingericht zijn er verschillen in de stijl en woordgebruik tussen de verschillende artikelen.
- De partijen hebben in het proces gezocht naar een goede balans tussen zorg voor de sector en zorg voor water, natuur en leefomgeving, zowel op inhoud als in woordgebruik. Partijen wilden dat het convenant herkenbaar zou zijn voor ieders achterban.
- Het convenant is door wetgevingsjuristen van LVVN juridisch getoetst.

Hoe verloopt het proces van en na ondertekening?

- De partijen die het convenant op hoofdlijnen gaan ondertekenen zijn: LVVN (namens het Rijk), VNG (onder voorbehoud consultatie leden), UvW (onder voorbehoud consultatie leden), Land- en Tuinbouworganisatie Nederland, Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt, BO Akkerbouw, Greenports Nederland, Centraal Bureau Levensmiddelenhandel, Natuur & Milieu, LandschappenNL.
- Bovenstaande partijen moeten vrijdag 10 juli aangeven of zij kunnen instemmen met ondertekening. Er zijn geen aanpassingen in de tekst meer mogelijk. Een tekenmoment is voorzien op dinsdag 14 juli om 14.00 uur.
- Het IPO-bestuur heeft besloten om besluitvorming over ondertekening uit te stellen tot het volgende IPO-bestuur (10 september). IPO is daarom nu nog niet opgenomen op het blad van ondertekenaars, maar kan na een positief besluit wel toegevoegd worden. In het convenant is hierover de volgende aantekening gemaakt: “Aan dit proces heeft ook het Interprovinciaal Overleg (IPO) deelgenomen. In verband met de interne besluitprocedures in deze organisatie, zal IPO in september besluiten of zij aansluiten bij dit convenant.”

- Vóór september doet het convenantssecretariaat een voorstel over de invulling van het proces van de deelconvenanten. Het IPO kan deelnemen aan deze vervolggesprekken als we instemmen met het hoofdconvenant.

Welke hoofdpunten hebben provincies ingebracht en hoe is dit in het convenant teruggekomen?

Provincies hebben aangegeven de onderstaande drie doelen beschreven te willen zien in het convenant. Dit op basis van de eerdere BAC LG en RenL besluiten rond gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast zijn in de gezamenlijke BAC LG en RenL van 18 juni 2026 nog tien aandachtspunten meegegeven voor verwerking in het convenant.

1) Duidelijkheid over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij Natura 2000-gebieden.

Inbreng:

Er komt – op korte termijn – een landelijk handhavingskader voor teelten met mogelijk significante effecten op Natura 2000-gebieden. Er komt op langere termijn een afwegingskader voor vergunningverlening. Een aandachtspunt bij het opstellen van dit afwegingskader is dat er duidelijkheid moet komen welke maatregel(en) voldoende zijn om de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor N2000- en andere kwetsbare gebieden te beperken.

Wat staat erover in het convenant?

- Artikel 3.1 bevat de bepalingen over Natura 2000-gebieden.
- Er wordt onderzoek gedaan naar de aard en herkomst van aangetroffen stoffen in Natura 2000-gebieden en naar de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden.
- Er zullen maatregelen worden genomen om de gevolgen voor Natura 2000-gebieden te beperken.
- Partijen zullen afspraken maken over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot Natura 2000-gebieden, maar het handhavingskader zal worden opgesteld door de bevoegde gezagen.

Aandachtspunten

- De toetsing door het Ctgb is geen onderdeel van het convenant, omdat de Staatssecretaris dit categorisch heeft geweigerd. Het IPO en de UvW hebben een gezamenlijke brief aan de Staatssecretaris gestuurd met het verzoek om een gesprek met de Staatssecretaris over het toelatingsbeleid van het Ctgb.

2) Gezamenlijke oproep aan Europa tot een Europees verbod op gewasbeschermingsmiddelen met een PFAS-verbinding

Inbreng:

Vanuit het oogpunt van gezondheid, milieu en drinkwater is mogelijk een einde van het gebruik op PFAS-pesticiden noodzakelijk. De gevolgen van zo'n verbod voor de landbouwsector kunnen echter groot zijn. Deze gevolgen kunnen verschillen per gewas en per sector. Het is belangrijk om de gevolgen op korte termijn in kaart te brengen en telers te ondersteunen bij het zoeken naar alternatieven.

Wat staat erover in het convenant?

- Artikel 4 lid 5: *"Partijen erkennen de risico's van persistente stoffen en afbraakproducten (PFAS/TFA) in gewasbeschermingsmiddelen, in het bijzonder in grondwaterbeschermingsgebieden. Parallel aan de herbeoordeling van Ctgb brengen het rijk en sectorpartijen per type teelt de mogelijkheden in kaart om te komen tot versneld uitfaseren van emissies van persistente stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen."*

3) Behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water

Inbreng:

Provincies vragen het Rijk om op (inter)nationaal niveau te werken aan een betere afstemming tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de vereisten van de KRW. In het licht van de KRW en de drinkwaterwinning zijn de eisen van toelating te ruim en strijdig met de doelstellingen van de KRW. Aangaan van coalitie voor water- en bodemvriendelijke toepassing van gewasbescherming met de betrokken partijen om via kennisoverdracht en/of wettelijke maatregelen de toepassing van deze technieken te stimuleren of verplicht te stellen.

Wat staat erover in het convenant:

- Uitgangspunt 8 (pag. 5): *"Vanuit de politieke opdracht voor dit convenant is er een afkadering meegegeven voor dit convenant, waarbij de toelatingsmethodiek buiten de reikwijdte van dit convenant valt. Wel is het belangrijk voor het succes van dit convenant dat er voldoende alternatieven beschikbaar zijn en komen voor telers; deze urgentie zal in het convenant worden geadresseerd met een uitdrukkelijke rol voor het Rijk bij het versnellen van toelatingsprocedures."* De nadere uitwerking hiervan vindt plaats in Artikel 1, lid 1.2 onder 3 en 7 (Doelstelling) en Artikel 5, lid 3 (Innovatie, kennisontwikkeling en transitieprogramma).

- *Artikel 1, lid 2 onder b: "Aanvullende afspraken te maken ten aanzien van de realisatie van de KRW-doelen in 2027 en 2033 voor de stoffen en op de plekken die*

daarvoor van belang zijn, inclusief concrete afspraken over gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden;" De nadere uitwerking hiervan vindt plaats in Artikel 4: Afspraken rondom waterkwaliteit.

Aandachtspunt:

- Omdat de toetsing door het Ctgb geen onderdeel is van het convenant, hebben IPO en UvW een gezamenlijke brief aan de Staatssecretaris gestuurd met het verzoek om een gesprek over het toelatingsbeleid van het Ctgb. Dit is zowel voor de waterkwaliteit als Natura2000-gebieden van belang.

Aandachtspunten vanuit de gezamenlijke BAC LG en RenL van 18 juni 2026:

Aandachtspunt vanuit de gezamenlijke BAC	**Uitwerking in convenant**
Het convenant op hoofdlijnen houden en de uitwerking zoveel mogelijk in het vervolg te voorzien, zodat het eindresultaat ook echt iets kan opleveren voor provincies.	Overweging d (Status van dit convenant), lid 1, 2 en 3.
Behoefte aan afdoende verweer op zaken die zich beroepen op Natura 2000. Dit geldt ook voor (het voorkomen van rechtszaken voor) grondwaterbeschermingsgebieden/waterwin-gebieden. Hierop is meer stevigheid nodig en het nader uit te werken en preciseren.	Artikel 3.1 lid 3 (m.b.t. natuur) en artikel 4 lid 4 (m.b.t. waterkwaliteit).
Een goede en betrouwbare registratie van middelengebruik.	Artikel 4 lid 6 onder c (m.b.t. waterkwaliteit) en artikel 6 (over de onafhankelijke gegevensautoriteit Gewasbescherming).
Het toelatingsbeleid door het Ctgb (i.r.t. Natura 2000-gebieden en KRW-proof);	Artikel 4 lid 1.
Het adresseren van gezondheid (gemeenten worden hierop bevraagd en kijken ook voor hulp naar provincies);	Artikel 3.2 (Aanpak leefomgeving).
Hetgeen de afgelopen 10 jaar al is bereikt;	Overweging a (context en huidige situatie, regels 44 – 49).
Gelijk speelveld binnen de grensregio;	Hierover zijn geen afspraken gemaakt in het convenant. Het convenant richt zich op de nationale aanpak.
Voedselzekerheid	Overweging a (context en huidige situatie, regel 81 – 85).

	Overweging e (uitgangspunten onder 9, regel 200-208).
De mogelijkheid om nu en ook na het sluiten van het convenant verbeteringen door te voeren waar nu aan gewerkt wordt in gebiedsprocessen/pilots. Het synchroniseren met wat er al binnen provincies loopt. Verhinderd moeten worden dat deze door handhavingsverzoeken worden stilgezet;	Artikel 4 lid 3, artikel 4 lid 6 en artikel 5 lid 1.
Wijzen op Rijksverantwoordelijkheid (vanuit alle betrokken departementen).	Overweging e (uitgangspunten onder 11 en 12).

Hoe verhoudt dit convenant zich tot de brief van de ministeriële Taskforce?

In de brief “Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof” van 26 juni 2026 geeft de minister aan dat het kabinet de KRW-doelen voor gewasbeschermingsmiddelen wil halen via afspraken in het convenant. Hiervoor reserveert het kabinet 250 miljoen euro. Afhankelijk van het afgesproken ambitieniveau in het convenant en de bijdrage daarvan aan de KRW kan het beschikbare bedrag hoger of lager uitvallen.

Voor maatregelen in de zone rondom Natura 2000-gebieden en kwetsbare watergebieden verwijst de minister ook naar de afspraken in het convenant. Maar hierin geeft de minister ook een winstwaarschuwing aan de convenantspartners: “Indien hierbij [bij de uitwerking van het convenant, red] onvoldoende wordt bijgedragen aan de natuuropgave, zal de Rijksoverheid zelf regels opstellen.”

Van: art. 5.1.2.e
Aan: Harold Hofstra; Sjaak Simonse; Jan Klopman
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Annotatie Extra overleg BAC LG & RenL - convenant gewasbeschermingsmiddelen
Datum: woensdag 17 juni 2026 09:30:30
Bijlagen: image001.png

Beste Harold, Sjaak en Jan,

Hierbij onze input voor het extra BAC-overleg in verband met het convenant gewasbeschermingsmiddelen. Bijdragen zijn van art. 5.1.2.e (natuur), art. 5.1.2.e (Landbouw), art. 5.1.2.e (KRW) en van mij (VTH). Gezien de korte tijd die er was om het overleg voor te bereiden zijn de opmerkingen nog wat groen en rijp, maar geeft wel aanleiding om een aantal opmerkingen te maken over het voorliggende convenant. Stukken van IPO staan in ibabs.

De volgende besluitvorming ligt voor:

De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:
1. Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:
a. PM; te bepalen ter vergadering
2. Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;
3. Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;
4. Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de
BAC LG en R&L.

Ad 1 en 2.
Advies: akkoord met ondertekening convenant gewasbescherming op hoofdlijnen. Kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voorbehouden zoals hieronder weergegeven.

Ad 3 en 4. Deelname aan convenant-proces na de zomer
Advies: eens met deelname van provincies.
Ook eens met opdracht aan IPO, zodat inbreng in het convenantproces ook inhoudelijk wordt gevoed. Zie opmerkingen hieronder.

Kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen van onze kant:

Algemeen:

Er is een discussie over het wel of niet meenemen van het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen (gbm). Ons voorstel is om deze wel mee te nemen in het convenant. De relaties zijn evident en het heeft onze voorkeur dat deze ook expliciet worden aangebracht naar aanleiding van de uitwerking van het convenant.

Landbouw:

- Reductie van inzet van GBM is in lijn met inhoud van Landbouwvisie van provincie Flevoland, waarin verschillende deelsectoren (akkerbouw, bollenteelt) zichzelf aanzienlijke reductiedoelen GBM voor 2050 hebben voorgesteld.

- De aanleiding voor terugdringen GBM ligt (vooral) bij de effecten van deze middelen naar natuur en milieu (bodem en water) en gezondheid van mens en dier.
  Helder!
  Maar het aspect van voedselzekerheid – zeker in tijden van geopolitieke spanningen – lijkt in deze discussie geen plek te hebben, niet te worden meegenomen.
  Indien GBM massaal wordt verboden/wegvalt komt de voedselzekerheid onder druk te staan. Je ziet nu al dat bepaalde teelten (zoals ui bijvoorbeeld) lastig(er) wordt omdat bepaalde middelen wegvallen.
  Advies: betrek het aspect van voedselzekerheid wel bij de context van deze discussie.

- In de stukken wordt concreet gesproken over glastuinbouw en akkerbouw (teelten onder glas en open teelten). Maar als je toch (deel-)sectoren in de land- en tuinbouw noemt, vergeet dan in dit verband de bollenteelt en de vollegrondsgroenten niet. Zeker voor inzet van GMB belangrijke (deel-)sectoren.

- Gewasbeschermingsmiddelen (GBM) is een verzameling van middelen die voor verschillende doeleinden worden gebruikt.
  Als het om reductie van GBM door innovatie gaat, is het belangrijk om onderscheid te maken tussen herbiciden (onkruidbestrijdingsmiddelen) en fungiciden (schimmelbestrijdingsmiddelen).
  T.a.v. onkruidbestrijding gaan ontwikkelingen in de techniek razendsnel (onkruidherkenning en robotwieden) en daar is/wordt reductie t.a.v. GBM

technisch veel mogelijk. Bij schimmelbestrijding ligt dat (momenteel nog) lastiger.

- Reductie van GBM vraagt écht om een integrale (keten-)aanpak.
  Voorbeeld: om GBM te kunnen verminderen, heeft sector/hebben telers resistente rassen nodig. Om die rassen te kunnen telen (bijvoorbeeld frites-aardappelen) moet de keten die wel willen verwerken. Anders is er geen handelingsperspectief voor boeren.

- Een ander dilemma betreft:
  Enerzijds gebiedsgericht te willen werken, mede afhankelijk van bodem en water in het gebied;
  Lees: voorkomen dat provincies en/of gemeenten aanvullende maatregelen nemen waardoor boeren op bepaalde plaatsen 'benadeeld' worden.
  Anderzijds gelijk speelveld voor boeren (telers).
  Beleid zal met beide aspecten van dit dilemma rekening moeten houden.

Natuur:

Vanuit natuur geen opmerkingen.

KRW:

- De jaartallen die in het convenant genoemd staan, zijn niet in lijn met de KRW-periode 2028-2033. In 2033 moeten de doelen zijn gehaald.
- Het aantal ondertekenende landbouwpartijen is beperkt. LTO, NAJK en BO-akkerbouw. We missen de ketenpartijen (chemiebedrijven, verwerking, retail etc) en de sectorale landbouwnetwerken (KAVB, NFO etc). In Flevoland zijn we met een groter aantal partijen, verenigd in het Landbouwcollectief, in gesprek om een verdergaande stap te zetten. Het convenant moet het Flevolandse initiatief ondersteunen en zeker niet afremmen.
- Idem moet het convenant regulering, landelijk of regionaal, niet in de weg staan, wanneer dit nodig is om binnen de KRW-periode de doelen te halen.
- Van belang is in ieder geval dat het rijk via CTGB zorgt voor bredere beoordeling van middelen inclusief een KRW-toets
- Belangrijk punt in het convenant is dat we landelijk uniforme uitwerking van doelen en KPI's tbv doelsturing maken
- Voor de effecten van gewasbeschermingsmiddelen zouden we de richtlijn prioritaire stoffen moeten benutten, die o.a. uitgaat van som toxiciteit.
- Het convenant richt zich exclusief op gangbare landbouw, negatieve bij-effecten op de biologische keten lijken me onwenselijk gezien de omvang van die sector in Flevoland.

Toezicht en handhaving

Ingezet wordt op datagedreven toezicht en handhaving. Naar onze mening is dit de enige wijze waarop er efficiënt en effectief toezicht kan worden gehouden. Goed om deze werkwijze uit te werken.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e @flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....

Kwartiermaker gewasbeschermings-middelen IPO

Concept Plan van Aanpak

[redacted] art. 5.1.2.e

CLM-1286

Dit is een rapportage van CLM Onderzoek en Advies
Juli, 2026
CLM-publicatienummer: 1286

Opdrachtgever: Interprovinciaal Overleg

Auteurs: [redacted] art. 5.1.2.e

Foto omslag: Perceel tarwe

CLM Onderzoek en Advies
Gutenbergweg 1
4104 BA Culemborg

Postbus 62
4100 AB Culemborg

www.clm.nl
0345 470 700

Concept Plan van Aanpak

Kwartiermaker gewasbeschermings-middelen IPO

INHOUD

1. Inleiding 6
1.1 Aanleiding 6
1.2 Achtergrond 6
1.3 Doel 8

2. Werkwijze 10
2.1 Inventarisatie bestaande werkgroepen 10
2.2 Overzicht BAC-besluiten 10
2.3 Werksessie met IPO-werkgroepen 11
2.4 Opstellen plan van aanpak 11

3. Gewasbescherming binnen huidige structuur van IPO 12
3.1 Taken en verantwoordelijkheden van provincies 12
3.2 IPO-werkgroepen die met gewasbescherming te maken hebben 13
3.2.1 Oprichting van twee werkgroepen na Holtingerveld-uitspraak 14
3.3 Besluitvorming binnen LG en RenL 16
3.4 Afstemming tussen werkgroepen 18
3.5 Afstemming vanuit IPO met andere partijen 21
3.6 Lobby en accounthouderschap 21
3.7 Afstemming tussen bestuurlijke adviescommissies 22
3.8 Conclusie 23

4. Mogelijke scenario's en randvoorwaarden 24
4.1 Scenario's voor stroomlijning thema Gewasbescherming 24
4.1.1 Scenario één 24
4.1.2 Reflectie op scenario één 25
4.1.3 Scenario twee 25
4.1.4 Reflectie op scenario twee 26
4.2 Randvoorwaarden 27
4.3 Informeren andere betrokkenen 28

5. Advies aan IPO **30**
5.1 Stel een coördinator gewasbescherming aan **30**
5.2 Vorm een nieuw, vast afstemmingsoverleg gewasbescherming **30**
5.3 Leg doel en taak afstemmingsoverleg vast **31**
5.4 Geef het afstemmingsoverleg een positie tussen de domeinen LG en RenL **32**
5.5 Zorg voor integraliteit **32**
5.6 Zorg voor afstemming, kennisuitwisseling en -ontwikkeling **33**
5.6.1 Binnen IPO-werkgroepen 33
5.6.2 Vanuit IPO naar provincies en binnen provincies 33
5.6.3 Tussen medewerkers van IPO en provincies 33
5.6.4 Met andere stakeholders en overlegstructuren 34
5.7 Evalueer jaarlijks **34**
5.8 Samenvatting **35**

Referenties **37**

Bijlagen **38**
Bijlage 1. Overlegstructuren over gewasbescherming waarin provincies of IPO participeren 39
Bijlage 2. BAC-besluiten over gewasbescherming (2023 – maart 2026) 42

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk gaan we in op de aanleiding, de achtergrond en het doel van dit plan van aanpak voor de kwartiermaker gewasbeschermingsmiddelen binnen het Interprovinciaal Overleg (IPO).

1.1 Aanleiding

Het thema gewasbeschermingsmiddelen komt terug in verschillende beleidsvelden, zoals landbouw, water, bodem, gezonde leefomgeving en natuur. Binnen het IPO hebben verschillende werkgroepen te maken met dit thema. Deze werkgroepen adviseren en rapporteren via twee verschillende ambtelijke adviescommissies (AAC) aan de bestuurlijke adviescommissies (BAC) ‘Landelijk Gebied’ en ‘Ruimte & Leefomgeving’. Het thema gewasbescherming is zowel bij IPO als bij de provincies zelf verdeeld over verschillende domeinen, teams en werkvelden. Dit maakt het uitdagend om het onderwerp gewasbescherming integraal te behandelen. En geeft tegelijkertijd het grote belang aan. Om het thema gewasbescherming beter te stroomlijnen binnen IPO, wil de organisatie een kwartiermaker gewasbescherming aanstellen. IPO heeft CLM Onderzoek en Advies gevraagd om een plan van aanpak op te stellen voor deze kwartiermakersfase.

1.2 Achtergrond

In 2025 heeft IPO bij FLO Legal de vraag uitgezet wat de taken en verantwoordelijkheden van provincies zijn ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen. FLO Legal heeft een inventarisatie uitgevoerd en deze in een beeld- en oordeelsvormende notitie beschreven. Bij deze inventarisatie zijn de IPO-medewerkers en -werkgroepen betrokken die met het thema gewasbeschermingsmiddelen te maken hebben.
In augustus 2025 heeft FLO Legal het rapport ‘Analyse en advies provinciale inzet op gewasbeschermingsmiddelen’ opgeleverd. De adviezen uit het rapport zijn om in te zetten op:

a) Kennisontwikkeling en kennisdeling, met name over de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden en op de gezondheid van omwonenden (o.a. voorzorgprincipe).
b) Versterking van de lobby richting het Rijk, om bij te dragen aan landelijke maatregelen op het vlak van onder andere Natura 2000-gebieden en Kaderrichtlijn Water (KRW).
c) Versterking van de effectiviteit van provinciale regels vanwege provinciegrensoverschrijdende effecten op natuur, water, bodem en gezondheid.
d) Creëren van een gelijk speelveld voor de agrarische sector tussen provincies.

De auteurs concluderen: "*Een gezamenlijke inzet van provincies is wenselijk omdat zij voor dezelfde maatschappelijke uitdagingen staan en gedeelde belangen hebben onder andere op het gebied van water, natuur en een gezonde leefomgeving. De verwachting is dat het voortzetten van de huidige inzet onvoldoende bijdraagt aan de realisatie van deze gedeelde belangen en uitdagingen*".

De resultaten van bovengenoemde rapportage zijn besproken in de BAC Landelijk gebied (LG) en in de BAC Ruimte en Leefomgeving (RenL). In het verslag van de BAC LG van 9 oktober 2025 is daarover het volgende besluit opgenomen:
"Met de notie dat provinciale diversiteit vraagt om het zo veel mogelijk creeren van een gelijk speelveld voor de agrarische sector tussen provincies en het verzoek in de verkenning ook aandacht uit te laten gaan naar buitenlandgrenzen, landbouw en voedselvoorziening, onderschrijft de BAC de aan haar voorgelegde adviezen over de wijze waarop de provincies ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen gezamenlijk invulling kunnen geven aan hun rollen, taken en verantwoordelijkheden. De BAC verzoekt het IPO in afstemming met de BAC Ruimte en Leefomgeving voor de coördinatie van het dossier een opdrachtbeschrijving uit te werken en een kwartiermaker te werven.

En in de BAC RenL van 20 november 2025:
"De BAC RenL besluit conform voorstel/gevraagd besluit."

In de bij deze BAC-besluiten behorende beslisnota is daarnaast het volgende vermeld:

- Onderdeel van de opdrachtbeschrijving is:
  - Agenderen bij het ministerie van LVVN van de discrepantie tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de

aanwezigheid in bodem, water, natuur en de verspreiding via de lucht en volksgezondheid.
    - Lobby richting Tweede Kamer en politieke partijen.
- Vooruitlopend daarop op basis van bevindingen uit de recente jurisprudentie gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot N2000-gebieden:
    - bij LVVN aan te dringen op het zo spoedig mogelijk (doen) opstellen van een wetenschappelijk kader voor de beoordeling van de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op natuur met (voor nu) een belangrijke focus op Natura-2000.
    - Actief in overleg met brancheorganisaties en milieuorganisaties bespreken of -in afwachting van het wetenschappelijk kader – tot een werkbare situatie kan worden gekomen.
    - In IPO-verband een handhavingskader voor de korte en lange termijn op te stellen voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Het vrijmaken van budget en zorgen voor een kwartiermaker kostte tijd. De urgentie op het thema gewasbeschermingsmiddelen was hoog gezien de handhavingsverzoeken in relatie tot N2000 en de gezonde leefomgeving. Vanwege deze urgentie was vanuit IPO al een handhavingskader ontwikkeld, wat deel uitmaakte van de besluitvorming bij de Verkenning Gewasbeschermingsmiddelen van Flo Legal. Daarna is het Rijk gestart met een proces om te komen tot een Convenant Gewasbeschermingsmiddelen en is het onderwerp opgenomen in pijler 7 van de Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof. Ongeveer tegelijkertijd heeft IPO de opdracht aan CLM gegeven als prekwartiermaker voor gewasbeschermingsmiddelen.

Deze fase van prékwartiermaken is enerzijds bedoeld om direct te ondersteunen bij de coördinatie van het thema gewasbescherming binnen IPO. Anderzijds om een plan te maken om die coördinatie in de toekomst te borgen en te zorgen voor uitvoering van genomen besluiten. In dit plan van aanpak gaan we in op die laatste activiteit.

1.3 Doel

Binnen dit project is een plan van aanpak opgesteld voor de kwartiermaker gewasbeschermingsmiddelen binnen het IPO, zodat deze voortvarend aan de slag kan om het thema gewasbescherming binnen het IPO beter te stroomlijnen zodat effectief en efficiënt kan worden besloten. Met als doel dat provincies op het vlak van gewasbeschermingsmiddelen kennis ontwikkelen en

delen, hun lobby richting het Rijk versterken, de effectiviteit van provinciale regels versterken en een gelijk speelveld creëren voor de agrarische sector.

Gewasbeschermingsmiddelen
In dit plan van aanpak hebben we in navolging van het voortraject (rapport FLO Legal en BAC-besluiten) de term gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Waarbij we de definitie hanteren uit De Verordening Gewasbescherming 1107/2009:
Middelen in de vorm waarin zij aan gebruiker worden geleverd die geheel of gedeeltelijk bestaan uit werkzame stoffen, beschermstoffen of synergisten[1], en die bestemd zijn voor een van de volgende toepassingen:

1. de bescherming van planten of plantaardige producten tegen alle schadelijke organismen
2. het beïnvloeden van de levensprocessen van planten, zoals het beïnvloeden van hun groei, voor zover het niet gaat om nutritieve stoffen
3. de bewaring van plantaardige producten
4. de vernietiging van ongewenste planten of delen van planten
5. de beperking of voorkoming van de ongewenste groei van planten

Het gaat daarbij om gewasbeschermingsmiddelen, zowel voor professioneel als voor particulier gebruik.

[1] Synergisten: stoffen die elkaars werking versterken.

2. WERKWIJZE

Om te komen tot dit plan van aanpak heeft CLM een aantal werkzaamheden uitgevoerd. We hebben een inventarisatie gemaakt van de bestaande IPO-werkgroepen die te maken hebben met het thema gewasbescherming. We hebben een overzicht gemaakt van de BAC-besluiten over dit thema. En we hebben een werksessie georganiseerd om te onderzoeken op welke manier het thema gewasbeschermingsmiddelen beter kan worden gestroomlijnd binnen het IPO. Op basis daarvan hebben we dit plan van aanpak opgesteld. In dit hoofdstuk lichten we onze werkwijze verder toe.

2.1 Inventarisatie bestaande werkgroepen

Binnen het IPO is het thema gewasbeschermingsmiddelen opgenomen in de domeinen Landelijk Gebied en in Ruimte en Leefomgeving. Binnen deze domeinen zijn verschillende werkgroepen actief die te maken hebben met het thema gewasbescherming. Dat kan interprovinciaal zijn, maar er zijn ook groepen waarin niet alle provincies vertegenwoordigd zijn. Voor sommige werkgroepen is het thema een essentieel onderdeel van hun taak, voor andere werkgroepen vormt het een kleiner deel van hun werkzaamheden. Het belang varieert per groep, bijvoorbeeld de bescherming van natuur, drinkwater, leefomgeving of bodem. We hebben een inventarisatie uitgevoerd van de werkgroepen die met het thema te maken hebben en uitgevraagd wat hun taak is en wie de contactpersoon is. Deze informatie hebben we in een organigram weergegeven, zoals beschreven in hoofdstuk 3.

2.2 Overzicht BAC-besluiten

Om overzicht te krijgen van de BAC-besluiten binnen het thema gewasbeschermingsmiddelen, hebben we de verslagen van de BAC's Ruimte en Leefomgeving en Landelijk gebied van deze collegeperiode (vanaf 2023) doorgenomen. Alle besluiten die over gewasbeschermingsmiddelen gaan, hebben we in een overzicht in bijlage 2 opgenomen. Dit overzicht is uitgebreid

met fundamentele en voor het thema gewasbescherming belangrijke besluiten van voor 2023. Dit overzicht is meteen gebruikt als input vanuit de provincies voor het Convenant Gewasbescherming waar IPO zitting had aan de kerntafel en schrijfgroepen ‘Natuur’ en ‘Water’.

2.3 Werksessie met IPO-werkgroepen

Op 4 juni 2026 hebben we in Utrecht een werksessie georganiseerd met de verschillende werkgroepen die met gewasbeschermingsmiddelen te maken hebben. Doel van de werksessie was om te onderzoeken hoe het thema gewasbescherming binnen IPO kan worden gestroomlijnd. Er waren 19 aanwezigen (elf deelnemers vanuit provincies, zes medewerkers van het IPO en twee medewerkers van CLM). Via deze aanwezigen waren zeven provincies en acht werkgroepen vertegenwoordigd. Tijdens de werksessie zijn we ingegaan op wat elke werkgroep doet met het thema gewasbescherming en of zij onderling al contact hebben over dit thema. Op basis van individuele inbreng van de aanwezigen hebben we verschillende scenario’s opgesteld voor het organiseren, stroomlijnen en uitvoeren van het thema gewasbescherming binnen IPO. Tot slot hebben we deze scenario’s plenair besproken.

2.4 Opstellen plan van aanpak

Op basis van stap 2.1 tot en met 2.3 hebben we een plan van aanpak opgesteld voor de kwartiermaker gewasbescherming binnen IPO. Het eerste concept van dit plan hebben we voorgelegd aan onze opdrachtgevers binnen IPO. Vervolgens hebben we de bij de werksessie aanwezigen om feedback gevraagd. Na verwerking daarvan is het plan van aanpak naar alle IPO-werkgroepen gestuurd en toegelicht en besproken tijdens twee sessies half juli en eind augustus. Op die manier konden alle werkgroepen en alle provincies kennisnemen van en input leveren op het plan van aanpak.
Het plan van aanpak wordt daarna besproken in de AAC’s en BAC’s Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving, zodat het bestuurlijk kan worden vastgesteld.

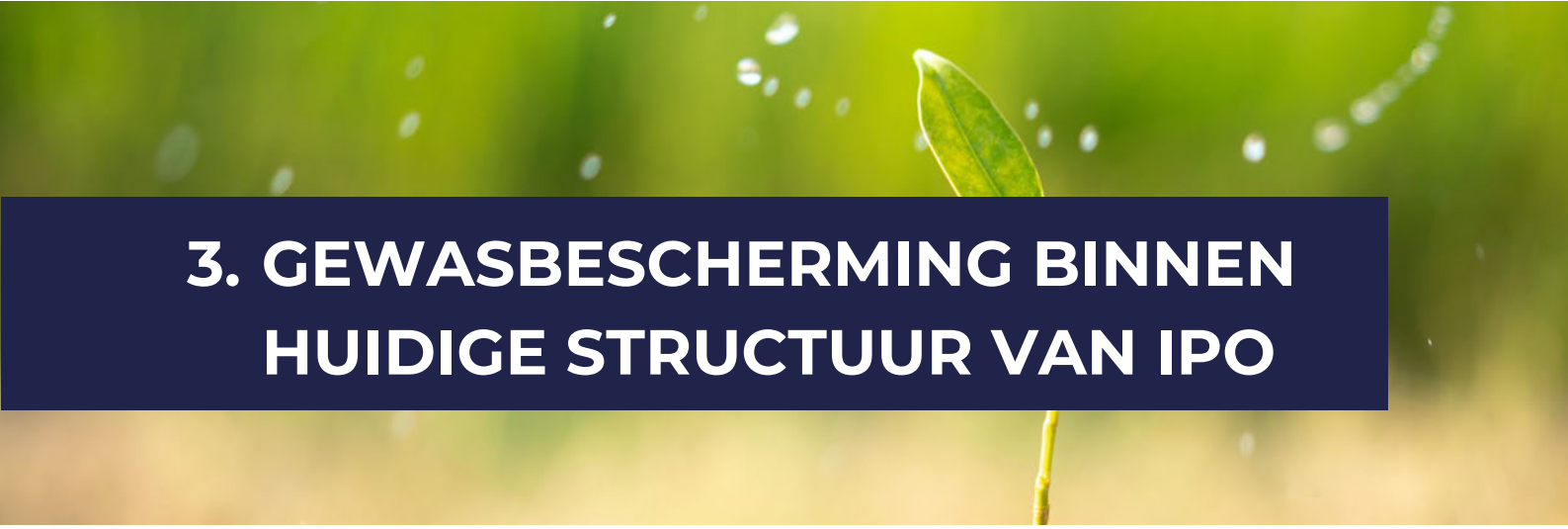

3. GEWASBESCHERMING BINNEN HUIDIGE STRUCTUUR VAN IPO

In dit hoofdstuk beschrijven we de taken en verantwoordelijkheden van provincies op het thema gewasbescherming. We geven een overzicht van de IPO-werkgroepen die met het thema gewasbescherming te maken hebben en geven aan of er onderlinge afstemming is. Daarnaast geven we aan welke overlegstructuren buiten IPO bestaan die belangrijk zijn voor de afstemming op het thema gewasbescherming. We geven een organigram van IPO weer voor het thema gewasbescherming en lichten toe hoe besluitvorming plaatsvindt. Tot slot gaan we in op de samenwerking binnen de bestuurlijke adviescommissies.

3.1 Taken en verantwoordelijkheden van provincies

Provincies hebben – volgens de Omgevingswet- verschillende taken en bevoegdheden op het gebied van de fysieke leefomgeving, waaronder de bescherming van de natuur, water, bodem en gezondheid (Augustinus, De Vries, Van de Leemkolk, & Handgraaf, 2025).

FLO Legal heeft de taken en bevoegdheden in een tabel samengevat:

Tabel 3.1 Provinciale taken en bevoegdheden in relatie tot gewasbeschermingsmiddelen (bron: (Augustinus, De Vries, Van de Leemkolk, & Handgraaf, 2025)

Beleidsterrein	Taken en bevoegdheden	Relatie met gewasbeschermingsmiddelen
Landbouw	Gebiedsgerichte coördinatie Beleidskader voor duurzame landbouw in landbouwvisies en omgevingsvisies Uitvoering GLB	Sturen op gebruik van gewasbeschermingsmiddelen via gebiedsgericht beleid Uitvoering GLB gericht op Gewasbeschermingsmiddelen

Natuur	Bescherming Natura 2000-gebieden (Natura 2000-beheerplannen) Omgevingsvergunning voor Natura 2000-activiteit	Regulering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in en nabij Natura 2000-gebieden
Water	Gebiedsgerichte coördinatie Bescherming grondwater t.b.v. drinkwaterwinning Doelen en maatregelen regionale waterkwaliteit vaststellen	Beperken uitspoeling gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater
Gezonde leefomgeving	Gebiedsgerichte coördinatie Beleidskader voor gezondheid in omgevingsvisies en programma	Sturen op voldoende afstand tussen teelten en gevoelige objecten
Zeer zorgwekkende stoffen	Gebiedsgerichte coördinatie Beleidskader voor reductie van ZZS	Aandacht voor ZZS in gewasbeschermingsmiddelen
Vergunningverlening, toezicht en handhaving	Gebiedsgerichte coördinatie Toezicht op naleving van regels en handhaving	

3.2 IPO-werkgroepen die met gewasbescherming te maken hebben

Binnen het IPO komt het thema gewasbescherming terug in de domeinen Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving, die beide een aparte Bestuurlijke adviescommissie (BAC) hebben. Deze BAC's worden gevoed door de Ambtelijke adviescommissies (AAC) Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving. Onder de AAC Landelijk Gebied vallen de volgende IPO-werkgroepen die te maken hebben met gewasbescherming:

- Werkgroep Landbouw (waaronder ook werkgroep biologische landbouw valt)
- Werkgroep Natura 2000
- Afstemmingsoverleg gewasbeschermingsmiddelen en N2000
- Werkgroep Toezicht en handhaving gewasbeschermingsmiddelen
- Werkgroep Natuurbeleid

- Vakberaad Grondzaken

En twee tijdelijke ambtelijke groepen die samenkomen in verband met de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof:

- Zoneringsaanpak
- Kwetsbare watergebieden.

De werkgroep Doelsturing -met leden uit verschillende werkgroepen zoals landbouw en VTH- is niet betrokken omdat dit nu nog niet aan de orde is. Mogelijk is dit in de toekomst wel het geval.

Onder de AAC Ruimte en Leefomgeving vallen de volgende IPO-werkgroepen die te maken met gewasbescherming:

- Expertgroep Kaderrichtlijn Water
- Expertgroep Drinkwater
- Expertgroep Bodem en Ondergrond (BOOG)
- Werkgroep Vitale bodems
- Werkgroep Gezonde Leefomgeving
- Werkgroep Zeer Zorgwekkende stoffen
- Vakberaad Ruimtelijke Ordening (RO)

Deze groepen hebben niet alleen andere benamingen, maar de organisatie en werkwijze verschilt ook. Soms is een AAC-lid voorzitter, soms een IPO-medewerker, soms een provinciale medewerker.

In tabel 3.1 is kort toegelicht op welke manier de verschillende werkgroepen met het thema gewasbescherming te maken hebben.

3.2.1 Oprichting van twee werkgroepen na Holtingerveld-uitspraak

Het ‘Afstemmingsoverleg gewasbeschermingsmiddelen en N2000’ is recent opgericht na de Holtingerveld-uitspraak van april 2025. In deze uitspraak heeft de Raad van State geoordeeld dat lelieteelt nabij Natura 2000-gebieden mogelijk vergunningsplichtig is vanwege het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Telers moeten vooraf aantonen dat deze middelen geen significante negatieve gevolgen hebben voor de natuur. Het doel van het afstemmingsoverleg is om kennis te delen over vergunningverlening voor en handhaving op activiteiten met mogelijk significante effecten op Natura 2000-gebieden. Een tweede doel is de lobby vanuit provincies op dit vlak richting het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) met het verzoek om kennis en een landelijk kader voor handhaving en vergunningverlening.
Ook de werkgroep ‘Toezicht en handhaving gewasbeschermingsmiddelen’ is na de Holtingerveld-uitspraak opgericht. Met als doel het opstellen van een

handhavingskader voor provincies voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot Natura 2000-gebieden.

Tabel 3.2 Opsomming van de link tot het thema gewasbescherming (gbm) van de verschillende IPO-werkgroepen.

Werkgroep	Link tot thema gewasbescherming (gbm)
Werkgroep Landbouw	Gbm worden (o.a.) gebruikt door de landbouw, als onderdeel van het landelijk gebied. In de definitie van landbouw zoals vastgesteld door de BAC LG wordt uitgegaan van open teelten (akkerbouw, groenteteelt en fruitteelt) en gesloten teelten (glastuinbouw), alhoewel glastuinbouw ondergebracht is in de Greenport omdat niet alle provincies een glastuinbouwbelang kennen. Ook diergeneesmiddelen in veehouderij?
Werkgroep Natura 2000	Tot nog toe heeft de werkgroep weinig te maken gehad met gbm, omdat dit is ondergebracht bij Toezicht en Handhaving. Voor de werkgroep N2000 is vooral het effect van gbm op natuur van belang, gbm zijn een mogelijke drukfactor.
Afstemmingsoverleg gewasbeschermingsmiddelen en N2000	Reden tot oprichting was de Holtingerveld-uitspraak. Afstemmingsoverleg is bezig met kennisdeling over vergunningverlening voor en handhaving op activiteiten met mogelijk significante effecten op Natura 2000-gebieden. En afstemming met het ministerie van LVVN hierover.
Werkgroep Toezicht en Handhaving gewasbeschermingsmiddelen en N2000	Reden tot oprichting was de Holtingerveld-uitspraak. De werkgroep is bezig met het opstellen van een handhavingskader voor provincies voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gbm in relatie tot Natura 2000-gebieden.
Werkgroep Natuurbeleid	Deze werkgroep was afwezig tijdens de werksessie. Graag in de feedbackronde de link tot het thema gbm hier aanvullen.
Vakberaad Grondzaken	Veranderend grondgebruik, wanneer een perceel overgaat van veehouderij naar akkerbouw of sierteelt worden er meer gewasbeschermingsmiddelen gebruikt.
Coördinatorenoverleg Gebiedsgerichte aanpak (COG)	Deze werkgroep was afwezig tijdens de werksessie. Graag in de feedbackronde de link tot het thema gbm hier aanvullen.
Expertgroep KRW	Binnen de KRW zijn onder andere normen gesteld voor chemische parameters, waaronder gbm.
Expertgroep Drinkwater	Deze expertgroep heeft aandacht voor de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater voor de bereiding van drinkwater. Zorg is dat de zuiveringsinspanning van drinkwater toeneemt, onder andere door verontreiniging met gewasbeschermingsmiddelen en diergeneesmiddelen.
Werkgroep gezonde leefomgeving	Het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten van gbm op de mens en het beschermen van mens en leefomgeving tegen gbm.

Werkgroep ZZS	Sommige gewasbeschermingsmiddelen vallen onder ZZS, zoals PFAS. Rol van de werkgroep is vooral adviserend. Voor ZZS geldt een minimalisatieplicht, maar de landbouw is daarvan uitgezonderd.
Expertgroep Bodem en Ondergrond	Deze expertgroep heeft aandacht voor vervuiling van de bodem met gbm, momenteel met name PFAS.
Werkgroep Vitale bodems	Deze werkgroep deelt kennis over gezonde bodems en is betrokken bij de implementatie van de EU-richtlijn bodemmonitoring en -veerkracht.
Vakberaad Ruimtelijke Ordening	Beslissingen in omgevingsplannen van gemeenten die over gewasbeschermingsmiddelen gaan, zoals spuitvrije zones.

De structuur, taken en contactpersonen van de werkgroepen zijn weergegeven in een organigram (figuur 3.1 en als apart document bijgevoegd).

3.3 Besluitvorming binnen LG en RenL

Binnen de domeinen Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving vindt besluitvorming op een verschillende manier plaats. Binnen het domein Landelijk Gebied bereidt het Interprovinciaal Programma Landelijk Gebied (IPLG) de stukken voor de AAC Landelijk Gebied voor. De werkgroepen binnen Landelijk Gebied geven advies en feedback, het IPLG hakt knopen door. Na bespreking in de AAC LG, geeft de AAC LG een advies aan de BAC LG die beslissingen neemt en deze vastlegt, tenzij het onderwerp BAC overstijgend is en voor besluitvorming wordt voorgelegd aan het IPO-bestuur.

Binnen het domein Ruimte en Leefomgeving zijn het de verschillende expert- en werkgroepen die stukken voor de AAC voorbereiden. Elke werk- of expertgroep wordt voorgezeten door een AAC-lid. De werkgroepen brengen zelf hun standpunten in bij de AAC RenL en bereiden vergaderstukken voor. Na bespreking in de ACC RenL geeft deze advies aan de BAC RenL die beslissingen neemt en deze vastlegt, tenzij het onderwerp BAC overstijgend is en voor besluitvorming wordt voorgelegd aan het IPO-bestuur.

Figuur 3.1 Organigram van bestuurlijke adviescommissie, ambtelijke adviescommissies en werk- en expertgroepen binnen IPO die te maken hebben met het thema gewasbeschermingsmiddelen.

3.4 Afstemming tussen werkgroepen

Tijdens de werksessie hebben we in beeld gebracht welke werkgroepen onderling afstemming hebben en waarover (foto 3.1). Ten tijde van de werksessie waren we in de veronderstelling dat binnen IPO 10 werkgroepen zich bezighouden met gewasbeschermingsmiddelen. In het traject na de werksessie bleken dat 16 groepen te zijn. Opvallend is dat tussen de werkgroepen van de domeinen Landelijk Gebied en de werkgroepen van Ruimte en Leefomgeving momenteel alleen afstemming is via de Expertgroep KRW en de werkgroep Landbouw. Voorafgaand aan de Verkenning Gewasbeschermingsmiddelen door FLO Legal sloot de vertegenwoordiger van Landbouw ook regelmatig aan bij werkgroepen vanuit RenL die zich bezighouden met water en gewasbeschermingsmiddelen. Hier is de verkenning uit voortgekomen. Buiten de werkgroep Landbouw en de expertgroep KRW om is er formeel geen afstemming tussen de werkgroepen van beide domeinen (tabel 3.2). Wel is er regelmatig contact tussen werkgroep Landbouw als onderdeel van IPO en de diverse werkgroepen vanuit LG en R&L. Dit komt omdat veel beleid bij andere werkgroepen zit, maar wel impact heeft op landbouw als onderdeel van het landelijk gebied.

Aandachtspunt hierbij is ook dat de vertegenwoordiger van elke werkgroep een andere achtergrond en functie kan hebben. Dit varieert van IPO-medewerker, provinciale medewerker, AAC-lid of een ingehuurde kracht.

Tabel 3.3 In deze tabel is met een kruisje aangegeven welke werk- en expertgroepen binnen IPO onderlinge afstemming hebben, waarbij is uitgegaan van de 10 werkgroepen die tijdens de werksessie in beeld waren.

De expertgroep KRW heeft afstemming met:

- Werkgroep Landbouw over het gebruik van gbm
- Werkgroep Natuurbeleid over hydrologische maatregelen

- Expertgroep Drinkwater over normen voor gbm in grondwaterbeschermingsgebieden
- Werkgroep ZZS en Werkgroep gezonde leefomgeving over acties en lobby vanuit ZZS en Gezonde Leefomgeving over gbm/VTH, vooral PFAS.
- Werkgroep Bodem en Ondergrond over het Nationaal Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater (BOG)

De grote mate van afstemming vanuit de expertgroep KRW omdat de KRW een integraal thema is (waterkwaliteit en kwantiteit) en de wettelijke verplichting vanuit de KRW ook eisen stelt aan andere beleidsterreinen of waaraan andere beleidsterreinen een bijdrage kunnen leveren om zo tot doelbereik van de KRW te komen. Ook landbouw kenmerkt zich door integraliteit.
De (vertegenwoordiger van de) werkgroep Landbouw heeft in aanloop naar de verkenning van FLO Legal en ook over andere onderwerpen afstemming met:

- Toezicht en Handhaving gbm en N2000
- Natuurbeleid
- KRW
- Drinkwater
- Gezonde Leefomgeving
- BOOG over de Bodemmonitoringsrichtlijn

Daarnaast is er afstemming tussen andere werkgroepen op verschillende thema's:

- Over het onderwerp 'natuurherstelverordening' is afstemming met verschillende werkgroepen via de Klankbordgroep onder leiding van AAC-lid natuur:
  - voor artikel 11 Landbouwecosystemen met werkgroep Landbouw, Taakgroep Agrarisch Natuurbeheer en werkgroep Natuurbeleid
  - voor artikel 4 over streefdoelen voor het herstel van terrestrische, kust- en zoetwaterecosystemen
- Over het onderwerp 'N2000 en gewasbescherming' is afstemming tussen de werkgroepen:
  - Afstemmingsoverleg gbm en N2000 en Toezicht en Handhaving gbm en N2000
- Over het onderwerp Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) is afstemming tussen de werkgroepen:
  - Gezonde Leefomgeving en ZZS
  - Bodem en Ondergrond en ZZS
- Over het onderwerp Nationaal Programma Bodem, Ondergrond en Grondwater (BOG) is afstemming tussen de expertgroepen Drinkwater en BOOG.

Inhoudelijke afstemming gebeurt meestal vanuit de contactpersonen die vanuit het IPO bij de verschillende werk- en expertgroepen zijn betrokken. Sporadisch wordt er een gezamenlijke werk- en of expertgroep georganiseerd. Afhankelijk van de breedte van het thema dat besproken moet worden. Dit gebeurt nu vaker, de verkenning gewasbeschermingsmiddelen was hiervan een goed voorbeeld waarbij 7 werkgroepen betrokken werden. Dit zorgde voor afstemming en integraliteit in provincies en binnen IPO. Vaak wordt daar nu de afspraak bij gemaakt dat één werkgroep de lead heeft en dat er vanuit elke provincie één reactie verwacht wordt ondanks dat er meerdere werkgroepen betrokken zijn. Dit werkt goed.

De afstemming hangt ook af van de werkplek: de medewerkers die betrokken zijn bij het domein Landelijk Gebied werken meestal in Utrecht (kantoor van BIJ12), terwijl Ruimte & Leefomgeving vaak in Den Haag (kantoor IPO) werkt. Landbouw werkt vaak afwisselend op beide locaties waardoor de interactie gemakkelijker is.

Foto 3.1 Tijdens de werksessie brachten de aanwezigen de afstemming tussen de verschillende IPO-werkgroepen in beeld, waarbij het opviel dat veel lijnen naar de expertgroep KRW lopen.

3.5 Afstemming vanuit IPO met andere partijen

Deelnemers van de werksessie gaven aan dat de afstemming tussen de IPO-werkgroepen niet de enige vorm van afstemming is. Ook buiten de werkgroepen om is er afstemming tussen provincies over specifieke onderwerpen binnen het thema gewasbescherming. Deze afstemming is vaak persoonsgebonden, waarbij een medewerker van de ene provincie rechtstreeks contact opneemt met medewerkers van een andere provincie.

Leden van IPO-werkgroepen of inhoudelijk deskundige provinciale medewerkers (die geen deel uitmaken van IPO-werkgroepen) nemen daarnaast ook deel aan andere overlegstructuren, met andere partijen dan provincies. Hieronder hebben we een aantal van deze overlegstructuren benoemd. In bijlage 1 zijn deze overlegstructuren verder uitgewerkt.

- Samenwerking tussen IPO, UvW, VNG & LVVN op het gebied van N2000 en gewasbescherming
- Werkgroep Grondwaterbeschermingsgebieden
- Werkgroep Gewasbescherming Drinkwaterbronnen
- Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030
- Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030
- Werkgroep Aanpak opkomende stoffen
- Regionaal Bestuurlijke en Ambtelijke Overleggen
- Klankbordgroep rondom Natuurherstelverordening: bestuivers, landbouw ecosystemen
- Taakgroep N2000 beheerplannen
- Groep Algemene Methodiek Niet genormeerde Stoffen

3.6 Lobby en accounthouderschap

Het thema gewasbeschermingsmiddelen kent verschillende belangen en dus belangengroeperingen. In relatie tot de verschillende taken en opgaven van provincies is het goed deze in kaart te brengen. Verschillende personen binnen IPO en provincies hebben nu in meer of mindere mate contact hierover met verschillende partijen:

- Agrarische belangenpartijen als LTO, NAJK, BO akkerbouw, Bionext, Cumela Nederland
- NGO's zoals Natuur en Milieu, LandschappenNL, Greenpeace, Meten = Weten en MOB
- Producenten van gewasbeschermingsmiddelen verenigd in CropLife NL
- Distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen verenigd in Agrodis
- Drinkwaterbedrijven verenigd in VEWIN, RIWA Maas en RIWA Rijn

- Medeoverheden: Unie van waterschappen en Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Rijk: ministeries van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening.

De contacten zijn echter niet in kaart gebracht. Bovendien hebben medewerkers van RenL andere contacten dan medewerkers van LG, datzelfde geldt binnen provinciehuizen. Een stakeholderoverzicht waarbij in kaart is gebracht waar de belangen zitten en waar een gedeeld belang zit, is waardevol om resultaten te boeken, ook in relatie tot het benodigde draagvlak. Ook kunnen deze partijen helpen bij het verkrijgen van kennis.

3.7 Afstemming tussen bestuurlijke adviescommissies

De Bestuurlijke Adviescommissies (BAC's) Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving hebben hun eigen planning en overlegstructuur. Beide BAC's hebben tot voor kort nooit samen over gewasbeschermingsmiddelen vergaderd. Dit is half juni voor de eerste keer gebeurd om af te stemmen over de inbreng van de portefeuillehouders in de kerntafel van het Convenant Gewasbescherming.

Ondanks het feit dat beide BAC's geen gezamenlijke overlegmomenten hebben, is er wél sprake van afstemming. Dit vindt op ad-hoc basis plaats op thematische onderwerpen. Daarnaast worden onderwerpen, waarvoor één van de BAC's de leiding heeft, maar waaraan andere BAC's een bijdrage kunnen leveren, in de andere BAC vaak ter informatie of als hamerstuk op de agenda gezet. Datzelfde geldt voor onderwerpen waar het waardevol is om er kennis van te nemen. In de BAC-besluiten die CLM heeft doorgenomen (vanaf 2023), zien we dat het besluit wordt overgelaten aan de BAC waar het is geagendeerd (zie bijlage 2). De andere BAC neemt kennis van dit besluit. Dat kan omdat voorstellen langs Gedeputeerde Staten van de provincies gaan waarin de leden van beide BAC's zitting hebben. In welke BAC een specifiek onderwerp binnen het thema gewasbescherming wordt besproken, is afhankelijk van de werkgroep waarin het besluit is voorbereid.

Daarnaast vindt afstemming plaats vanuit bestuurders in beide BAC's met Gedeputeerde Staten (GS) en Provinciale Staten van hun eigen provincie.

De vooraf vastgestelde planning van overleggen van beide BAC's biedt geen mogelijkheid voor voldoende afstemming. De overlegmomenten van beide

BAC's kunnen tot drie weken uit elkaar liggen en tussentijdse overleggen zijn in verband met de drukke agenda's van bestuurders lastig te plannen.

3.8 Conclusie

Provincies hebben – volgens de Omgevingswet- verschillende taken en bevoegdheden op het gebied van de fysieke leefomgeving, waaronder de bescherming van de natuur, water, bodem en gezondheid. Het thema gewasbeschermingsmiddelen is binnen IPO verdeeld over twee BAC's, twee AAC's en zestien verschillende werk- en expertgroepen en andere overlegstructuren. De organisatie en werkwijze van de groepen verschilt en ook de besluitvorming binnen Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving is verschillend. Daar waar een onderwerp werkgroepoverstijgend is, kunnen de (vertegenwoordigers van de) betreffende IPO-werkgroepen elkaar opzoeken en afstemmen over inhoudelijke standpunten. Dit is geen automatisme en gebeurt vooral door de contactpersonen van de verschillende werkgroepen onderling, sporadisch wordt een gezamenlijke bijeenkomst met werkgroepen georganiseerd. Dit hangt af van het feit of medewerkers elkaar kennen, wat vaak afhankelijk is van het domein of team waarin ze werken en op welke locatie ze meestal werken (Utrecht of Den Haag). Bij onderwerpen met hoge urgentie, zoals de handhavingsverzoeken in relatie tot Natura 2000-gebieden, is een apart afstemmingsoverleg en/of werkgroep opgericht. Ook buiten de structuur van IPO-werkgroepen om, vindt afstemming plaats tussen provincies over het thema gewasbeschermingsmiddelen. Deze afstemming is vaak persoonsgebonden. Bovendien zijn provincies vertegenwoordigd in verschillende overlegstructuren met andere partijen die ook met het thema gewasbeschermingsmiddelen bezig zijn. Daarnaast is het erg belangrijk voor IPO om afstemming te zoeken met diverse andere partijen die met dezelfde beleidsterreinen bezig zijn.

Hoewel er afstemming plaatsvindt, biedt deze structuur meestal onvoldoende zekerheid over afstemming binnen het thema gewasbeschermingsmiddelen. Gewasbescherming is een breed thema dat veel verschillende onderwerpen aangaat, waarin provincies verschillende taken en verantwoordelijkheden hebben en waar verschillende belangen spelen. Binnen de huidige structuur van IPO ontbreekt het complete beeld. Verschillende onderwerpen binnen het thema gewasbescherming zijn bovendien urgent, provinciegrensoverschrijdend en vragen snelle afstemming van provincies en het IPO. Om structureel een goede bijdrage vanuit IPO te kunnen geven, is het stroomlijnen van het thema gewasbescherming binnen IPO noodzakelijk.

4. MOGELIJKE SCENARIO'S EN RANDVOORWAARDEN

In dit hoofdstuk hebben we de twee scenario's beschreven die uit de werksessie naar voren zijn gekomen. We beschrijven de randvoorwaarden die in de werksessie zijn benoemd en manieren waarop anderen, zoals andere werkgroepen, bestuurders en medewerkers van provincies, goed geïnformeerd blijven.

4.1 Scenario's voor stroomlijning thema Gewasbescherming

In de werksessie hebben we de aanwezigen gevraagd om -individueel- antwoord te geven op de volgende vraag: op welke manier denk jij dat het thema gewasbescherming binnen IPO het beste vormgegeven kan worden? Op basis van de gegeven antwoorden kwamen we tot de volgende twee scenario's, waarbij scenario 2 twee varianten heeft (a en b):

1. Een permanente IPO-coördinator gewasbescherming die op ad-hoc basis een groep medewerkers uit bestaande werkgroepen bijeenbrengt rondom een specifiek onderwerp of bespreekpunt, of dit belegt bij een van de bestaande werkgroepen.
2. Een vaste, nieuwe werkgroep gewasbescherming bestaande uit
    a. Leden vanuit de huidige werkgroepen, of
    b. Beleidsmedewerkers vanuit de twaalf provincies

Deze scenario's zijn hieronder verder uitgewerkt.

4.1.1 Scenario één

Scenario 1: een permanente IPO-coördinator gewasbescherming, die op ad-hoc basis een groep medewerkers uit bestaande werkgroepen bijeenbrengt rondom een specifiek onderwerp of bespreekpunt, of dit belegt bij een van de bestaande werkgroepen

De aanwezigen bij de werksessie vinden het belangrijk dat er continuïteit wordt gecreëerd op het thema. Een vast aanspreekpunt zal daarbij helpen. De coördinator kan beslissen welk onderwerp in welke bestaande werkgroep belegd moet worden. Of brengt mensen uit verschillende werkgroepen bijeen

rondom een specifiek onderwerp of bespreekpunt (ad-hoc). De aanwezigen geven de voorkeur aan de term ‘coördinator’ in plaats van kwartiermaker, omdat het kwartier maken vooral een startfase aangeeft. Deze startfase is al ingegaan met het werk van de prekwartiermakers van CLM via dit plan van aanpak.

4.1.2 Reflectie op scenario één

Uit de discussie over dit scenario volgde dat een risico van dit scenario is dat de afstemming onvoldoende is. Als de coördinator op ad-hoc basis een onderwerp bij een werkgroep belegt, of een groep samenstelt uit leden van 2 á 3 werkgroepen, is er alsnog onvoldoende afstemming met de andere werkgroepen.

Een coördinator alleen kan wellicht sneller gaan dan een geheel nieuwe werkgroep, maar komt naar verwachting minder ver, juist omdat afstemming zo belangrijk is.

Een ander risico is dat een coördinator onvoldoende aan de slag gaat met de uitvoering van beslissingen van de BAC’s. In een vaste werkgroep kunnen leden elkaar aanspreken op de planning en uitvoering van besluiten. Dat is dan een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

4.1.3 Scenario twee

Scenario 2: een vaste, nieuwe werkgroep gewasbescherming bestaande uit:

a. Leden vanuit de huidige werkgroepen of
b. Beleidsmedewerkers vanuit de twaalf provincies

In dit scenario wordt een permanente coördinator gewasbescherming aangesteld, met een vaste nieuwe werkgroep. Onderbouwing van de aanwezigen voor een vaste nieuwe werkgroep gewasbescherming is dat het thema actueel is en de komende jaren actueel zal blijven. Aanwezigen zagen parallellen met het stikstofdossier. Het steeds bijeenbrengen van een ad-hoc werkgroep zorgt voor onvoldoende continuïteit.

Deze nieuwe werkgroep kan bestaan uit:
a) leden vanuit de huidige werkgroepen, zodat alle werkgroepen vertegenwoordigd zijn en afstemming met de werkgroepen relatief makkelijk verloopt.
b) beleidsmedewerkers vanuit de twaalf provincies zodat alle provincies vertegenwoordigd zijn en afstemming richting provincies goed verloopt.

4.1.4 Reflectie op scenario twee

Er is gediscussieerd over de samenstelling van een nieuwe werkgroep. De voorkeur van de aanwezigen ging uit naar een samenstelling met leden vanuit de huidige werkgroepen. Dat betekent een dubbele belasting voor deze personen, aangezien ze dan bij twee werkgroepen betrokken zijn. Anderzijds zorgt het voor optimale kennisdeling aangezien elk lid van de werkgroep gewasbescherming een terugkoppeling verzorgt naar zijn/haar andere werkgroep. Op die manier wordt voorkomen dat het onderwerp gewasbescherming verdwijnt bij de bestaande werkgroepen en alleen nog wordt besproken in de nieuw te vormen werkgroep. Aandachtspunt en zelfs een randvoorwaarde hierbij is dat alle 12 provincies ook aangesloten blijven. Als binnen het IPO beleid wordt vastgesteld, moet dit met alle 12 provincies integraal zijn afgestemd. Provincies kunnen het oneens zijn, maar moeten in elk geval de mogelijkheid hebben gehad om hun eigen bestuur te informeren en de beslissing van het bestuur terug te koppelen aan het IPO. Bij voorkeur nemen in de nieuwe werkgroep naast alle werkgroepen ook alle provincies deel. Het is echter de vraag of dit ook praktisch haalbaar is. Als dat niet lukt is het belangrijk om afspraken te maken over het informeren van de 12 provincies.

Voor de optie om een nieuwe werkgroep op te stellen met daarin beleidsmedewerkers van de twaalf provincies was uiteindelijk weinig draagvlak in de werksessie. Op deze manier zou er te weinig terugkoppeling zijn naar de andere werkgroepen die met gewasbeschermingsmiddelen te maken hebben. En kan specifieke kennis van deelaspecten van gewasbescherming verloren gaan in de discussie. Groot voordeel van deze samenstelling is dat alle 12 provincies vertegenwoordigd zijn en afstemming binnen provincies eenvoudiger in gang gezet kan worden.

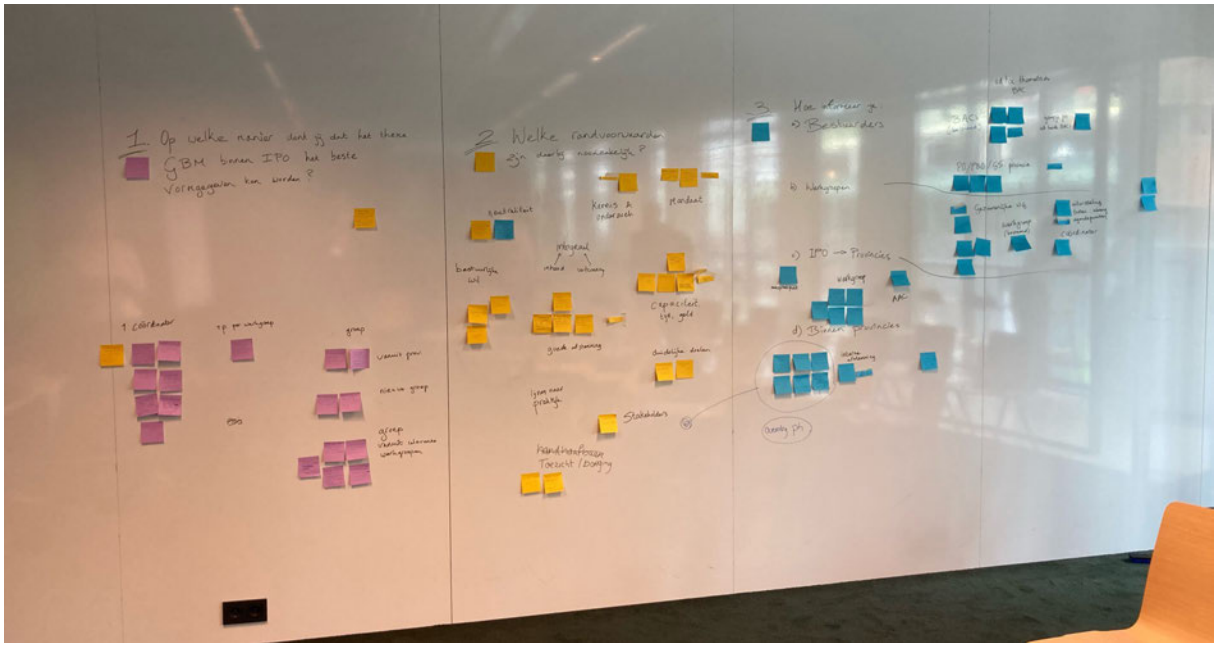

Foto 4.1 Tijdens de werksessie hebben we aanwezigen individueel gevraagd input te leveren. Die input is verwerkt in dit hoofdstuk.

4.2 Randvoorwaarden

Tijdens de werksessie is een aantal randvoorwaarden genoemd waaraan voldaan moet worden om te komen tot stroomlijning van het thema gewasbescherming:

- Er moet **bestuurlijke wil** zijn om een nieuwe coördinator aan te stellen met een eigen werkgroep (dit is het geval gezien de BAC-besluiten over de kwartiermaker gewasbeschermingsmiddelen).
- De werkgroep moet **mandaat** hebben vanuit alle werkgroepen die met het thema gewasbescherming bezig zijn.
- De werkgroep moet een **duidelijke doelstelling** hebben en taken en verantwoordelijkheden vastleggen
- De werkgroep moet zorgen voor het delen van **kennis** over het thema en aangeven op welk vlak nog **onderzoek** nodig is. De beschikbare kennis moet goed worden ontsloten.
- De nieuw aan te stellen coördinator moet **neutraal** zijn, dus niet de belangen dienen van één werkgroep en zich kunnen focussen op alleen het thema gewasbescherming.
- De coördinator en werkgroep moeten voor **afstemming** zorgen binnen het IPO, binnen de IPO-werkgroepen en binnen de provincies.
- De coördinator en werkgroep moeten zorgen voor **integraliteit** binnen het thema gewasbescherming. Zowel inhoudelijk, waarbij inbreng vanuit de verschillende werkgroepen wordt meegenomen, als qua proces,

waarbij vooraf wordt bepaald of beleid wel naleefbaar en handhaafbaar is.

- De coördinator moet zorgen voor **afstemming met andere stakeholders en overlegstructuren** en mogelijkheden voor samenwerking verzilveren.
- De coördinator en leden van de werkgroep moeten voldoende tijd krijgen voor de werkzaamheden op het thema gewasbescherming. IPO en de provincies moeten daar **capaciteit** voor vrij maken. Daarnaast moet voldoende **budget** beschikbaar zijn voor de aanstelling van een coördinator.
- Om te zorgen dat alle IPO-werkgroepen optimaal functioneren werd ook een **jaarlijkse evaluatie** als randvoorwaarde genoemd in de discussie. Het is belangrijk om jaarlijks te reflecteren op de werkwijze en het functioneren van de werkgroep. Evaluatie van de taak, de noodzaak en samenstelling van de werkgroepen kan elke vier jaar, zodat dit gelijk oploopt met de collegeperiode van vier jaar.

4.3 Informeren andere betrokkenen

De laatste vraag waarop we deelnemers in de werksessie antwoord hebben gevraagd, ging over het informeren van andere betrokkenen. Waarbij we specifiek hebben gevraagd naar het informeren van bestuurders en andere werkgroepen. En het informeren van provincies vanuit IPO en het informeren van medewerkers binnen provincies.

Bestuurders: Ingebrachte punten binnen het thema gewasbescherming gaan nu zowel langs de BAC Landelijk Gebied als de BAC Ruimte & Leefomgeving. Betrokkenen twijfelen of het oprichten van een ‘gewasbeschermings-BAC’ haalbaar en noodzakelijk is. Bespreekpunten en besluiten daarover binnen het thema gewasbescherming worden momenteel via werkgroepen of het IPLG via de AAC’s op identieke wijze ingebracht in beide BAC’s en dat werkt meestal goed. Als er een besluit genomen moet worden dat beide BACs evenveel aangaat, kan dit reden zijn om incidenteel een gezamenlijke BAC bijeen te roepen.

Werkgroepen: Werkgroepen kunnen van elkaars bevindingen op de hoogte worden gehouden door agendapunten bij elkaars overleg in te brengen en via een korte nieuwsbrief. Een coördinator zou hierin een sleutelfiguur kunnen zijn. Een andere optie is een afstemmingsoverleg met leden vanuit elke bestaande werkgroep. Hierop kwam men uit tijdens de discussie over scenario’s, zoals beschreven in paragraaf 4.1.

Provincies: vanuit IPO worden de individuele provincies geïnformeerd via de leden uit de verschillende werkgroepen. Ook op bestuurlijk niveau vindt afstemming plaats door de portefeuillehouders van de verschillende provincies die vertegenwoordigd zijn in de BAC's en AAC's. Zij zorgen voor afstemming (in portefeuillehouders) overleggen binnen de individuele provincies en zorgen voor afstemming met Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten. Uitgangspunt daarbij is dat elke provincie in elke werkgroep is vertegenwoordigd. De verdere afstemming is de verantwoordelijkheid van de provincies zelf. Via de werkgroepen wordt dit goed gefaciliteerd; men kan de notulen met provinciale collega's delen. Datzelfde geldt voor de verslagen van de AAC's en BAC's.
Randvoorwaarde voor een goede afstemming *binnen* de provincies is een intern afstemmingsoverleg gewasbescherming waarbij alle beleidsterreinen die met gewasbeschermingsmiddelen te maken hebben, bij elkaar komen. Sommige provincies werken al op deze manier, anderen (nog) niet. Verzoek van de aanwezigen aan IPO is om per provincie een overzicht te geven van de provinciemedewerkers die deelnemen aan een werk- of expertgroep. Zodat provincies deze medewerkers bij het afstemmingsoverleg kunnen betrekken.

5. ADVIES AAN IPO

Op basis van de werksessie met vertegenwoordigers van de IPO-werkgroepen en onze eigen ervaring als prékwartiermaker hebben we een advies opgesteld om het thema gewasbescherming beter te stroomlijnen binnen het IPO zodat provincies hun taken en verantwoordelijkheden beter kunnen uitvoeren. Aan het eind van dit hoofdstuk is een samenvatting opgenomen.

5.1 Stel een coördinator gewasbescherming aan

Stel een permanente coördinator gewasbescherming aan. Deze coördinator moet neutraal zijn (niet gebonden aan één van de andere werkgroepen) en de volledige werktijd kunnen besteden aan het thema gewasbescherming. Het thema gewasbescherming omvat veel beleidsterreinen en zal gezien de uitdagingen nog lange tijd actueel blijven. Het is daarom belangrijk dat een coördinator de focus heeft op dit thema en het er niet 'bij' doet. Zodat hij/zij voldoende tijd heeft voor kennisdeling binnen provincies, gezamenlijke lobby richting Rijk en andere partijen, afstemming over provinciegrensoverschrijdend beleid en het creëren van een gelijk speelveld voor agrariërs.
Binnen IPO is een besluit genomen voor het aannemen van een kwartiermaker gewasbescherming (zie bijlage 2). Een kwartiermaker is in algemene zin degene die een nieuw initiatief vormgeeft. De eerste stappen daarvoor zijn al gezet via de huidige opdracht. Daarom adviseren we de aan te nemen kwartiermaker een meer permanente functie te geven, zodat hij/zij meteen als coordinator gewasbescherming aan de slag kan.

5.2 Vorm een nieuw, vast afstemmingsoverleg gewasbescherming

De coördinator kan meteen aan de slag met het vormen van een nieuwe, vaste groep om onderwerpen binnen het thema gewasbescherming te bespreken. Deze groep bestaat uit personen die ook deelnemen aan de andere werkgroep, op zo'n manier dat alle werkgroepen vertegenwoordigd zijn. In deze groep zijn daarnaast zoveel mogelijk provincies vertegenwoordigd. De

groep beslist gezamenlijk op welke manier zij afstemmen met provincies die niet vertegenwoordigd zijn. Omdat het thema gewasbescherming ook onderdeel zal blijven van de bestaande werkgroepen heeft een afstemmingsoverleg gewasbescherming de voorkeur.
Het huidige Afstemmingsoverleg gewasbescherming en N2000 overlapt met de nieuw te vormen overlegstructuur en kan worden opgenomen in het nieuwe afstemmingsoverleg zodra dit van start gaat. De andere werk- en expertgroepen en andere overlegstructuren blijven behouden. Tot uit evaluatie blijkt dat een andere opzet beter werkt.

5.3 Leg doel en taak afstemmingsoverleg vast

De eerste taak van het nieuwgevormde afstemmingsoverleg is het vaststellen van het doel en de taken van deze overlegstructuur en de prioritering daarin. Het is daarbij belangrijk om eerst te kijken naar de status van al door de BAC's genomen besluiten. Welke zijn al uitgevoerd, welke lopen nog en welke moeten nog starten? Daarbij is het noodzakelijk te weten waarom de uitvoering van specifieke besluiten vertraging heeft opgelopen of nog niet van start is gegaan. Zodat het afstemmingsoverleg daarvan kan leren en risico's en aandachtspunten kan benoemen.
Een ander aandachtspunt is het uitwerken en vastleggen van hetgeen gevraagd wordt van bestaande overlegstructuren. Onder andere qua capaciteit, agenda, enzovoorts. Daarnaast moet het afstemmingsoverleg ook de planning van bijeenkomsten en activiteiten vastleggen zodat er daadwerkelijk afgestemd kan worden met de betreffende werkgroepen als dat aan de orde is. Vooral bij besluitvorming of advisering door een andere werkgroep is de planning van belang.

Daarnaast is het van belang om na te gaan op welke onderwerpen binnen het thema gewasbescherming al besluiten zijn genomen door de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte & Leefomgeving. Het overzicht in bijlage 2 en de input vanuit het IPO voor het Convenant Gewasbescherming vormen hier een goede basis voor. We bevelen aan het gemaakte overzicht actueel te houden, zodat het afstemmingsoverleg en de coördinator te allen tijde weten wat al is besloten en over welke onderwerpen nog afstemming en besluitvorming nodig is.

5.4 Geef het afstemmingsoverleg een positie tussen de domeinen LG en RenL

Wij adviseren om het afstemmingsoverleg gewasbescherming een plek te geven tussen de domeinen Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving in. Het afstemmingsoverleg beslist zelf of het onderwerpen agendeert bij LG of bij RenL. Het afstemmingsoverleg geeft advies. Binnen LG aan het IPLG die het bij de AAC Landelijk Gebied kan inbrengen. Binnen RenL bij een van de werk- of expertgroepen die het bij de AAC Ruimte en Leefomgeving inbrengt.
Op die manier komt de agendering van specifieke onderwerpen terecht bij het domein waar het bij hoort, waarbij het in de andere BAC terugkomt ter informatie of als hamerstuk. Als een onderwerp een besluit vraagt van beide BAC's, dan kan het afstemmingsoverleg adviseren dat een bijeenkomst van de beide BAC's gezamenlijk noodzakelijk is.
Bij de verschillende werkgroepen zijn veel personen betrokken. Daarom zijn er ook geregeld nieuwe gezichten. De precieze structuur van werkgroepen was voor velen, zowel bestaande als nieuwe medewerkers, niet helemaal bekend. Zelf de werkgroepen die met het thema gewasbescherming te maken hebben, waren niet allemaal in beeld. We bevelen dan ook aan het opgestelde organigram aan te vullen met het nieuwe afstemmingsoverleg gewasbescherming en te actualiseren en communiceren naar de werkgroepen. De coördinator gewasbescherming neemt hierin het voortouw.

5.5 Zorg voor integraliteit

Door de samenstelling van het afstemmingsoverleg, met een vertegenwoordiging vanuit elke werkgroep, is de inhoudelijke integraliteit voldoende geborgd. Datzelfde geldt voor integraliteit in het proces. Doordat de werkgroep Toezicht en Handhaving is aangesloten bij het afstemmingsoverleg, kan het overleg er scherp op blijven dat bij het geven van advies over een specifiek onderwerp ook de naleefbaarheid en handhaafbaarheid worden meegenomen. De werkgroep Toezicht en Handhaving gaat na of beleid ook kan worden uitgevoerd en of maatregelenpakketten praktisch uitvoerbaar zijn. Het afstemmingsoverleg zorgt voor integraliteit, de AAC controleert of een advies inderdaad integraal is.
De integraliteit gaat ook over het afstemmen met alle 12 provincies. Het wordt in de praktijk waarschijnlijk lastig om naast vertegenwoordiging vanuit alle werkgroepen, ook vertegenwoordigers van de 12 provincies te hebben. Randvoorwaarde is dat de leden van het afstemmingsoverleg vooraf beslissen op welke manier zij gaan afstemmen met provincies die niet vertegenwoordigd zijn in het overleg. Bijvoorbeeld via een van de leden van het afstemmingsoverleg, of via een of meer werkgroepen.

5.6 Zorg voor afstemming, kennisuitwisseling en -ontwikkeling

5.6.1 Binnen IPO-werkgroepen

Afstemming en kennisuitwisseling binnen de werkgroepen is geborgd door de samenstelling van het afstemmingsoverleg. Elke werkgroep is vertegenwoordigd en de leden van het afstemmingsoverleg brengen de belangrijkste bespreekpunten op het vlak van gewasbescherming weer in bij hun andere werkgroep. Daar waar besluitvorming nodig is, bepaalt het afstemmingsoverleg binnen welke werkgroepen dat moet gebeuren, op zo'n manier dat het is afgestemd met de 12 provincies.
Kennisuitwisseling gaat op dezelfde manier, waarbij we aanbevelen om belangrijke inhoudelijke documenten over het thema gewasbescherming in een gezamenlijke digitale omgeving te plaatsen waar alle IPO-medewerkers en werkgroepleden toegang toe hebben. Kennisuitwisseling vormt een vast agendapunt voor het afstemmingsoverleg, zodat onderzoeken die provincies zelf uitvoeren (al dan niet in groepsverband) sowieso worden gedeeld binnen het afstemmingsoverleg en de diverse werkgroepen waarvoor het van belang is. In het afstemmingsoverleg gewasbescherming wordt ook vastgesteld waar kennishiaten zijn en nieuw onderzoek nodig is. Dit nieuwe onderzoek kan het IPO zelf uitzetten, maar zij kan hiervoor ook lobbyen bij andere partijen.

Voor goede afstemming is het belangrijk om elkaar ook in persoon op te zoeken. Het is daarom belangrijk dat IPO-medewerkers binnen het domein Landelijk Gebied ook op regelmatig in Den Haag werken. En IPO-medewerkers binnen het domein Ruimte en Leefomgeving in Utrecht.

5.6.2 Vanuit IPO naar provincies en binnen provincies

De leden van het afstemmingsoverleg gewasbescherming zijn verantwoordelijk voor de ambtelijke afstemming vanuit IPO naar hun eigen provincie. Als een provincie ontbreekt in het afstemmingsoverleg, wordt afgesproken welk lid of welke werkgroep de afstemming met deze provincie voor rekening neemt. Voor afstemming *binnen* provincies bevelen we aan dat leden van de IPO-afstemmingsgroep aandringen op de vorming van een overleg gewasbescherming binnen hun eigen provincie waarin alle beleidsterreinen die met gewasbescherming te maken hebben zijn vertegenwoordigd (voor zover dat nog niet bestaat).

5.6.3 Tussen medewerkers van IPO en provincies

Tijdens de werksessie bleek dat leden van verschillende werkgroepen elkaar vaak niet kennen, soms zelfs niet als ze bij dezelfde provincie werken. Aangezien veel overleggen van werkgroepen digitaal zijn, hadden sommige werkgroepleden elkaar ook nog niet in persoon gezien. Om de afstemming en

kennisuitwisseling tussen werkgroepen en provinciemedewerkers te stimuleren, stellen we voor om een jaarlijks event gewasbescherming te organiseren. De inhoud van een dergelijk event kan zowel inhoudelijk zijn, als procesmatig, bijvoorbeeld over de afstemming binnen provincies. Dit biedt nieuwe medewerkers bovendien een mooie gelegenheid om collega's vanuit andere provincies te ontmoeten, een beter netwerk op te bouwen en sneller tot integrale besluitvorming te komen. In dit kader is het ook goed dat het afstemmingsoverleg enkele keren per jaar fysiek bij elkaar komt voor een vergadering en de andere keren digitaal.

5.6.4 Met andere stakeholders en overlegstructuren

Het is belangrijk om voor specifieke onderwerpen afstemming te zoeken met andere stakeholders. Bijvoorbeeld andere overheden, maar ook landbouwvertegenwoordigers, brancheorganisaties van fabrikanten en distributeurs van gewasbeschermingsmiddelen, brancheorganisaties van drinkwaterbedrijven en natuur- en milieuorganisaties. Zowel om af te stemmen, als om kennis uit te wisselen en gezamenlijke lobby te starten. Dit is ook een van de taken zoals vermeld in de BAC-besluiten over de Verkenning gewasbeschermingsmiddelen.
In het afstemmingsoverleg gewasbescherming komt overleg met andere stakeholders standaard op de agenda, zodat de coördinator en werkgroepleden waar nodig contact kunnen leggen. Datzelfde geldt voor afstemming en kennisuitwisseling met andere overlegstructuren, zoals vermeld in bijlage 1. De resultaten van dergelijke overleggen worden steeds teruggekoppeld naar het afstemmingsoverleg en via hen naar de verschillende werkgroepen.

5.7 Evalueer jaarlijks

Voor een goede stroomlijning van het thema gewasbescherming binnen het IPO is het belangrijk voor het afstemmingsoverleg gewasbescherming om jaarlijks te evalueren. Bijvoorbeeld door te bespreken of de voor dat jaar gestelde doelen zijn behaald. Of de taken die voortkomen uit beslissingen van de BAC's zijn uitgevoerd. Of er voldoende is afgestemd, of gewasbescherming voldoende integraal is aangepakt, enzovoorts. Op die manier kan het overleg doorgaan met hetgeen goed gaat en aan de slag gaan met hetgeen beter kan. Overigens geldt dit niet alleen voor het afstemmingsoverleg gewasbescherming, maar voor alle werkgroepen (zie paragraaf 4.2 Randvoorwaarden).

5.8 Samenvatting

In tabel 5.1 zijn de taken en verantwoordelijkheden van de coördinator en de leden van het afstemmingsoverleg gewasbeschermingsmiddelen samengevat. Met daarbij een advies over de manier waarop hier invulling aan gegeven kan worden.

Tabel 5.1 Taken en verantwoordelijkheden van de coördinator en het nieuw te vormen afstemmingsoverleg gewasbeschermingsmiddelen met een advies om daar invulling aan te geven.

Taak/verantwoordelijkheid	Geadviseerde invulling
Leg doel en taken afstemmingsoverleg vast	Direct bij de start legt het afstemmingsoverleg zijn doel en taken vast. Hierbij wordt ook specifiek gekeken naar BAC-besluiten die taken bevatten die nog niet zijn uitgevoerd. Het afstemmingsoverleg maakt een planning met daarin de termijnen waarop ze specifieke taken invulling geven.
Zorg voor een integrale benadering van het thema gewasbeschermingsmiddelen	Het afstemmingoverleg bestaat uit leden van elke werkgroep. Door de aanwezigheid van een lid uit de werkgroep VTH is geborgd dat bij beleid ook naleefbaarheid en handhaafbaarheid wordt meegenomen.
Zorg voor afstemming met de verschillende werkgroepen en met de 12 provincies	Elk lid van het afstemmingsoverleg is verantwoordelijk voor afstemming met de andere werkgroep waar hij/zij aan deelneemt. Bij voorkeur zijn alle 12 provincies in het afstemmingsoverleg vertegenwoordigd. Als dat niet mogelijk is, worden duidelijke afspraken gemaakt over de manier waarop met alle 12 provincies wordt afgestemd. Organiseer jaarlijks een event gewasbescherming.
Zorg voor kennisuitwisseling	Kennisuitwisseling is een vast agendapunt. Een gezamenlijke, digitale omgeving voor belangrijke rapporten en documenten waar alle werkgroepen en IPO-medewerkers toegang toe hebben. Organiseer jaarlijks een event gewasbescherming.
Leg kennishiaten vast en zorg voor onderzoek	Kennishiaten worden in het afstemmingsoverleg vastgesteld.

	Nieuw onderzoek wordt vanuit IPO en/of andere partijen uitgezet.
Zoek afstemming met stakeholders	In het afstemmingsoverleg wordt besproken welke stakeholders betrokken moeten worden alsook welke andere overlegstructuren buiten IPO om. In de planning wordt vastgelegd wanneer dit gebeurt en in het volgende overleg wordt een terugkoppeling gegeven.
Evalueer jaarlijks	Vaste activiteit na elk jaar. Wordt goed invulling gegeven aan de taken? Is dit binnen de planning gebeurd? Zo nee, waarom niet? Met vervolgactie waar nodig.

Door het thema gewasbeschermingsmiddelen op deze manier binnen het IPO te stroomlijnen, kunnen provincies gezamenlijk inzetten op de maatschappelijke uitdagingen die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met zich meebrengt. En inzetten op kennisontwikkeling en kennisdeling, de lobby richting het Rijk versterken, de effectiviteit verbeteren van provinciale regels in provinciegrensoverschrijdende gebieden en een gelijk speelveld creëren voor de agrarische sector. Kortom; hun verantwoordelijkheid nemen en taken uitvoeren.

REFERENTIES

Augustinus, L., Vries, A. de, et al., Leemkolk, W. van de, Handgraaf, S. (2025). Analyse en advies provinciale inzet op gewasbeschermingsmiddelen. FLO Legal.

Ministerie van LVVN (2026), Kamerbrief Samenhangende aanpak Landbouw, Natuur en Stikstof

BIJLAGEN

Bijlage 1. Overlegstructuren over gewasbescherming waarin provincies of IPO participeren

Overlegstructuren waarin IPO participeert zijn in blauw aangegeven. Structuren waarin individuele inhoudelijk deskundigen vanuit provincies participeren zijn in groen weergegeven.

Samenwerking IPO, UvW, VNG & LVVN (IPO participeert)
Het afstemmingsoverleg gewasbescherming en N2000 van IPO overlegt met de Unie van Waterschappen (UvW), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van LVVN. In juli 2025 hebben VNG en UvW, samen met P10[2] en K80[3], bijvoorbeeld een brandbrief aan verschillende ministeries gestuurd over veranderend grondgebruik en de problemen (onder andere met gbm) die daaruit voortkomen.

Werkgroep Grondwaterbeschermingsgebieden
Onder leiding van CLM is een groep drinkwaterbedrijven en provincies bijeengebracht die samen urgente kwesties rondom grondwaterbeschermingsgebieden bespreken. Vanuit deze groep zijn ook enkele onderzoeken gestart, zoals een onderzoek naar restricties gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden en een onderzoek naar het gebruik van PFAS-pesticiden en risico's voor grondwater en bodem. Bij deze werkgroep zijn tien provincies aangesloten (Flevoland en Groningen niet).

Werkgroep Bescherming Drinkwaterbronnen
Om de doelstellingen van de KRW te halen, is landelijk afgesproken om gebiedsdossiers op te stellen voor elke onttrekking van grond- en oppervlaktewater die bron zijn voor de productie van drinkwater. In een gebiedsdossier van een winning worden door de betrokken partijen (gemeente, provincie, drinkwaterbedrijf en waterbeheerder) huidige en toekomstige risico's voor de waterkwaliteit geïnventariseerd. De regiehouders voor het opstellen van gebiedsdossiers zijn provincies voor grondwaterwinningen en de waterbeheerder voor oppervlaktewaterwinningen. RIVM is voorzitter van de werkgroep die hierover gaat.

[2] Het samenwerkingsverband van 34 grote plattelandsgemeenten.
[3] Een platform van 83 kleine, krachtige gemeenten.

Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030

In de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 zijn de volgende doelen vastgesteld:

- Plant- en teeltsystemen zijn weerbaar
- Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden
- Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten.

Om uitvoering te geven aan deze doelen hebben stakeholders het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 gepubliceerd. Hierin zijn acties benoemd om de doelen te halen, met de voor de acties verantwoordelijke partijen. De provincies zijn één van de betrokken partijen.

Actieprogramma Beschikbaarheid Drinkwaterbronnen 2023-2030

Dit actieprogramma is opgesteld door het IPO, Vewin en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in nauwe afstemming met het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Aanleiding was de Kamerbrief van april 2023, waarin de minister van IenW vanwege het verwachte tekort van 102 miljoen m^3 drinkwater in Nederland in 2030 concludeert dat actie nodig is om de drinkwatervoorziening te waarborgen. De kwaliteit van de drinkwaterbronnen is ook een belangrijke randvoorwaarde voor de productie van drinkwater. De kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater staat onder druk door onder andere nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en Zeer Zorgwekkende Stoffen zoals PFAS. IPO en Vewin hebben een bestuurlijke regietafel ingericht ten behoeve van het gesprek over de drinkwatervoorziening. Deze landelijke regietafel is sinds april 2024 actief en faciliteert het bestuurlijke gesprek over de voortgang van de acties met name uit de regionale actieplannen.

Werkgroep Aanpak opkomende stoffen

In deze werkgroep nemen behalve het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ook experts van waterschappen, provincies, Rijkswaterstaat, RIVM en drinkwaterbedrijven deel. De werkgroep werkt sinds 2015 aan opkomende stoffen. Dat zijn nieuwe en (relatief) onbekende stoffen in het oppervlakte- en grondwater die nog geen normering hebben gekregen. Of stoffen waarvan uit nieuwe informatie blijkt dat ze toch schadelijk kunnen zijn voor mens en milieu.
De experts van de werkgroep verzamelen de kennis die nodig is om een stof of stofgroep aan te pakken.

Regionaal Bestuurlijke en Ambtelijke Overleggen

De KRW verplicht lidstaten om eens per zes jaar stroomgebiedbeheerplannen (SGBP's) vast te stellen. Deze SGBP's geven voor elk stroomgebied een

overzicht van de toestant, problemen, doelen en maatregelen voor het verbeteren van de waterkwaliteit. Binnen elk stroomgebiedsdistrict werken provincies, gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat samen aan schoon en ecologisch gezond oppervlaktewater en grondwater. Per stroomgebied zijn hiervoor regionaal ambtelijke overleggen (RAO's) en regionaal bestuurlijke overleggen (RBO's) georganiseerd. De regio's zijn Maas, Rijn-Noord/Eems, Rijn-Oost, Rijn-West en Schelde.

Klankbordgroep rondom Natuurherstelverordening: bestuivers, landbouw ecosystemen

De link tussen deze groep en het dossier gewasbescherming is niet sturend, maar volgend/agenderend: voor de opgaven is mogelijk een reductie van emissie nodig, daarvoor zal het spoor van de maatregelen uit de Ministeriele taskforce (stikstof landbouw en natuur) worden gevolgd.

Taakgroep N2000 beheerplannen

Dit is een groep die onder de werkgroep Natura-2000 valt en dus via die werkgroep aan te spreken is.

Groep Algemene Methodiek Niet genormeerde Stoffen (AMNS)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een 'wegwijzer AMNS'. Het doel van deze Wegwijzer is dat alle partijen die te maken hebben met het toepassen van grond- en baggerspecie weten wat zij moeten doen op het moment dat een niet-genormeerde stof wordt aangetroffen in grond- of baggerspecie.

Bijlage 2. BAC-besluiten over gewasbescherming (2023 – maart 2026)

BAC-besluiten (zwart) en achtergronden (blauw) GBM	Jaar	Datum	BAC	Titel
Besluiten LG				
geen	2023	01-feb	LG	
geen	2024	01-feb	LG	
g. **Biologische landbouw** De BAC stemt in met samenwerking en kennisdeling op het gebied van biologische landbouw en met het verkennen of een gezamenlijke inzet mogelijk en wenselijk is. Voorts stemt de BAC in met een gezamenlijke inzet ten aanzien van de subsidieregeling bioregio's van het ministerie van LNV.	2024	27-jun	LG	6.1
In de **biologische akkerbouw** is de uitspoeling van nitraat, of het risico hierop lager dan in de gangbare akkerbouw1. Ook worden er geen chemische gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Dit draagt bij aan de **KRW-doelstellingen.** 1 en 2. Een gezamenlijke lijn bevordert een level playing field 2. De inzet van LNV op Bioregio's helpt provincies bij verbeteren van de markt Kanttekeningen 1. Niet voor elk bedrijf is omschakeling naar biologisch mogelijk of een goede optie. Vandaar dat er natuurlijk ook via andere wegen aan doelen wordt gewerkt. Het ondersteunen van de groei van de biologische landbouw moet dan ook niet zozeer gezien worden als een doel op zich, maar een van de middelen om te helpen bij het behalen van onze opgaven. 2. Ook zonder samenwerking tussen provincies kan het ministerie van LNV zich inzetten voor Bioregio's. Echter, dit maakt het niet alleen lastiger voor het ministerie, maar kan ook zorgen voor meer ongelijkheid tussen provincies. Het level playing field is ook hier een aandachtspunt.	2024	27-jun	LG	3g
e. Gewasbeschermingsmiddelen De BAC verzoekt de IPLG met gebruikmaking van lopend onderzoek naar rollen en taken van provincies met een voorstel te komen voor een **opdracht tot een IPO-brede benadering van gewasbeschermingsmiddelen**. De BAC wenst hiertoe, zo mogelijk direct na het zomerreces, een BAC-verdiepingssessie over het thema te beleggen.	2025	26-jun	LG	6.2

Achtergrond: Op 2 april 2025 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan in een zaak waarin Milieudefensie aan het college van GS van Drenthe vroeg om handhavend op te treden tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door een lelieteler. De vaststelling dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zonder omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit gelet op het voorzorgsbeginsel een overtreding kan zijn, kan grote impact hebben op provincies. De impact is niet beperkt tot lelieteelt, maar heeft in beginsel gevolgen voor elk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Bovendien is er geen afstandsgrens vastgesteld, waarbuiten significant negatieve gevolgen zijn uit te sluiten. In principe kan dit ertoe leiden dat er veel handhavingsverzoeken worden ingediend en dat er in beginsel gehandhaafd moet worden op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Omdat er nog zo veel onbekend is over de mogelijke effecten van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden, is het voor telers praktisch niet mogelijk om een voortoets of passende beoordeling te laten maken voor het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen en moet het gebruik dan dus worden gestaakt. In ieder geval bij de provincies Drenthe, Friesland, Gelderland, Limburg en Overijssel zijn handhavingsverzoeken ingediend tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De AAC Landelijk Gebied heeft in haar overleg van 6 maart 2025 wel (samen met de AAC R&L) opdracht gegeven tot het opstellen van een beeld- en oordeels-vormende integrale IPO-notitie gewasbeschermingsmiddelen om te komen tot een – waar mogelijk of noodzakelijk – gezamenlijke inzet. Deze integrale IPO-notitie wordt in augustus verwacht. Vervolgstappen**:** Op grond van de beeld- en oordeelsvormende integrale IPO-notitie gewasbeschermingsmiddelen dient besloten te worden of er wordt gekomen tot een gezamenlijke IPO-inzet. Tot die tijd zal het IPO in ieder geval op hoofdlijnen de ontwikkelingen op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen bij provincies en Rijk volgen en bij het Rijk aandringen op het tijdig opstellen van een beoordelingskader voor het maken van een voortoets of passende beoordeling voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In het BO zal ook de oproep worden gedaan om kaders voor onderzoek uit te werken en dit met urgentie in overleg met provincies op te pakken.	2025	26-jun	LG	3e

d. **Verkenning en opdracht gewasbeschermingsmiddelen** Met de notie dat provinciale diversiteit vraagt om het zo veel mogelijk creëren van een **gelijk speelveld** voor de agrarische sector tussen provincies en het verzoek in de verkenning ook aandacht uit te laten gaan naar buitenlandgrenzen, landbouw en voedselvoorziening, onderschrijft de BAC de aan haar voorgelegde adviezen over de wijze waarop de provincies ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen gezamenlijk invulling kunnen geven aan hun rollen, taken en verantwoordelijkheden. De BAC verzoekt het IPO in afstemming met de BAC Ruimte en Leefomgeving voor de coördinatie van het dossier een opdrachtbeschrijving uit te werken en een **kwartiermaker te werven**.	2025	09-okt	LG	6.1
Deze notitie heeft tot doel op basis van de bevindingen van een in opdracht van de AAC R&L en LG uitgevoerde verkenning naar de **rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies en de recente jurisprudentie** tot een besluit te komen omtrent het beleggen van de verantwoordelijkheden binnen IPO inzake gewasbeschermingsmiddelen met bijbehorende opdracht. De hoofdconclusie van de verkenning alsmede uit de recente jurisprudentie is daarbij dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het **College Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB)** niet voorkomt dat er normoverschrijdingen zijn van gewasbeschermingsmiddelen in water, bodem en via de lucht. Ook betekent die toelating niet dat gevolgen voor omwonenden en voor Natura 2000 gebieden kunnen worden uitgesloten. 1.Onderschrijving adviezen FLO Legal rapport 2.Inzetten op coördinatie van dossier GBM 3. a)Bij LVVN aandringen op onderzoek wetenschappelijk kader voor beoordeling effecten van GBM op natuur b) Overleg met branche- en milieuorganisaties c) Handhavingskader korte en lange termijn 4. a) Coördinerende PH aanwijzen b) opdracht voor kwartiermaker In document ook toelichting en kanttekeningen bij besluiten: goed om in origineel na te lezen Vervolgstappen - Verdiepingssessie 25 september voor AAC en BAC LG en R&L. - Regulier overleg BAC Landelijk Gebied 9 oktober en BAC Ruimte en Leefomgeving 20 november (voorafgegaan door AAC Ruimte en Leefomgeving 30 oktober). - In afstemming met portefeuillehouders uitwerken opdracht en uitvoering geven aan de onder beslispunten 3 en 4 beschreven acties.	2026	10-okt	LG	2d

h. **Handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen in Natura 2000-gebieden** Met inbreng van diverse aandachtspunten wenst de BAC het voorstel voor het handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen in Natura 2000-gebieden in haar reguliere BAC-overleg van 26 maart opnieuw te agenderen. i. **Gesprek met milieuorganisaties over gewasbeschermingsmiddelen** De BAC neemt kennis van de reactie van bestuurlijke portefeuillehouders op de handreiking van milieuorganisaties ter zake van gewasbeschermingsmiddelen en stemt in met het (in overleg met het ministerie van LVVN) beleggen van een ambtelijk gesprek met en tussen de branche- en milieuorganisaties.	2026	30-jan	LG	6.1
Consequenties: Er is nog veel onduidelijkheid over de mogelijke **effecten en verspreiding van Gbm op N2000-gebieden**. Op dit moment loopt in opdracht van LVVN een onderzoek door de WUR om hier meer inzicht in te krijgen. Het **handhavingskader** betreft derhalve een voorstel voor de korte termijn. Mede gelet op de nieuwe inzichten vanuit de WUR, landelijke ontwikkelingen en jurisprudentie is de verwachting dat het handhavingskader voor de lange termijn op zijn vroegst in het tweede kwartaal van 2026 beschikbaar komt. Vervolgstappen: Dit voorstel wordt in het overleg van de BAC Ruimte en Leefomgeving van 22 januari als hamerstuk geagendeerd. Gezamenlijk handhavingskader Gbm zal na besluitvorming worden gedeeld met de provincies en steeds op basis van de meest actuele inzichten worden geactualiseerd. Argumenten: 1.1 Gezamenlijk handhavingskader Gbm in N2000-gebieden 1.2 Onderzoek naar Gbm in N2000-gebied door verzoeker 1.3 Voortzetting bestaand gebruik verder verkennen 1.4 Voortoets of passende beoordeling door teler	2026	30-jan	LG	2f.1
Vervolgstappen: • Indien **milieuorganisaties** bereid zijn tot een **gesprek met de branche**, zullen LVVN en het IPO een overleg tussen de branche en milieuorganisaties organiseren. • De uitkomst van een gesprek tussen de branche en milieuorganisaties, kan een basis vormen voor een gesprek tussen de milieuorganisaties en (een afvaardiging van) de bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen. • De resultaten van eventuele gesprekken tussen de branche en milieuorganisaties en portefeuillehouders en milieuorganisaties kunnen mogelijk ook worden gebruikt voor toezichts- en handhavingsbeleid gewasbeschermingsmiddelen voor de langere termijn.	2026	30-jan	LG	2g.1

e.**Handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen in Natura 2000-gebieden** Met de notie van het belang van uitvoeringsurgentie en de wens om voor de langere termijn een afwegingskader voor vergunningverlening prominenter bij het Rijk te beleggen, stemt de BAC in met een gezamenlijk handhavingskader als minimale basis voor de beoordeling van handhavingsverzoeken op korte termijn. De BAC stemt tevens in met de in dit kader aan de BAC voorgelegde uitgangspunten voor provinciaal handhavingsbeleid.	2026	26-mrt	LG	6.2
De BAC Landelijk Gebied heeft het handhavingskader in haar overleg van 30 januari met de volgende opmerkingen aangehouden: 1. Twee provincies zijn niet akkoord met de uitspraak 'niet actief zelf onderzoek uit te voeren als er geen handhavingsverzoek ligt', vanwege lopend onderzoek binnen die provincies. 2. Niet akkoord met de teler te verzoeken een voortoets of passende beoordeling aan te leveren, nu een verzoeker daaraan niet kan voldoen. 3. Kijk breder, ook naar water en gezondheid. 4. Het besluitpunt 'voortzetting van bestaand gebruik verder verkennen' moet geconcretiseerd worden en zo mogelijk positiever geformuleerd. Voorts zijn er ontwikkelingen geweest die in het stuk zijn verwerkt: 5. Een beleidsinventarisatie bij alle provincies naar het handhavingsbeleid gewasbeschermingsmiddelen dat al dan niet wordt gevoerd. 6. Publicatie van de rapporten van Schuttelaar & Partners en de WUR. Dit heeft in overleg met diverse werkgroepen geleid tot de volgende wijzigingen in het handhavingskader:	2026	26-mrt	LG	2e.1
Besluiten RenL				
Brief vanuit IPO over beleid m.b.t. gewasbeschermingsmiddelen in grondwater Een brief aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat waarin IPO aangeeft het onwenselijk te vinden dat de toelatingsprocedure voor gbm als bijeffect heeft dat in het grondwater de normen voor één of meerdere gewasbeschermingsmiddelen of hun metabolieten op veel plaatsen worden overschreden. Met het verzoek de toelating van gewasbeschermingsmiddelen aan te scherpen zodat normoverschrijdingen niet meer voorkomen.	2018	19-03	IPO	
IPO Position paper: Delta-aanpak Waterkwaliteit Interbestuurlijke standpunten ten aanzien van bestuurlijke afspraken waterkwaliteit Met daarin onder andere de provinciale inzet op het vlak van nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, opkomende stoffen en microplastics.	2019	oktober	IPO	

Position Paper PFAS De BAC RenL gaat akkoord met gevraagd/voorstel en besluit.	2023	28-09	RenL	6.5
Nederland werkt sinds 2020 samen met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen aan een voorstel voor een Europees verbod op PFAS (Per- en polyfluoralkylstoffen). Op 7 februari 2023 is het mede door Nederland ingediende voorstel voor het verbod (ook wel restrictie) gepubliceerd door ECHA (European Chemicals Agency). Een ad hoc IPO-werkgroep PFAS heeft bijgaand position paper opgesteld dat als basis kan dienen voor individuele provinciale consultaties bij de ECHA. Het paper zal na vaststelling gebruikt worden in de verdere Brusselse lobby (HNP). De BAC RenL wordt gevraagd het position paper vast te stellen.				
Brief Unie van waterschappen PFAS De brief kan verstuurd worden, de discussie zit op strategie.	2025	06-feb	RenL	3.1
Vanuit de IPO werkgroep ZZS wordt voorgesteld het signaal van de Brandbrief te steunen, maar in lijn met de position paper van vorig jaar niet zelf op te roepen tot een nationaal PFAS verbod, hangende het Europese verbod. De AAC heeft op 15 januari 2025 dit advies gesteund. Voor dit advies is gekozen omdat het in lijn is met de eerdere position paper en omdat er een aantal haken en ogen verbonden zijn aan steun voor een nationaal verbod vooruitlopend op een Europees verbod. Bijvoorbeeld ten aanzien van de uitvoerbaarheid van mogelijke maatregelen, handhaving van een mogelijk nationaal verbod, vervuiling vanuit het buitenland, en de tijd die het kost om een nationaal verbod in te voeren. Daarom wordt voorgesteld om er bij het rijk op aan te dringen druk uit te oefenen op het proces in Brussel over het Europese PFAS verbod, naast de inspanningen die provincies zelf via bijvoorbeeld het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel kunnen verrichten. De focus vanuit het rijk kan beter op Brussel worden gericht dan op een nationaal verbod. Daarnaast wordt ook voorgesteld het signaal van de waterschappen te onderschrijven gericht op de aanpak van bestaande vervuiling en de maatregelen die daarvoor nodig zijn vanuit het rijk				

Europees verbod op PFAS Nederland werkt sinds 2020 samen met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen aan een voorstel voor een Europees verbod op PFAS (Per- en polyfluoralkylstoffen). Op 7 februari 2023 is het mede door Nederland ingediende voorstel voor het verbod (ook wel restrictie) gepubliceerd door ECHA (European Chemicals Agency). Parallel hieraan is er een consultatie uitgeschreven om input te vragen op dit voorstel. Dit position paper reflecteert het standpunt van de Nederlandse provincies op deze consultatie. Het doel van het verbod is om de productie en daarmee het gebruik van PFAS aan banden te leggen en ons milieu en onze gezondheid te beschermen. Eerder is het gebruik van individuele soorten PFAS verboden. Om zoals bij die verboden vervanging van de ene PFAS door een andere te voorkomen, richt het restrictievoorstel zich op de hele groep PFAS. De 12 provincies steunen dit voorstel. Gezien de impact die PFAS nu al laat zien op onze leefomgeving en de onzekerheden die er nog zijn rondom PFAS zijn de provincies van mening dat het onverantwoord is om een verbod nog langer uit te stellen.				
ZZS in afval De BAC RenL is akkoord met het voorstel.	2025	27-mrt	RenL	2.5
Pakketaanpak ZZS in afval In het kader van het nieuwe besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen hebben IPO, ODNL en IenW de afgelopen tijd gesproken over een pakketaanpak ZZS in afval. De uiteindelijke vorm van het definitieve vastgestelde Besluit melden (uitgesteld tot 1 juli 2025) was een domper voor provincies en omgevingsdiensten. De informatieplicht hierbinnen is dusdanig afgezwakt dat het nauwelijks tot niet bijdraagt aan het terugbrengen van emissies van onder meer ZZS in de afvalverwerkingsketen en het gehalte van ZZS in secundaire grondstofstromen. Om te verkennen of partijen er toch voor kunnen zorgen dat er vervolgstappen genomen worden, hebben IPO, IenW en ODNL gesproken over een pakketaanpak langs drie pijlers: • Pijler 1: Een nieuwe database ZZS-in-afval-navigator die relevante informatie beter moet borgen, en bijstuurt op een aantal beperkingen van het SGS Intron rapport. Er wordt een klankbordgroep ingesteld waarin bevoegd gezag bijdraagt aan de doorontwikkeling en de bruikbaarheid van de databank. IenW verleent een opdracht aan het RIVM, het uitgangspunt is livegang in Q2 2025. • Pijler 2: Bevoegd gezag start in 2025 met het uitvragen van vermijdings- en reductieprogramma's bij afvalbedrijven. Dit betekent dat alle afvalverwerkende bedrijven onder provinciaal toezicht min of meer gelijktijdig gevraagd gaan worden om ZZS-emissies in kaart te brengen en deze te verwerken in een vermijdings- reductieprogramma.	2025	27-mrt	RenL	Bijlage memo ZZS in afval

• Pijler 3: Gezamenlijk inzetten op het creëren van een gelijk speelveld en verdere regulering. Bevoegd gezag draagt bij door een rol te spelen in het gezamenlijk starten met opvragen van VRP's, en door handvatten te ontwikkelen die bijdragen aan een werkende uniforme aanpak. IenW heeft een rol in aanvulling daarop met, indien nodig, nadere regulering (aanvullende wet- en regelgeving) Kern van het onderwerp Het voorliggende agendapunt betreft een onderwerp vanuit de bestuurlijke opdracht Zeer Zorgwekkende Stoffen (hierna: ZZS). Deze opdracht bevindt zich in de besluitvormende fase. Om de patstelling die was ontstaan over het effectief beheersen van ZZS-emissies vanuit afvalstromen bij de VTH taakuitvoering richting de provinciale afvalbedrijven is in het verleden een afspraak gemaakt tussen IPO, IenW, en ODNL over de "pakketaanpak ZZS in afval". De contouren daarvan zijn opgenomen in de begeleidende memo. Belangrijk onderdeel van de pakketaanpak is het inzetten op het creëren van een gelijk speelveld en verdere landelijke regulering. IenW zet geen stappen richting dit doel maar wil nu een leidraad opstellen om het gelijke speelveld te borgen. In de kamerbrief van 4 december 2024 heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat – Openbaar Vervoer en Milieu deze leidraad toegezegd. Voorstel/gevraagd besluit: De BAC wordt gevraagd: - Kennis te nemen van de huidige stand van zaken rondom de pakketaanpak; - als IPO verder te gaan in dit traject met IenW.				
Inwerkdossier nieuwe Kamer Conclusie: - Om effectief te kunnen handelen, dienen er duidelijke keuzes te worden gemaakt op wat we vragen aan de Tweede Kamer. Wat betreft KRW, WBS en zoetwater zal een tekst worden geformuleerd ism de portefeuillehouders. Voor PFAS zal een tekst uit het IPO position paper worden gehaald. Daarnaast zullen de drinkwateronderwerpen worden gecombineerd.	2025	02-okt	RenL	1.3.1

Toelichting voorzitter: - In het kader van de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen bereidt het IPO een inwerkdossier voor waarin de prioriteiten en standpunten van de 12 provincies op de verschillende dossiers worden herhaald. Voor RenL geldt hiervoor primair input bij Cie IenW (samen met REC en BenI) en Cie VRO. • De BAC RenL wordt gevraagd de inhoud van het inwerkdossier voor de nieuwe Kamer RenL vast te stellen. • Toevoegingen/wijzigingen aan het dossier kunnen worden gedaan; mits er een duidelijke “ask” naar de kamer ligt (met bestaand IPO-mandaat) • De BAC RenL wordt gevraagd zich te beperken in de lengte van het stuk, mede hierom is gekozen voor een focus op een aantal onderwerpen. Reacties: - Uit de BAC RenL klinken signalen dat enkele belangrijke onderwerpen ontbreken, zoals PFAS, de Kaderrichtlijn Water (KRW), de combinatie van het onderwerp drinkwater, de zoetwaterbeschikbaarheid en WBS. Daarnaast wordt benadrukt dat waterbronnen van essentieel belang zijn. Ook de ruimtelijke consequenties van de energieinfra wordt genoemd.				
2.6 Verduidelijking zorgplicht drinkwater '- Binnen de BAC RenL is een lichte neiging naar scenario 2, omdat dit provincies meer regie geeft en beter aansluit bij de wettelijke definitie van drinkwater. '- Dit scenario vraagt echter om een duidelijke onderbouwing en communicatie richting bedrijven. De voordelen en nadelen van beide scenario’s dienen verder te worden uitgewerkt en afgewogen, met aandacht voor juridische, maatschappelijke en economische impact. '- Het is van belang om de discussie voort te zetten en een eenduidige provinciale positie te formuleren, die aansluit bij zowel de wettelijke kaders als de praktische uitdagingen.	2025	20-nov	RenL	2.6

Toelichting portefeuillehouder: Dit juridisch-technische onderwerp vereist een richtinggevende uitspraak van de minister van IenW. Het doel van dit agendapunt is om een beeld- en oordeelsvormend gesprek te voeren over de mogelijke scenario's voor deze uitspraak, de gevolgen voor de provincies en de provinciale voorkeuren. - De BAC RenL wordt een herbevestiging gevraagd van de inzet voor verduidelijking van de zorgplicht (BO Drinkwater) is noodzakelijk. Hiervoor is actie van het Rijk en de minister vereist. Belangrijk is om de brede impact van een keuze in beeld te hebben, waaronder het vestigingsklimaat. Scenario 1) Wetgeving voegt zich naar de praktijk, inclusief levering aan bedrijven. Deze scenario heeft de voorkeur van de drinkwaterbedrijven. Scenario 2) Praktijk voegt zich naar de wetgeving, waarbij alleen zorgplicht is voor huishoudelijk gebruik. Het voordeel van deze scenario is dat provincies zelf kunnen sturen op levering aan bedrijven. Reacties: - Binnen de BAC RenL is verschil van inzicht over de te volgen koers. De vraag is of de huidige tijd niet vraagt om een verruiming van de zorgplicht, met een bredere blik op de wetgeving. - Bij scenario 2 is het belangrijk om de urgentie te behouden voor gebruik van circulair water en het verminderen van de afhankelijkheid van drinkwater. - De communicatie richting bedrijven en het borgen van een landelijke standaard (in plaats van pilots) zijn essentiële aandachtspunten. - Het is complex om de balans te vinden tussen het garanderen van voldoende drinkwater en het afdwingbaar maken van leveringsplichten. - Er is consensus dat scenario 2 het meest zuiver is, maar dat scenario 1 ook overwogen kan worden vanwege de bredere toepassing.				
2.5 inzet provincies op de vierde stroomgebiedbeheerplannen De provincies willen constructief meewerken, maar het Rijk moet haar verantwoordelijkheid nemen om een KRW-proof plan mogelijk te maken. De juridische en financiële risico's voor provincies moeten worden afgedekt, en er moet duidelijkheid komen over de aanpak van landbouwemissies. Het gesprek met het Rijk op 3 december is cruciaal om afspraken te maken.	2025	20-nov	RenL	2.5

Toelichting portefeuillehouder: Eind 2027 wordt het nieuwe Stroomgebiedbeheerplan vastgesteld voor de KRW-planperiode 2028-2033, waarbij provincies verantwoordelijk zijn voor het opstellen van ecologische doelen en het eventueel doen van een beroep op uitzonderingsbepalingen voor regionale wateren en grondwaterlichamen. De planning vereist dat in de eerste helft van 2026 de doelen, maatregelen en motiveringen voor KRW-doelbereik 2027 gereed zijn. Echter, door ontbrekend inzicht in restopgaven (zoals nutriënten) en onduidelijkheid over landbouwemissies, dreigen de SGBP4 en regionale waterprogramma's niet KRW-proof te worden. Het IPO overweegt vier opties: 1) Geen besluiten over uitzonderingsbepalingen; 2) Zo goed mogelijke onderbouwing (Vlaamse Methode), wetende dat dit niet volledig KRW-proof is; 3) Uitstel van SGBP4; 4) Geen besluiten over uitzonderingsbepalingen voor stikstof, fosfaat en grondwater. Reacties: - De grootste uitdagingen liggen bij de oplevering van standaardmotiveringen en duidelijkheid over landbouwemissies door het Rijk. De oplevering van benodigde informatie loopt vertraging op, waardoor optie 1 of 4 realistischer worden. Uitstel (optie 3) biedt meer ruimte voor een goed onderbouwd plan, maar kan alleen door het Rijk worden genomen en is afhankelijk van instemming van de EU. - De provincies pleiten voor duidelijke afspraken met het Rijk. Er is brede steun voor optie 2, maar alleen als het Rijk voldoende onderbouwing en middelen levert. De verantwoordelijkheid van het Rijk moet centraal staan, met name op het gebied van landbouwemissies en juridische onderbouwing. - Scherp benoemen bij BO KRW welke risico's provincies lopen bij onvoldoende onderbouwing.				
2.3 IPO-reactie op Wet Versterking VTH-milieu De BAC RenL kiest voor optie 2, waarbij niet alleen bezwaren tegen het wetsvoorstel worden benoemd, maar ook een verkenning wordt gestart naar mogelijkheden om de IBT te versterken. Dit sluit aan bij de wens om de verantwoordelijkheden van regionale overheden te waarborgen en te voorkomen dat het Rijk onnodig ingaat tegen de principes van decentrale verantwoordelijkheid. De uitwerking van dit alternatief zal worden voorgelegd aan de AAC RenL en de BAC RenL voor definitieve instemming.	2025	20 nov	RenL	2.3
Het ministerie van IenW heeft een wetsvoorstel ter consultatie voorgelegd, gericht op de versterking van de VTH. De kernpunten van dit voorstel zijn de wettelijke verankering van robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten en de mogelijkheid voor IenW om in te grijpen in de IBT van provincies op gemeenten, indien omgevingsdiensten herhaaldelijk onvoldoende presteren. Gemeenten en provincies zijn gezamenlijk opdrachtgever en eigenaar van de omgevingsdiensten. De concept reactiebrief gaat met name in op de tegenstrijdigheden, en benoemt ook enkele				

procesaandachtspunten. De BAC RenL wordt gevraagd een keuze te maken tussen twee opties voor de reactie aan IenW: 1) Een reactie die zich beperkt tot het benoemen van bezwaren tegen het wetsvoorstel; 2) Een reactie die, naast het benoemen van bezwaren, ook een voorstel doet om te verkennen hoe de IBT kan worden versterkt, zodat de aansluiting bij de IBT-principes behouden blijft. Hierbij staat centraal hoe deze invulling er op hoofdlijnen uit zou kunnen zien en wat hiervoor nodig is. Een aanzet voor een korte tekst is reeds gemaakt. De werkgroep Versterking VTH steunt optie 2 en stelt voor dit kort verder uit te werken. Deze uitwerking kan vervolgens worden geagendeerd voor de volgende AAC RenL op 17 december en definitief worden besproken tijdens de digitale BAC RenL op 13 januari.				
3.1 Verkenning gewasbeschermingsmiddelen De BAC RenL besluit conform voorstel/gevraagd besluit.	2025	20-nov	RenL	3.8
Binnen IPO verband is de beleidsontwikkeling rondom gewasbeschermingsmiddelen nu niet belegd. Dit terwijl provincies vanuit zowel het oogpunt van het landelijk gebied als ruimte en leefomgeving wettelijke taken hebben en de recente ontwikkelingen op het vlak van jurisprudentie om stellingname daarop vragen. Deze notitie heeft tot doel op basis van de bevindingen van een in opdracht van de AAC R&L en LG uitgevoerde verkenning naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies en de recente jurisprudentie tot een besluit te komen omtrent het beleggen van de verantwoordelijkheden binnen IPO inzake gewasbeschermingsmiddelen met bijbehorende opdracht. De hoofdconclusie van de verkenning alsmede uit de recente jurisprudentie is daarbij dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het College Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB) niet voorkomt dat er normoverschrijdingen zijn van gewasbeschermingsmiddelen in water, bodem en via de lucht. Ook betekent die toelating niet dat gevolgen voor omwonenden en voor Natura 2000 gebieden kunnen worden uitgesloten.				
Handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen N2000-gebieden BAC RenL neemt hier kennis van	2026	22-jan	RenL	3.2
3.1 Handhavingskader gewasbeschermingsmiddelen N2000-gebieden - - Dit agendapunt is onthamerd in het voorbesef dat het hoofdgesprek plaats moet vinden in de BAC-LG. - Vanuit VTH liggen hier verbanden. Punt 2a is akkoord, maar provincies moeten zelf ook onderzoek kunnen uitvoeren. Noord-Brabant wil kijken naar een passende beoordeling en voert momenteel zelf onderzoek uit. Noord-Brabant wil dit graag in rijksverband doen en niet slechts in IPO-	2026	22-jan	RenL	3.2

verband. Als de BAC LG dit punt heeft opgepakt, wordt dit teruggekoppeld aan de BAC RenL.				

CLM Onderzoek en Advies

Postadres
Postbus 62
4100 AB Culemborg

Bezoekadres
Gutenbergweg 1
4104 BA Culemborg

T 0345 470 700

www.clm.nl

Laat het goede groeien.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Convenant gewasbeschermingsmiddelen
Datum: dinsdag 11 augustus 2026 16:39:54
Bijlagen: image001.png
Convenantstekst 6 juli met alleen taalkundige wijzigingen.docx.DRF
QenA Convenant GBM.docx.DRF
Annotatie Extra overleg BAC LG & RenL - convenant gewasbeschermingsmiddelen.eml.DRF
Plan van Aanpak_GBM_IPO_CLM_09072026.docx.DRF

Hallo allemaal,

Zoals jullie wellicht al hebben gehoord is er afgelopen zomer hard gewerkt aan een landelijk convenant gewasbeschermingsmiddelen. Bijgaand het resultaat met een overzicht van vragen en antwoorden.

Op 10 september zal dit convenant voorliggen in het IPO bestuur om te besluiten of ook IPO zal gaan ondertekenen namens alle provincies. GS zal hierover besluiten begin september. Ter voorbereiding hierop willen we een advies voorleggen in het PO van 31 augustus.

Daarvoor heb ik jullie input nodig.

Overigens is er op 17 juni een advies gegeven aan onze bestuurders in het voortraject van dit convenant voor en gemeenschappelijke BAC LG en RenL. Die heb ik ook bijgesloten.

Zouden jullie een reactie op het convenant willen geven waar het jullie expertise betreft? Daarbij dacht ik zelf aan onderstaande personen en expertises. Graag jullie reactie of je dit herkent en of er wellicht nog iemand mist.

- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e
- art. 5.1.2.e

Om het 31 augustus in het PO te hebben heb ik jullie advies uiterlijk volgende week vrijdag 21 augustus nodig. Dan kan ik dit verwerken op de 24e, nog een keer aan jullie voorleggen op de 25e en dan de 26e agenderen voor het PO van de 31e.

Om het thema gewasbescherming beter te stroomlijnen binnen IPO, wil het IPO een kwartiermaker gewasbescherming aanstellen. IPO heeft CLM Onderzoek en Advies gevraagd om een plan van aanpak op te stellen voor deze kwartiermakersfase. Dit plan van aanpak kan je vinden in de bijlagen van deze mail.

Een eerste aanzet gedaan door [redacted] en [redacted] voor de PO notitie staat hier: reactie op convenant gewasbeschermingsmiddelen.docx Graag jullie aanvullingen/reacties in dit document verwerken.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]
.....
Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as
Datum: woensdag 17 juni 2026 09:10:37
Bijlagen: image001.png

---

art. 5.1.2.e

De tekst aangaande Natuur ziet er wat mij betreft goed uit.
Ik doorzie nog niet wat de gevolgen direct voor ons zijn. Her is nog echt op hoofdlijnen.
Groet, art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: maandag 15 juni 2026 08:52
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as
Urgentie: Hoog

Ha collega's,
Aanstaande donderdag is er een ingelast overleg met de BAC RenL en BAC LG. Is voor mij een verrassing.
Het onderwerp is vooral het bijpraten van de provincies over de meest recente ontwikkelingen en instemmen met het opstellen van het convenant gewasbeschermingsmiddelen. Voor dit convenant kunnen we nog aandachtspunten meegeven.
Het volgende voorstel ligt voor:
De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:
1. Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:
a. PM; te bepalen ter vergadering
2. Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;
3. Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;
4. Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de BAC LG en R&L.
Dit raakt een groot aantal beleidsvelden: natuur, landbouw, water (KRW), VTH. Zouden jullie mee kunnen lezen met de teksten die er nu liggen om input te geven aan de gedeputeerden? Gaat dan om Sjaak, Harold en Jan.
Jullie kunnen je reactie sturen naar mij, dan maak ik er 1 notitie van. Graag jullie reactie vandaag of morgen dan kan ik er woensdag nog een verhaal van maken.
De agenda zal niet meer via GS kunnen lopen, maar lijkt mij goed om de

gedeputeerden in ieder geval te informeren /adviseren hierover.
De stukken heb ik bijgevoegd.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]
.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as
Datum: woensdag 17 juni 2026 09:08:25
Bijlagen: image001.png

Hoi art. 5.1.2.e
Een paar punten:

1. T/m 4: Adviseren om in te stemmen met een convenant en het afspreken van taakverdeling. De tekst is nog erg concept, dus nog wel erg vroeg om hierop te reageren. Het lijkt me ambitieus om voor de zomer iets te ondertekenen.

Een aantal kanttekeningen daarbij:

- De jaartallen die in het convenant genoemd staan, zijn niet in lijn met de KRW-periode 2028-2033. In 2033 moeten de doelen zijn gehaald.
- het aantal ondertekenende landbouwpartijen is beperkt. LTO, NAJK en BO-akkerbouw. We missen de ketenpartijen (chemiebedrijven, verwerking, retail etc) en de sectorale landbouwnetwerken (KAVB, NFO etc). In Flevoland zijn we met een groter aantal partijen, verenigd in het Landbouwcollectief, in gesprek om een verdergaande stap te zetten. Het convenant moet het Flevolandse initiatief ondersteunen en zeker niet afremmen.
- Idem moet het convenant regulering, landelijk of regionaal, niet in de weg staan, wanneer dit nodig is om binnen de KRW-periode de doelen te halen.
- Van belang is in ieder geval dat het rijk via CTGB zorgt voor bredere beoordeling van middelen inclusief een KRW-toets
- Belangrijk punt in het convenant is dat we landelijk uniforme uitwerking van doelen en KPI's tbv doelsturing maken
- Voor de effecten van gewasbeschermingsmiddelen zouden we de richtlijn prioritaire stoffen moeten benutten, die o.a. Uitgaat van som toxiciteit.
- Het convenant richt zich exclusief op gangbare landbouw, negatieve bij-effecten op de biologische keten lijken me onwenselijk gezien de omvang van die sector in Flevoland

Groet, art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: maandag 15 juni 2026 08:52
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as

Ha collega's,

Aanstaande donderdag is er een ingelast overleg met de BAC RenL en BAC LG. Is voor mij een verrassing.

Het onderwerp is vooral het bijpraten van de provincies over de meest recente

ontwikkelingen en instemmen met het opstellen van het convenant gewasbeschermingsmiddelen. Voor dit convenant kunnen we nog aandachtspunten meegeven.

Het volgende voorstel ligt voor:

De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:
1. Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:
a. PM; te bepalen ter vergadering
2. Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;
3. Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;
4. Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de BAC LG en R&L.

Dit raakt een groot aantal beleidsvelden: natuur, landbouw, water (KRW), VTH. Zouden jullie mee kunnen lezen met de teksten die er nu liggen om input te geven aan de gedeputeerden? Gaat dan om Sjaak, Harold en Jan.

Jullie kunnen je reactie sturen naar mij, dan maak ik er 1 notitie van. Graag jullie reactie vandaag of morgen dan kan ik er woensdag nog een verhaal van maken.

De agenda zal niet meer via GS kunnen lopen, maar lijkt mij goed om de gedeputeerden in ieder geval te informeren /adviseren hierover.

De stukken heb ik bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e

.....

Afbeelding

Van: [redacted] art. 5.1.2.e
Voor:
Betreft:
Datum:

Convenant Gewasbescherming

Het volgende voorstel ligt voor:

De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:
1. Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:
a. PM; te bepalen ter vergadering
2. Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;
3. Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;
4. Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de BAC LG en R&L.

Ad 1 en 2.
Voorstel: akkoord met ondertekening convenant gewasbescherming op hoofdlijnen. Kantekeningen/aanvullingen/wijzigingen voorbehouden.

<u>Opmerkingen:</u>

- Reductie van inzet van GBM is in lijn met inhoud van Landbouwvisie van provincie Flevoland, waarin verschillende deelsectoren (akkerbouw, bollenteelt) zichzelf aanzienlijke reductiedoelen GBM voor 2050 hebben voorgesteld.
- De aanleiding voor terugdringen GBM ligt (vooral) bij de effecten van deze middelen naar natuur en milieu (bodem en water) en gezondheid van mens en dier.
  Helder!
  Maar het aspect van **voedselzekerheid** – zeker in tijden van geopolitieke spanningen – lijkt in deze discussie geen plek te hebben, niet te worden meegenomen.
  Indien GBM massaal wordt verboden/wegvalt komt de voedselzekerheid onder druk te staan. Je ziet nu al dat bepaalde teelten (zoals ui bijvoorbeeld) lastig(er) wordt omdat bepaalde middelen wegvallen.
  ➔ Advies: betrek het aspect van voedselzekerheid wel bij de context van deze discussie.
- In de stukken wordt concreet gesproken over glastuinbouw en akkerbouw (teelten onder glas en open teelten). Maar als je toch (deel-)sectoren in de land- en tuinbouw noemt, vergeet dan in dit verband de bollenteelt en de vollegrondsgroenten niet. Zeker voor inzet van GMB belangrijke (deel-)sectoren.

- Gewasbeschermingsmiddelen (GBM) is een verzameling van middelen die voor verschillende doeleinden worden gebruikt.
  Als het om reductie van GBM door innovatie gaat, is het belangrijk om onderscheid te maken tussen herbiciden (onkruidbestrijdingsmiddelen) en fungiciden (schimmelbestrijdingsmiddelen).
  T.a.v. onkruidbestrijding gaan ontwikkelingen in de techniek razendsnel (onkruidherkenning en robotwieden) en daar is/wordt reductie t.a.v. GBM technisch veel mogelijk. Bij schimmelbestrijding ligt dat (momenteel nog) lastiger.
- Reductie van GBM vraagt écht om een integrale (keten-)aanpak.
  Voorbeeld: om GBM te kunnen verminderen, heeft sector/hebben telers resistente rassen nodig. Om die rassen te kunnen telen (bijvoorbeeld frites-aardappelen) moet de keten die wel willen verwerken. Anders is er geen handelingsperspectief voor boeren.
- Een ander dilemma betreft:
  - Enerzijds gebiedsgericht te willen werken, mede afhankelijk van bodem en water in het gebied;
    Lees: voorkomen dat provincies en/of gemeenten aanvullende maatregelen nemen waardoor boeren op bepaalde plaatsen 'benadeeld' worden.
  - Anderzijds gelijk speelveld voor boeren (telers).

  Beleid zal met beide aspecten van dit dilemma rekening moeten houden.

Ad 3 en 4. Deelname aan conventant-proces na de zomer
Advies: eens met deelname van provincies.
Ook eens met opdracht aan IPO, zodat inbreng in het convenantproces ook inhoudelijk wordt gevoed. Daarvoor is hierboven al een voorschot gegeven.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as
Datum: dinsdag 16 juni 2026 08:29:07
Bijlagen: image001.png
image.png
2026-06-15, reactie WO, tekenen convenant GBM.docx.DRF

Dag art. 5.1.2.e

We hebben dit onderwerp (convenant GBM) gisteren op de 'landbouwtafel' (een informeel overleg van enkele collega's landbouw) besproken).
Bij dezen onze reactie, zie bijlage.
De vragen zijn vooral procesmatig (ondertekenen, betrokken zijn).
In ons antwoord hebben we ook een aantal inhoudelijke opmerkingen gemaakt.

Succes met verwerken.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Natuur
.....
Telefoon : 06 art. 5.1.2.e
E-mail : art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Website : **www.flevoland.nl**
Werkdagen : art. 5.1.2.e
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: maandag 15 juni 2026 08:52
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as

Ha collega's,

Aanstaande donderdag is er een ingelast overleg met de BAC RenL en BAC LG. Is voor mij een verrassing.

Het onderwerp is vooral het bijpraten van de provincies over de meest recente ontwikkelingen en instemmen met het opstellen van het convenant gewasbeschermingsmiddelen. Voor dit convenant kunnen we nog aandachtspunten meegeven.

Het volgende voorstel ligt voor:

De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:
1. Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:
a. PM; te bepalen ter vergadering
2. Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;
3. Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;
4. Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de BAC LG en R&L.

Dit raakt een groot aantal beleidsvelden: natuur, landbouw, water (KRW), VTH. Zouden jullie mee kunnen lezen met de teksten die er nu liggen om input te geven aan de gedeputeerden? Gaat dan om Sjaak, Harold en Jan.

Jullie kunnen je reactie sturen naar mij, dan maak ik er 1 notitie van. Graag jullie reactie vandaag of morgen dan kan ik er woensdag nog een verhaal van maken.

De agenda zal niet meer via GS kunnen lopen, maar lijkt mij goed om de gedeputeerden in ieder geval te informeren /adviseren hierover.

De stukken heb ik bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]
.....

Afbeelding

Bestuurlijke Adviescommissies Ruimte en Leefomgeving & Landelijk Gebied

18 juni 2026
Agendapunt 2.1

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Datum	11 juni 206
Portefeuillehouder	Arno Vael (LG) en Has Bakker (R&L)
Inlichtingen bij	[redacted] art. 5.1.2.e
Telefoon	art. 5.1.2.e
Onderwerp	Convenant gewasbeschermingsmiddelen op hoofdlijnen

Kern van het onderwerp

Op 28 mei en 4 juni hebben de BAC LG respectievelijk de BAC R&L ingestemd met deelname aan het proces om te komen tot een convenant gewasbeschermingsmiddelen op hoofdlijnen, dat na de zomer zal worden uitgewerkt in deelconvenanten. Voorstel is om in te stemmen met ondertekening van het convenant op 26 juni en mandaat te verlenen aan portefeuillehouder Arno Vael om te tekenen. Dit onder voorbehoud van de overname van essentiële wijzigingen in het convenant die tijdens de gezamenlijke BAC zijn aangedragen. In de bijlage is het meest recente concept van het convenant opgenomen. Naar verwachting volgt uiterlijk 18 juni een nieuwe versie. Met het ondertekenen van het convenant kunnen we mede sturing geven aan de beperking van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Voorstel/gevraagd besluit:

De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:

1. *Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:*
    a. *PM; te bepalen ter vergadering*
2. *Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;*
3. *Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;*
4. *Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de BAC LG en R&L.*

Aanleiding/context

In het coalitieakkoord ia aangekondigd met de glastuinbouw, de akkerbouw en ketenpartijen een convenant te sluiten om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen fors te beperken. In een Kamerbrief van 17 april heeft de Staatssecretaris het proces voor dit convenant geschetst en aangekondigd voor de zomer een convenant op hoofdlijnen te willen sluiten. Het IPO is informeel verzocht om deel te nemen aan het convenantsproces. De BAC LG en R&L hebben ingestemd met deelname aan het convenantsproces. De noodzaak voor provincies van het Convenant is om duidelijkheid te bieden over het gewasbeschermingsbeleid, de tijdlijn daarvan en controle op uitvoering van acties van de verschillende partijen. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is om scherp te krijgen op welke manier partijen denken met dit convenant de doelen wél te gaan halen en welke partijen daarvoor in de lead zijn. Mede gezien de rijksverantwoordelijkheid voor stoffen/gewasbeschermingsmiddelen.

Besluit

Akkoord met ondertekening

Het betreft een convenant op hoofdlijnen, waarin afspraken staan over de gezamenlijke inzet op het beperken van de impact van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen. Het convenant blijft binnen de standpunten die het IPO heeft ingenomen over gewasbeschermingsmiddelen. Zie in dit verband het mandaat zoals vastgesteld in beide BAC's bij besluitvorming over deelname aan het convenantsproces. Pas bij uitwerking van de deelconvenanten na de zomer kan echt worden ingeschat wat de impact van het convenant is op de milieudruk, het

handelingsperspectief voor de agrarische sector, de volksgezondheid en provincies. Het convenant op hoofdlijnen biedt echter voldoende kaders en werkafspraken om tot een goede uitwerking te komen in de deelconvenanten die worden uitgewerkt in het najaar en kan ondersteunend zijn bij de handhavingsproblematiek van provincies. Het convenant is nog in ontwikkeling. Daarom bevatten de bijlagen zowel het conceptconvenant als tekstvoorstellen.

KRW en Natura 2000-gebieden zijn belangrijke aandachtspunten voor provincies in het convenant. Daarover werden aan de Kerntafel van 12 juni door portefeuillehouder Vael de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen meegegeven:

- Voor Natura 2000-gebieden worden geen definitieve afspraken gemaakt over gebiedsspecifieke maatregelen of ruimtelijke zonering, maar zal in de uitwerking rekening worden gehouden met de uitkomsten van de Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof. Hoewel nog onderzoek moet worden gedaan naar de mogelijke gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden, is het van belang dat vooruitlopend op de uitkomsten van dat onderzoek al maatregelen worden genomen om Natura 2000-gebieden conform de eisen uit de Habitatrichtlijn te beschermen.
- Voor water ligt de prioriteit bij het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Op (inter)nationaal niveau is een betere afstemming nodig tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de vereisten van de KRW. In het licht van de KRW en de drinkwaterwinning zijn de eisen van toelating te ruim en strijdig met de doelstellingen van de KRW. De toelating vanuit Ctgb moet KRW-getoetst zijn.

Machtiging gedeputeerde Vael

Met het besluit tot deelname aan het convenantsproces is besloten om portefeuillehouder Vael aan te wijzen als vertegenwoordiger namens de provincies, in samenwerking met portefeuillehouder Bakker. Dit om een brede provinciale vertegenwoordiging te waarborgen.

Deelname convenantsproces na de zomer

Op dit moment is nog niet bekend hoe de governance van het convenantsproces na de zomer zal zijn. Gedacht wordt aan het opstellen van enkele deelconvenanten op basis van sectoren, aangevuld met een deelconvenant Keten en een deelconvenant Generiek (artikel 12 uit de concepttekst). Mocht bestuurlijke deelname aan het convenantsproces worden gevraagd, dan wordt voorgesteld dat gedeputeerde Bakker en Vael het IPO vertegenwoordigen. Daarmee is er vertegenwoordiging vanuit de beide BAC's geborgd. Voorgesteld wordt om provincies in de ambtelijke vertegenwoordiging te laten voorzien, vanwege de inhoudelijk kennis bij de provincies. Het IPO zal de procedurele coördinatie op zich nemen.

Uitwerking interprovinciale standpunten

De BAC's hebben besloten tot deelname aan het conventsproces voor de zomer op basis van bestaande BAC LG en R&L besluiten rond GBM door (één van beide) BAC's. Tijdens de BAC LG van 28 mei is aandacht gevraagd voor een aantal onderwerpen die een plek zouden moeten krijgen in het convenant. Om na de zomer met meer mandaat aan tafel te kunnen zitten, wordt voorgesteld aan het IPO opdracht te verlenen om in afstemming met provincies nadere standpunten uit te werken, in ieder geval voor de volgende onderwerpen:

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Het middelengebruik in en rond grondwaterbeschermingsgebieden.
- Het maken van afspraken over PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen, op het moment dat er onvoldoende afspraken zijn over het gebruik van PFAS in het algemeen.
- De relatie tussen de Natuurherstelverordening en het convenant.

- De impact van het convenant in internationaal verband (zowel level playing field voor agrarische ondernemers als het effect van het convenant op de Nederlandse wateren met buitenlandse bronnen).
- De positie en inzet van provincies bij het bevorderen van geïntegreerde gewasbescherming, waaronder alternatieve vormen van gewasbescherming.

De BAC R&L (5 juni) onderschrijft het belang van een brede provinciale vertegenwoordiging binnen dit convenantstraject en de afstemming tussen de betrokken commissies voort te zetten. Aandacht wordt gevraagd voor de uitvoerbaarheid van de afspraken en de benodigde middelen. Vele onderdelen van het convenant moeten na de zomer verder worden uitgewerkt. Het is onduidelijk welke consequenties dit heeft voor provincies.

Uitkomsten bespreking portefeuillehouder(s)overleg

De agenda voor deze gezamenlijke BAC LG-RenL is besproken met de portefeuillehouders gewasbescherming Bakker, Emmens, Gielen en Vael. Vanwege de snelle ontwikkelingen binnen het convenantsproces, waarvoor wekelijkse kerntafels met de bestuurders zijn ingepland, is het niet mogelijk de voorstellen voorafgaand in de betrokken werk- en expertgroepen of AAC's te bespreken. De AAC's zijn wel tegelijk met de verzending van dit voorstel geïnformeerd.

Samenhang andere IPO-opgaven

Binnen de Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof wordt gesproken over zonering rondom Natura 2000-gebieden, ook in relatie tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het dossier gewasbeschermingsmiddelen heeft raakvlakken met de IPO-opgaven: drinkwater, KRW, natuur, milieu (ZZS), gezonde leefomgeving en landbouw binnen het landelijk gebied.

Consequenties

- Strategische/bestuurlijke consequenties: met ondertekening committeren provincies zich aan de inhoudelijke en procesmatige afspraken in het convenant. Bij de uitwerking van de deelconvenanten kan pas echt worden ingeschat wat de impact van het convenant is.
- Personele consequenties: inzet provinciale medewerkers bij uitwerking deelconvenanten en IPO-medewerkers voor procedurele coördinatie.

Vervolgstappen

1. 26 juni 2026: beoogd tekenmoment van het convenant op hoofdlijnen.
2. Zomer 2026: ambtelijke verkenning uitwerking interprovinciale standpunten
3. Najaar 2026: participatie deelconvenanten, afhankelijk van nog te bepalen governance.

Bijlagen

1. Concept convenant, versie woensdag 10 juni
2. Tekst van schrijfgroep autoriteit
3. Tekst van schrijfgroep natuur
4. Tekst van schrijfgroep water
5. Tekst van schrijfgroep innovatie, kennisontwikkeling en transitieprogramma
6. Tekst van schrijfgroep toezicht en naleving

Concept tekst convenant gewasbeschermingsmiddelen

Partijen:

1. De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
2. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
3. Interprovinciaal Overleg
4. Vereniging van Nederlandse Gemeenten
5. Unie van Waterschappen
6. Wageningen University & Research
7. Land- en Tuinbouworganisatie Nederland
8. Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt
9. BO Akkerbouw
10. Greenports Nederland
11. Centraal Bureau Levensmiddelenhandel
12. Natuur & Milieu
13. LandschappenNL

Partijen hebben het volgende overwogen:

a. *Context en huidige situatie*

De Nederlandse land- en tuinbouw behoort wereldwijd tot de koplopers op het gebied van innovatie, productiviteit en duurzaam telen. Ondernemers hebben de afgelopen jaren stappen gezet in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering en het terugdringen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit blijkt onder meer uit de monitoringsrapportage van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming, de evaluatie van het Nationaal Actieplan Duurzaam Gebruik Gewasbeschermingsmiddelen (NAP) en de jaarlijkse rapportage van de Harmonised Risk Indicator (HRI).

Tegelijkertijd staat de sector voor belangrijke uitdagingen. Agrariërs maken zich zorgen over de snelheid waarmee bestaande gewasbeschermingsmiddelen verdwijnen, terwijl de toelating van nieuwe middelen en alternatieven chterblijft. Daarnaast zorgen klimaatverandering en de daarmee samenhangende opkomst van nieuwe ziekten en plagen voor extra druk op de teelt en vragen zij om nieuwe oplossingen. Toezichthouders stellen daarnaast vast dat de naleving van de regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen onvoldoende is.

Ook in de samenleving bestaan zorgen over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Deze zorgen zijn onder meer ontstaan doordat er gewasbeschermingsmiddelen in natuurgebieden en directe leefomgeving van mensen worden aangetroffen, dit leidt tot zorgen wat de langdurige blootstelling aan deze middelen tot effecten kan hebben op mens, dier en milieu. Deze zorgen komen tot uiting in rechtszaken, maatschappelijke discussies en politieke debatten over de effecten op mens, natuur en milieu. Uit rechterlijke uitspraken volgt onder meer dat significante impact[1] niet kunnen worden uitgesloten als er teelten met gebruik van veel chemische gewasbeschermingsmiddelen in de buurt van een natuurgebied of woningen plaatsvinden.
Dit vertaalt zich bovendien steeds vaker in ruimtelijke vraagstukken. Provincies worden geconfronteerd met handhavingsverzoeken rondom Natura 2000-gebieden en gemeenten moeten zelfstandig regels ontwikkelen voor afstanden tussen landbouwpercelen en bebouwing. Hierdoor dreigt een versnipperd beleidslandschap te ontstaan en staan gemeenten en provincies onder druk om hier zelfstandig keuzes in te maken.

Daarnaast heeft Nederland zich gecommiteerd aan de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water, dit geeft wel een duidelijke opgave om aan deze doelen te voldoen. Voor verschillende stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen worden de vastgestelde normen voor de waterkwaliteit nog overschreden, waardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om de KRW doelen voor zowel oppervlaktewater als grondwater te halen en voor de kwaliteit van ons drinkwater.

Daarmee staat in dit convenant de opgave centraal om enerzijds de weerbaarheid en concurrentiekracht van de land- en tuinbouw te behouden en anderzijds tegemoet te komen aan de maatschappelijke wens om de impact van het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen te beperken.

[1] Uitspraak RvS Holtingerveld en Gerechtshof Den Bosch – Sevenum

Toelichting:

Voor het onderdeel is uitgebreide inbreng aangeleverd door verschillende partijen, waarbij ook een deel relevanter is voor de uitgangspunten en de artikelen. Om het stuk over de context overzichtelijk te houden, is boven een voorstel gedaan om het wel tot 1 pagina te houden. Een deel van andere suggesties komt ook terug in andere onderdelen van deze concepttekst.

b. *Politieke aanleiding en opdracht*

Vanuit het coalitieakkoord 'Aan de slag' hebben coalitiepartijen D66, VVD en CDA met elkaar afgesproken:
'Met de glastuinbouw, de akkerbouw en ketenpartijen sluiten we nationale, bindende convenanten om het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen (op basis van milieubelastingspunten) fors te beperken.'

Op 17 april 2026 heeft staatssecretaris Erkens een brief[2] naar de Tweede Kamer gestuurd waarin hij het proces rondom het convenant schetst. In deze brief worden de volgende kaders geschetst voor het convenant:

1. Er moet voor de zomer een bindend nationaal convenant op hoofdlijnen worden gesloten met overheden, sector, ketenpartijen en maatschappelijke organisaties.
2. In het convenant moeten vijf bouwstenen worden uitgewerkt om tot keuzes te komen:
    a. Een reductiedoel en een bedrijfsspecifieke doelsturingsystematiek met Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) om voortgang te meten en bij te sturen op basis van milieubelastingspunten;
    b. Een ondersteunend instrumentarium langs drie sporen om agrarische ondernemers te helpen de transitie te versnellen: een innovatiespoor voor ontwikkeling van weerbare plant- en teeltsystemen, een maatregelenspoor voor meer alternatieve methoden en technologieën (zoals biologische 'groene' gewasbeschermingsmiddelen) en een spoor gericht op precisielandbouw en robotisering;
    c. Verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, via voortouw door de sector voor meer sectorale borging en waarbij toezicht en handhaving door de overheid het sluitstuk blijft;
    d. Heldere kaders voor ruimtelijke zonering rond kwetsbare gebieden en functies, in samenspraak met bredere zoneringsaanpak in de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof;
    e. Maatregelen voor verbetering van waterkwaliteit, waaronder de gebiedsgerichte aanpak van KRW-normoverschrijdingen en beperkingen van gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden.
3. Het convenant moet de basis vormen voor een nieuw Nationaal Actieplan Gewasbescherming (NAP).

[2] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2026Z08324&did=2026D18657

c. Totstandkoming tussen partijen

Partijen hebben de afgelopen periode verkend hoe de ambitie om de milieubelasting bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen fors te beperken kan worden vertaald naar werkbare en uitvoerbare afspraken.

In dit proces hebben partijen gesproken over de verschillende onderdelen die in de Kamerbrief zijn benoemd. De uitkomsten van deze gesprekken zijn vastgelegd in dit convenant op hoofdlijnen.

d. Status van dit convenant

Met dit convenant leggen partijen afspraken en ambities op hoofdlijnen vast over de gezamenlijke inzet om de milieubelasting van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken, met als doeljaren 2031, 2033, 2035 en 2040.

Partijen werken dit convenant op hoofdlijnen verder uit langs de bouwstenen die in dit convenant op hoofdlijnen zijn opgenomen. Dit zal gebeuren via deelconvenanten per sector die als doel hebben om eind 2026 tot afspraken te komen en het daarbijbehorende ondersteunende instrumentarium en randvoorwaarden.

e. Uitgangspunten

1. Partijen willen gezamenlijk uitvoering geven aan de ambitie uit het coalitieakkoord ‘Aan de slag’ om een nationaal bindend convenant te sluiten om het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen op basis van milieubelastingspunten fors te beperken.
2. Partijen willen binnen dit convenant gezamenlijk toewerken naar deze beperking op basis van milieubelastingspunten met als doeljaren 2031, 2033, 2035 en 2040.
3. Partijen erkennen dat het convenant traject inspanningen vraagt van het hele voedsel- en ‘non-food’ systeem en van overheden en dat de lasten die voortkomen uit dit convenant niet alleen bij telers terecht moeten komen, maar door de overheden en de gehele keten moeten worden gedragen, van teler tot consument.
4. Partijen erkennen dat gewasbeschermingsmiddelen in natuurgebieden en in de directe leefomgeving van mensen worden aangetroffen en dat rechtelijke uitspraken concluderen dat daarmee risico's voor mens, dier en milieu niet op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Keuze kerntafel:
Vanuit de inbreng kreeg het secretariaat een verzoek om concreet een zin op te nemen over de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen op plekken waar dit niet de bedoeling is (natuur en leefomgeving) + de rechtelijke uitspraken die hierover bestaan. Hiertoe is het voorstel van punt 4 geschreven. Is de kerntafel het hiermee eens?

5. Partijen zien dat het thema gewasbeschermingsmiddelen in de maatschappij is gepolariseerd. De partijen willen zich ervoor inzetten dat er in het kader van dit convenant een sociale dialoog plaatsvindt om deze polarisatie te verkleinen.

6. Partijen onderschrijven het belang van het tijdig voldoen aan de regels van de Kaderrichtlijn Water, waar huidige normoverschrijdingen van werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen een probleem vormen.
7. Partijen onderschrijven daarnaast het belang om te voldoen aan de kaders van de richtlijn voor duurzaam gebruik en het daaruit volgende Nationaal Actieplan (NAP). Dit convenant zal een basis vormen voor het volgende NAP.
8. Dit convenant moet bijdragen aan het voldoen aan relevante wettelijke en juridische kaders, waaronder het tijdig behalen van de KRW-doelen. Partijen onderschrijven daarnaast het belang van goede naleving van de regels voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen. Toezichthouders constateren dat de huidige nalevingscijfers onvoldoende zijn. Dit tast het maatschappelijk draagvlak rond dit thema aan en heeft ook een negatieve impact op leefomgeving, natuur en waterkwaliteit.
9. Partijen erkennen dat innovatie en implementatie van een robuust en weerbaar teeltsysteem, gebaseerd op Integrated Crop Management, ICM (waarin IPM een onderdeel is) met weerbare rassen voldoende gewasdiversiteit, gezonde bodembeheer, en een breed gevulde gereedschapskist voor telers, ondersteund door digitalisering, precisielandbouw en robotica nodig is om perspectief te bieden voor het beheersen van ziekten, plagen en onkruiden en toekomstbestendig te kunnen telen, waarbij de afhankelijkheid van chemische gewasbeschermingsmiddelen wordt geminimaliseerd.
10. Partijen onderkennen dat naast dit convenant er in de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof ook wordt gewerkt aan ruimtelijke vraagstukken rondom Natura2000-gebieden en grondwaterbeschermingsgebieden. Uitgangspunt is dat het convenant niet kan afdoen aan verplichtingen op grond van de wet. Provincies zijn bevoegd gezag voor vergunningverlening en handhaving voor Natura 2000-gebieden
11. Partijen onderschrijven dat een versnipperd beleidslandschap voor de bescherming van Natura-2000 gebieden en kwetsbare functies onwenselijk is in regels rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen .
12. Partijen onderschrijven het belang van duidelijke regels met een sterke juridische en wetenschappelijke onderbouwing. Dit biedt rechtszekerheid en perspectief voor overheden, ondernemers en burgers.
13. Partijen zijn zich ervan bewust dat de huidige milieumeetlat beperkingen kent en bovendien bedoeld is om te adviseren, niet om te normeren. Daartoe wordt op dit moment de milieuindicator gewasbescherming (MIG) ontwikkeld, dit zal naar verwachting eind 2026 beschikbaar voor gebruik. Zodra deze beschikbaar is wordt de MIG leidend.
14. Partijen onderschrijven het belang dat voorlopers beloond moeten worden en dat achterblijvers gestimuleerd moeten worden om stappen te maken. Daarnaast moeten bewuste overtreders harder worden aangepakt, zodat bewust overtreden niet loont.
15. Partijen onderkennen dat de implementatie van de Europese Natuurherstelverordening een parallel lopend traject vormt, maar lopen daar in dit convenant niet op vooruit.
16. Partijen bouwen voort op de eerder gemaakte afspraken in het Uitvoeringsprogramma gewasbeschermingsmiddelen 2030 en onderschrijven de daarin opgenomen ambities onverminderd. Daarnaast erkennen zij het belang van regionale trajecten en initiatieven om stappen te zetten richting de doelstellingen van dit convenant. Voorbeelden hiervan zijn gebiedsprocessen, het plan van aanpak voor

een gebiedsgerichte aanpak van LTO en NAJK, regiocertificering van KAVB, de Waterdichte Kaders van DAW in samenwerking met een consortium en het Actieplan Plantgezondheid van BO Akkerbouw en haar veertien leden. Partijen zetten zich in voor een versnelde implementatie van de maatregelen die uit deze initiatieven voortkomen.

17. Partijen onderschrijven het uitgangspunt dat ketenafspraken over afname en prijsprikkels, met een actieve rol voor retail, import en verwerking, en de ontwikkelingen van nieuwe laag-risico middelen randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van de doelstellingen, waarbij wordt gestreefd naar een expliciete en evenwichtige verdeling van de transitiekosten over de gehele keten , inclusief de consumenten.
18. Partijen erkennen dat een sluitende en effectieve herkomstbepaling van gewasbeschermingsmiddelen momenteel nog niet mogelijk is. Gemeten concentraties in lucht, bodem of plantenmateriaal kunnen niet worden herleid tot het gebruik van één specifieke teler, omdat gewasbeschermingsmiddelen via meerdere emissieroutes en over grotere afstand kunnen worden getransporteerd.
19. Partijen erkennen dat een transparante centrale autoriteit voor het verzamelen van gegevens rondom gewasbeschermingsmiddelen een belangrijke rol kan spelen in het behalen van de doelen van dit convenant.

Keuze kerntafel:

- In een inbreng van een partij werd voorgesteld om het niet alleen over milieubelastingspunten te hebben, maar ook mogelijk andere indicatoren op een hoger abstractieniveau (bijv. Landelijk). Voorstel is om een brede definitie van milieubelastingspunt te maken, waarbij dit op landelijk, regionaal en bedrijfsspecifiek niveau van toepassing kan zijn.

Artikel 1: Doel en bouwstenen

1.1: Doel

1. Dit convenant heeft een forse reductie van de milieubelasting bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op basis van milieubelastingspunten tot doel in 2040, met tussendoelen voor 2031, 2033 en 2035.
2. Dit convenant heeft tot doel om duidelijkheid,perspectief en betere bescherming te bieden op het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen voor de sector, mens & maatschappij, de natuur en overheden.
3. Via dit convenant zal een omgevingsdialoog worden gestart dat als doel heeft om de polarisatie op het onderwerp te doorbreken.

Vraag kerntafel:

- Wil de kerntafel dat het convenant zich alleen op de ‘schadelijke’ gewasbeschermingsmiddelen richt of ook generiek op alle gewasbeschermingsmiddelen. Hier zijn verschillende inbrengen over verstuurd naar het secretariaat en heeft een mogelijke scope verbreding tot gevolg. Voorstel

voorzitter:
“Reductie schadelijke gewasbeschermingsmiddelen is een hard doel. Algemene reductie van chemische gewasbeschermingsmiddelen vindt al plaats en zal verder plaatsvinden door onder andere innovatie, natuurlijk verloop en als uitkomst van afspraken in dit convenant."

- Willen partijen nog een aanvullend tussendoel jaar? In de inbreng van één van de partijen wordt ook 2028 genoemd.
- Wil de kerntafel nog concretere doelen over natuur, leefomgeving en sector opnemen? Dit staat nu abstract opgenomen in doel 1, maar kan ook concreten worden opgeschreven door de doelen (vanuit inbreng deelnemers):
    - Dit convenant heeft mede tot doel om bij te dragen aan herstel van biodiversiteit en bescherming van kwetsbare natuurgebieden door de ecologische impact van gewasbeschermingsmiddelen aantoonbaar te verminderen.
    - Dit convenant heeft tot doel om een betere bescherming te bieden voor kwetsbare functies in de leefomgeving in relatie tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.
    - Dit convenant heeft tot doel boeren en tuinders handelingsperspectief en duidelijkheid te bieden, waarin zij op een bedrijfseconomische wijze gezond voedsel en mooi groen kunnen produceren.

1.2: Bouwstenen

1. De uitwerking van een ontwikkelpad dat in 2030 gereed moet zijn en via stapsgewijze implementatie tot en met, maar niet later dan 2035 leidt tot een stelsel van individuele afrekenbare doelsturing op basis van milieubelastingspunten, inclusief afspraken over te behalen reductiedoelstellingen.
2. Een landelijk beleidskader, passend binnen de wettelijke en juridische kaders, voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van Natura2000 gebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en kwetsbare functies, met voldoende aandacht voor de haalbaarheid van het vastellen van de oorzaak (bron) en effect (meting) relatie. Dit beleidskader moet deze gebieden en groepen beschermen en rechtszekerheid bieden voor ondernemers in deze gebieden, alsmede een juridisch houdbaar handhavings- en uitvoeringskader geven voor gemeenten en provincies en hebben een relatie met de uitkomsten van de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof.
3. Een innovatie-, implementatie, commercialisatie, en educatieplan voor weerbare teeltsysteem met resistente rassen, alternatieve middelen en maatregelen, ondersteund door digitalisering, robotica en precisielandbouwtechnieken voor voldoende toekomstperspectief voor de telers.
4. Een transitieplan voor telers en tuinder om ondernemers de ruimte te geven om omschakeling te realiseren op hun bedrijf.
5. Het maken van bindende afspraken met toeleveranciers over hun bijdrage aan de doelen van dit Convenant, met name gericht op het ondersteunen van boeren en tuinders in de doorontwikkeling van robuuste teeltsystemen en het behoud van handelingsperspectief.
6. Het maken van afspraken met afnemers over hun bijdrage aan de doelen van dit Convenant, met name gericht op het ondersteunen van boeren en tuinders in de

doorontwikkeling van robuuste teeltsystemen en het behoud van handelingsperspectief.
7. Het maken van afspraken met de partijen, met daarin een nadrukkelijke rol voor de overheden, over hun bijdrage aan de doelen van dit convenant.
8. Een aanpak om te komen tot een omgevingsdialoog in reactie op de maatschappelijke polarisatie op dit onderwerp.
9. Een gebiedsgerichte aanpak voor normoverschrijdingen, gericht op het realiseren van de doelstellingen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water, waarbij maatregelen worden afgestemd op de specifieke kenmerken en opgaven van gebieden.
10. Afspraken rondom toezicht, handhaving en naleving.
11. Een publiek-private centrale autoriteit gewasbescherming dat voldoende transparantie en veiligheid van gegevens kan borgen.
12. Afspraken over duidelijke randvoorwaarden, waarmee tijdig kan worden bijgestuurd indien niet aan de randvoorwaarden van dit convenant kan worden voldaan.

Keuze kerntafel:

- Moet toelatingen een onderdeel van dit convenant worden? Vanuit inbreng van partijen bestaat hier een duidelijk verschil van inzicht over en is belangrijk voor de scope van dit convenant.

Extra toelichting:

- Bouwsteen 9 is herschreven n.a.v. de discussie aan de kerntafel van afgelopen vrijdag. De randvoorwaarden staan beschreven in het voorgestelde artikel 11.

Artikel 2: Generiek reductie van de milieubelasting bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Toelichting:

De **artikelen 3 t/m 10** zijn uitgewerkt in schrijfgroepen en heeft u apart in de stukken ontvangen. Deze artikelen zijn daarom niet in dit document opgenomen. Na afloop van de kerntafel op 12 juni worden de uitwerkingen weer in dit document verwerkt.

Artikel 11: Randvoorwaarden

11.1 Beschikbare middelen

11.2 Milieuindicator gewasbescherming (MIG)

11.3 Wur advies scenario's generieke reductie milieuimpact gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

11.4 Digitale gebruiksregistratie

11.5 Plafond voor de totale milieubelasting

11.6 Sociaal-economisch

11.7 Uitvoering en financiering

Artikel 12: Deelconvenanten en vervolg

12.1 Deelconvenanten

12.2 Vervolg

Artikel 13: Afrekenbaarheid en evaluatie

Artikel 14: Overige afspraken

Artikel X (anders dan 8, want is breder dan naleving):
Er wordt een onafhankelijke autoriteit gewasbescherming opgericht. Deze autoriteit heeft als doel om de doelstellingen genoemd in artikel 1 van het convenant datagedreven te versnellen.

De invulling van de autoriteit kent in elk geval de volgende randvoorwaarden:

1. **Publiek private organisatie:** De Autoriteit Gewasbescherming wordt publiek-privaat georganiseerd. De precieze governance wordt nader uitgewerkt, met aandacht voor onafhankelijkheid, uitvoerbaarheid, transparantie, datavertrouwelijkheid en publieke borging.
2. **Sectorbrede deelname:** Voor een betrouwbaar totaalbeeld is het van belang dat alle relevante partijen verplicht deelnemen. Dat geldt in ieder geval voor telers, loonwerkers, adviseurs, leveranciers, distributeurs en overige erfbetreders. Alleen met brede deelname kan het systeem effectief bijdragen aan inzicht, sturing en verbetering.
3. **Eenduidige normering en benchmarking:** De autoriteit werkt met een eenduidige systematiek voor normering en benchmarking van teler, adviseur en gewasgroepen. Daarbij wordt gestuurd op milieubelastingpunten, onder meer uitgesplitst naar teelt, bedrijf en gebied. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende (categoriën) actieve stoffen, welke nader worden uitgewerkt (bijvoorbeeld op grond van KRW, volksgezondheid, natura2000) en waarbij gedifferentieerde acties mogelijk zijn.
4. **Gesloten keten en betrouwbare data**: Een effectief systeem vraagt om betrouwbare en geverifieerde gegevens en een zo gesloten mogelijke keten. Daarom wordt ingezet op koppeling van diverse informatiebronnen in de keten.
5. **Toegang tot data en publieke borging**: De relevante data moeten beschikbaar zijn voor telers en ketenpartijen. Daarnaast moeten de data ook beschikbaar zijn voor relevante overheden, toezichthouders, beleidsmakers en onderzoekers die data onder passende waarborgen kunnen gebruiken voor toezicht, beleidsanalyse en gebiedsgerichte sturing. Mogelijke waarborgen zijn aggregatie, anonimisering en niet-herleidbaarheid naar een individueel boerenbedrijf.
6. **Escalatieladder bij structurele overschrijding**: Bij structureel hoog of afwijkend gebruik volgt een duidelijke opvolging met een nader uit te werken escalatieladder.

3.1: Natura2000 gebieden ~~en kwetsbare watergebieden~~

1. Partijen constateren dat ten tijde van het sluiten van dit convenant de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof werkt aan een samenhangende aanpak voor stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. ~~en kwetsbare watergebieden (beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden).~~ De uitkomsten van dit traject zijn op dit moment nog onderwerp van besluitvorming en kunnen van invloed zijn op de wijze waarop wordt omgegaan met het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in en rondom dergelijke gebieden.

2. Gelet op de constatering van lid 1 bevat dit convenant geen definitieve afspraken over gebiedsspecifieke maatregelen of ruimtelijke zonering rond Natura 2000-gebieden ~~en kwetsbare watergebieden~~. Bij de verdere invulling van de afspraken uit dit convenant wordt rekening gehouden met de uitkomsten van dat Taskforce-traject en de daaruit voortvloeiende beleidsmatige en juridische kaders.

3. Partijen hechten belang aan rechtszekerheid en een gelijk speelveld voor ondernemers. Met het oog daarop zullen partijen, met inachtneming van het bovenstaande, in het generieke deelconvenant voor 1 januari 2027 beleidsmatige afspraken maken over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot Natura 2000-gebieden omwille van de rechtszekerheid en een gelijk speelveld.

4. Partijen constateren dat er landelijk onderzoek, monitoring van en een juridische onderbouwing nodig is met betrekking tot de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden en zullen daar in het generieke deelconvenant afspraken over maken, voorzien van een planning.

5. Partijen onderkennen dat, vooruitlopend op de uitkomsten van het in lid 4 genoemde onderzoek en voor 1 januari 2027, proportionele en uitvoerbare maatregelen nodig zijn om Natura 2000-gebieden overeenkomstig de Vogel- en Habitatrichtlijn te beschermen tegen de mogelijke gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, met inachtneming van in lid 3 genoemde belang van rechtszekerheid en gelijk speelveld.

~~3.~~6. ~~Voor zover noodzakelijk worden d~~Deze onderwerpen ~~in het vervolgtraject en in de deelconvenanten nader uitgewerkt.~~ De afspraken in dit convenant laten de bevoegdheden van bevoegde gezagen en de toepassing van bestaande en toekomstige wet- en regelgeving onverlet.

Keuze kerntafel:

Gezien de ontwikkelingen in de ministeriële taskforce stelt de voorzitter voor om eventuele afspraken rondom Natura 2000-gebieden en kwetsbare watergebieden te maken na de zomer, rekening houdend met de uitkomst van het Taskforce-traject. Niettemin wordt nu al vastgelegd dat er onderzoek moet worden gedaan naar de mogelijke effecten van het gebruik van

gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden, dat er vooruitlopend op de uitkomsten van dat onderzoek wel voor 1 januari 2027 beleidsmatige afspraken nodig zijn om rechtszekerheid en een gelijk speelveld te borgen.

Aanvullende toelichting:

Het bovenstaande artikel is nog wel onderhevig aan de besluitvorming in de taskforce, mogelijk is dit voor het hoofdlijnenconvenant en moet de tekst worden aangepast.

Bouwsteen

3. Een landelijk *beleidskader* voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van Natura2000 gebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en kwetsbare groepen. Dit beleidskader moet rechtszekerheid bieden voor ondernemers in deze gebieden, alsmede een landelijk afgestemd handhavings- en uitvoeringskader geven voor gemeenten en provincies en hebben een relatie met de uitkomsten van de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof.

Nav artikel 3:

De werkgroep Water heeft uitgebreid gesproken over de grondwaterbeschermingsgebieden. De groep herkent dat de grondwaterbeschermingsgebieden voor gewasbeschermingsmiddelen de gebieden zijn die om een specifieke aanpak vraagt. Procesmatig is het voor de werkgroep niet helder wat in de convenanten en wat in de ministeriele Taskforce over grondwaterbeschermingsgebieden geregeld wordt. Daarbij is de veronderstelling dat het communicerende vaten zijn: wat in het 1 geregeld wordt, hoeft niet in de ander geregeld te worden. Daarbij vraagt de groep om aandacht voor het perspectief van landbouwers in de grondwaterbeschermingsgebieden, waar de druk van maatregelen nu al als groot wordt ervaren, en vraagt naar een balans tussen het ondersteunen van de landbouw in een overgang naar grondwatervriendelijke landbouw en meer dwingende maatregelen. Inhoudelijk is de werkgroep van mening dat aandacht voor emissies van persistente stoffen en afbraakproducten bijzondere aandacht vraagt. Ook ziet de groep een toenemende vraag naar drinkwater en vraagt wat de gevolgen zouden zijn van een eventuele uitbreiding van grondwaterbeschermingsgebieden.

Vraag aan Kerntafel: Hoe wil de Kerntafel omgaan met grondwaterbeschermingsgebieden in het Convenant in relatie met de Taskforce?

Artikel 4: Afspraken rondom waterkwaliteit

1. Partijen spreken af om te werken aan een structurele vermindering van emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlakte water, als bijdrage aan het behalen van de chemische en ecologische KRW-doelen en het verminderen van zuiveringsinspanning voor de bereiding van drinkwater.
2. Bij het aanpakken van de stoffen voor de verbetering van de waterkwaliteit, beginnen partijen als eerste met:
   - Stoffen uit gewasbeschermingsmiddelen die de KRW-norm overschrijden (momenteel 11 stoffen).
     En vervolgens:
   - Candidates for substitution
   - Niet/moeilijk meetbare stoffen
   - PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen

   Voor de gebiedsgerichte uitwerking wordt gefocused op de gebieden waar de waterkwaliteitsopgave ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen het grootst is (structurele normoverschrijding). Daarbij wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de ontwikkelde gebiedsgerichte aanpak met gebruik van het Plan van aanpak van LTO en NAJK, de Handreiking gebiedsgerichte terugkoppeling van het CLM en sectorale initiatieven zoals Waterdichte kaders van DAW met consortium, regiocertificering van KAVB en het Actieplan Waterkwaliteit in glastuinbouwgebieden.
3. Partijen geven aan dat er al veel emissiereducerende maatregelen in beeld zijn om ingezet te worden voor zowle het generieke kader als de gebiedsgerichte uitwerking. Daarbij zijn in beeld: PM Het rijk stelt hiervoor een lijst van maatregelen op.
4. Partijen zetten zich in om de (risicogestuurde) handhaving en het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften die bijdragen aan het realiseren van de KRW-doelen te versterken. Mogelijkheden zijn hierbij verplichte digitale registratie van gebruikgegevens, inzicht hierin aan de toezichthoudende authoriteiten en verzwaren van sancties.
5. Relevante partijen spreken af om periodiek en versneld inzicht te geven in de

Commentaar [redacted] art. 5.1.2.e: Over de stoffenlijst vindt binnen het Rijk (LVVN en IenW) nog gesprekken plaats, met name over de niet-toetsbare stoffen.

Commentaar [redacted] art. 5.1.2.e: NB: let op samenloop met werkgroep Toezicht en Handhaving. Partijen gaven echter aan het ook hier op zijn plaats te vinden gezien het belang voor de waterkwaliteit.

ontwikkeling van de waterkwaliteit (in relatie tot normoverschrijdingen) de uitvoering van maatregelen en de effectiviteit daarvan.
6. De Kaderrichtlijn Water voorziet in stroomgebiedbeheersplannen voor de periodes 2028-2033 en 2034-2039. In 2031 is tussenevaluatie voorzien.

Vraag aan Kerntafel: In de werkgroep Water kwam ook de evaluatie Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 op. Hoe wil de kerngroep omgaan met de relatie tussen dit programma en het convenant, met name in het licht van evaluaties?

Vraag aan Kerntafel: Met de maatregelen in het convenant over waterkwaliteit wordt naar verwachting niet aan alle opgaven voldaan. Voor doelbereik KRW is het daarbij belangrijk om naar alle mogelijkheden te kijken, inclusief die buiten het convenant liggen zoals maatregelen bij andere sectoren en de toelating van gewasbeschermingsmiddelen. Hoe wil de Kerntafel dit adresseren?

Intern gebruik

Innovatie, kennisontwikkeling en transitieprogramma

Innovatieprogramma Weerbare Planten en Teeltsystemen

Sectoren, kenni sinstellingen, overheden en ketenpartijen nemen onder leiding van het ministerie van LVVN het initiatief om voor 1 januari 2027 een programma op te stellen, op inhoud, governance en budget. Dit programma richt zich op ontwikkeling, implementatie en opschaling van weerbare teeltsystemen:

- met een voldoende gevulde gereedschapskist om ziekten, plagen en onkruiden te kunnen voorkomen, te monitoren en te beheersen volgens de ICM-principes;
- die bijdragen aan gezonde gewassen, een lagere milieubelasting, verbetering van de waterkwaliteit en behoud van economisch perspectief voor ondernemers;

en waarvoor KPI's worden (door)ontwikkeld om de effectiviteit te kunnen monitoren.

De beschrijving van het innovatieprogramma in dit hoofdlijnenconvenant is sectoroverstijgend en bevat aanknopingspunten voor de deelconvenanten per sector. Partijen spreken in de deelconvenanten per sector gezamenlijk af sectorale innovatie- en kennisprogramma's op te stellen, met aandacht voor knelpunten en beschikbaarheid van alternatieven, implementatie in de praktijk en benodigde randvoorwaarden. Het programma wordt gebaseerd op enerzijds welke kennis is al ontwikkeld en welke moet nog worden ontwikkeld. Daarnaast is de potentie in de praktijk een belangrijk criterium.

Het innovatieprogramma omvat vier onderdelen:

1. **Innovatie- en kennisontwikkeling**
   Er wordt een meerjarig innovatie – en kennisontwikkelingsprogramma opgesteld, uitgaande van de behoefte/vraag uit de praktijk. Hierbij wordt invulling gegeven aan ICM: gewasdiversiteit in tijd en ruimte, raskeuze en teeltwijze, bodem- en substraatbeheer, water en bemesting, gerichte bestrijding, en monitoring en evaluatie.

   Ketenpartijen, toeleveranciers en afnemers, worden, met name bij de invulling betrokken, zodat zij kennis opbouwen over de toepassing in de praktijk en dit kunnen stimuleren. Ditzelfde geldt ook voor MBO- en HBO-onderwijs.

   De sporen A tot en met E vallen onder kennisontwikkeling. Partijen beoordelen samen welke inhoudelijke programma's/trajecten worden ontwikkeld en uitgerold.

2. **Kennisdeling**
   Het kennisdelingsprogramma is een doorlopend programma, waarbij direct gestart kan worden met de in afgelopen jaren ontwikkelde kennis en ontwikkelde producten. Partijen zetten zich gezamenlijk in voor een effectieve kennisdoorwerking naar telers, MBO- en HBO-onderwijs, toeleveranciers en adviseurs en afnemers. Bij de laatste twee groepen is bijzondere aandacht voor het toepassen van de kennis gericht op ondersteuning van telers. Een praktijkprogramma met praktijkpilots zal onderdeel zijn van de kennisdeling.

   Spoor F valt onder kennisdeling.

3. **Stimuleringsprogramma**
   Partijen zorgen voor structurele meerjarige financiering van onderzoek, innovatie, kennisontwikkeling en implementatie, waarbij publieke en private partijen gezamenlijk bijdragen aan de uitvoering van het programma. Voor het aanjagen van de toepassing van ontwikkelde kennis en producten worden in ieder geval vier regelingen gezamenlijk ontwikkeld, waarbij LVVN het initiatief neemt.

   a. Coaching telers:
      Telers kunnen jaarlijks advies inwinnen, van een deskundige adviseur, inhuren (met XX% subsidie of vast bedrag) voor het ondersteunen van de implementatie van innovaties op het bedrijf.
   b. Investeringssubsidieregeling:
      LVVN richt een meerjarige investeringssubsidieregeling in (met XX% subsidie) voor fysieke investeringen op het bedrijf die zijn gericht op weerbare teeltsystemen.
   c. Trainingsprogramma's:

Adviseurs (en hun werkgevers) kunnen deelnemen aan (sectorgerichte) trainingsprogramma's met uitleg over ontwikkelingen, technische innovaties en sociale innovatie. Deelname aan de programma's is een voorwaarde om de onder a. beschreven coach te zijn.

d. Stimuleringsfonds:
   - publiek-privaat gefinancierd fonds voor het aanjagen van (in het pré-commerciële stadium) ontwikkeling van introducties van ICM-maatregelen, met name gericht op kleinere teelten;
   - *publiek-privaat gefinancierd fonds voor het versnellen van onderzoek en introductie van risicovolle introducties van ICM-maatregelen in kleine én grotere teelten. (Alleen gedragen door BO Akkerbouw en LTO Nederland)*

Spoor F valt onder stimuleringsprogramma.

4. Monitoring

Voor het innovatieprogramma wordt een monitoring met indicatoren gericht op:

a. het kunnen volgen van het succes van het programma;
b. het kunnen koppelen van de verschillende doelen op bedrijfs-, regio- en nationale schaal aan activiteiten op de verschillende schalen.

Hiermee wordt duidelijk wat kan wel en wat kan (nu nog) niet. Dit kan leiden tot bijsturing van het innovatieprogramma.

Het programma is opgebouwd uit zes innovatiesporen:

Spoor A richt zich op gerichte bestrijding en preventie van ziekten, plagen en onkruiden met laag-risico middelen en methoden. Dit omvat bijvoorbeeld de versnelde ontwikkeling, toelating en toepassing van "groene" gewasbeschermingsmiddelen, niet-chemische bestrijding, alsmede de ontwikkeling van methoden voor vroege signalering en bestrijding van fytosanitaire bedreigingen.

Spoor B focust op precisie-gewasbescherming door middel van sensortechnologie, robotisering en digitalisering. Hierbij worden precisietechnieken en beslissingondersteuning ontwikkeld voor gerichte bestrijding en monitoring van ziekten, plagen en onkruiden.

Spoor C heeft als doel de versnelling van rasontwikkeling. Dit wordt bereikt door technologieën zoals data, AI, modelleringsaanpakken, gene-editing en transformatie- en regeneratietechnologie in te zetten voor de snellere ontwikkeling van weerbare rassen.

Spoor D richt zich op bodem-, substraat-, en waterbeheer en klimaatadaptatie. Het programma zet in op maatregelen die de plantweerbaarheid ondersteunen, zoals het voorkomen van bodemverdichting, waterbeschikbaarheid en het vergroten van het organische stofgehalte en het bodemmicrobioom. Daarnaast wordt inzicht verkregen in de effecten van weersextremen op het ontstaan van nieuwe ziekten, plagen en onkruiden.

Spoor E omvat de ontwikkeling van integraal weerbare teeltsystemen in de praktijk. Dit gebeurt op basis van ICM-principes, met behulp van de bouwstenen die in sporen A-D zijn ontwikkeld. Door meerjarig systeemonderzoeken te verbinden aan experimenteerlocaties, praktijkpilots, een praktijkprogramma en demonstraties werken kennis- en sectorpartijen programmatisch samen aan duurzame teelt Door deze onderzoekpijlers en praktijkinnovatie te koppelen aan sectorbrede data-infrastructuren ontstaat een lerend, adaptief teeltsysteem dat zowel milieubelasting verlaagt als economische perspectieven biedt.

Spoor F zorgt ten slotte voor kennisontsluiting en investeringsondersteuning. Kennis wordt gedeeld met ondernemers, erfbetreders en studenten (onder andere via Groenpact en Kennis op Maat), en er wordt ondersteuning geboden bij investeringen in aantoonbaar effectieve maatregelen/innovaties, zodat deze sneller kunnen worden geïmplementeerd.

Bij de verdere uitwerking van het programma zullen de sectoren en de kennisinstellingen nauw worden betrokken. Dit zorgt ervoor dat het programma goed aansluit bij, en een versterking vormt van, reeds lopende initiatieven.

Om het succes van het programma te kunnen volgen, worden vooraf zogenaamde key performance indicators (KPI's) ontwikkeld.

Voor de uitvoering van het innovatieprogramma wordt gebruikgemaakt van bestaande instrumenten, zoals NWO voor fundamenteel onderzoek en publiek-private samenwerkingen (PPS) voor toegepast onderzoek. De toepassing van innovaties wordt versneld door praktijkpilots, demonstraties en diverse activiteiten die kennisdeling stimuleren. Ook kunnen regelingen die ondernemers ondersteunen bij investeringen in noodzakelijke technologieën of methoden onderdeel uitmaken van het programma.

Schrijfgroep 6. Toezicht en naleving

De naleving van de regels bij de toepassing van bestrijdingsmiddelen is structureel te laag met alle mogelijke gevolgen van dien voor mens, dier en milieu. Naleving is primair de verantwoordelijkheid van de teler en belangrijk voor het maatschappelijk draagvlak voor de sector. De overheid kan telers hierbij ondersteunen, bijvoorbeeld in de transitie naar een duurzame teelt. Maar ook met controleerbare en uitvoerbare wet, - en regelgeving en goed toezicht. Wetgeving moet duidelijk en vindbaar zijn voor de gebruiker. Telers die de regels wel goed naleven ondervinden immers oneerlijke concurrentie.

Artikel 7: Transparantie, monitoring en verantwoording

- Centrale registratie van data: de data wordt op één centrale plek verzameld voor benchmarking. Deze data is transparant, betrouwbaar en navolgbaar.
- Transparantie, monitoring en verantwoording wordt geborgd door een verplichte, correcte en volledige administratie van bestrijdingsmiddelen over onder andere inkoop, verkoop, advies en eindgebruik door teler. Hierbij is controleerbaarheid via bijvoorbeeld facturen belangrijk.
- Daarvoor is een geborgd en onafhankelijk systeem nodig ter controle van de gemaakte afspraken.

Artikel 8: Handhaving, sturing en naleving

Sterk toezicht is datagedreven toezicht. Daarvoor is centrale digitale registratie van aan- en verkoop en het gebruik van bestrijdingsmiddelen nodig en beschikbaar zijn voor relevante overheden, toezichthouders, beleidsmakers en onderzoekers die data onder passende waarborgen kunnen gebruiken voor toezicht, beleidsanalyse en gebiedsgerichte sturing. Dit is ook noodzakelijk om eventuele innovatieve technieken verantwoord te introduceren. En om in het toezicht goed onderscheid te maken tussen telers die naleven en telers die niet kunnen of willen naleven. Daarnaast is een breed instrumentarium voor sancties nodig waarbij gedacht kan worden aan mogelijkheden tot het intrekken van licenties en omzet gerelateerde boetes of het verhogen van boetes. Daarnaast is actieve terugkoppeling nodig naar het Ctgb, om het gat tussen toelating en de praktijk te dichten. Telers die een omslag willen maken, maar nog niet kunnen, worden ondersteund via bijvoorbeeld stimulerend toezicht in hun transitie.

Dit vraagt een gezamenlijke aanpak en actie van overheid en bedrijfsleven. Het belang wordt breed gevoeld tussen de partijen, maar er is meer nodig. Kern hierbij is samenwerking tussen alle betrokken partijen wat resulteert in een breed gedragen aanpak. De vier agropartijen zetten zich in voor de verbetering van de naleving van de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de sector. De vier agropartijen nemen het initiatief om voor 1 januari 2027 de inzet samen met toezichthouders en LVVN uit te werken tot concrete afspraken en acties.

- Er wordt samen met de betrokken ministeries verder gewerkt aan controleerbare en uitvoerbare wet, - en regelgeving.
- Voor effectief toezicht is de toegang tot, - en het delen van data tussen toezichthouders essentieel.
- De inzet bestaat onder meer uit de uitwerking en invulling van de Autoriteit gewasbescherming (schrijfgroep 1); waarbij de toezichthouder integrale toegang krijgt tot data t.b.v. data gedreven toezicht.
- Een passend systeem waarbij publiek toezicht ondersteund wordt door een privaat kwaliteitssysteem zodat het toezicht scherper zicht krijgt op nalevers en niet-nalevers.
- Ter ondersteuning hiervan wordt onderzocht of een breed sanctie instrumentarium mogelijk is.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Agenda publicatie gewasbeschermingmiddelen BAC RenL en LG donderdag as
Datum: maandag 15 juni 2026 08:52:25
Bijlagen: image001.png
260618 BAC RenL-LG 2.1.1 Oplegnotitie Convenant gewasbeschermingsmiddelen (1).pdf.DRF
260618 BAC RenL-LG 2.1.2 Bijlage 1 Concept convenant, versie 10 juni.pdf.DRF
260618 BAC RenL-LG 2.1.3 Bijlage 2 Tekst van schrijfgroep autoriteit.pdf.DRF
260618 BAC RenL-LG 2.1.4 Bijlage 3 Tekst van schrijfgroep natuur.pdf.DRF
260618 BAC RenL-LG 2.1.5 Bijlage 4 Tekst van schrijfgroep Water.pdf.DRF
260618 BAC RenL-LG 2.1.6 Bijlage 5 Tekst van schrijfgroep innovatie, kennisontwikkeling en transitieprogramma.pdf.DRF
260618 BAC RenL-LG 2.1.7 Bijlage 6 Tekst van schrijfgroep toezicht en naleving.pdf.DRF
Prioriteit: Hoog

Ha collega's,

Aanstaande donderdag is er een ingelast overleg met de BAC RenL en BAC LG. Is voor mij een verrassing.

Het onderwerp is vooral het bijpraten van de provincies over de meest recente ontwikkelingen en instemmen met het opstellen van het convenant gewasbeschermingsmiddelen. Voor dit convenant kunnen we nog aandachtspunten meegeven.

Het volgende voorstel ligt voor:

De BAC-portefeuillehouders Vael (LG) en Bakker (R&L) adviseren de BAC LG en RenL om:
1. Akkoord te gaan met ondertekening van het convenant gewasbescherming op hoofdlijnen, met de volgende kanttekeningen/aanvullingen/wijzigingen voor de kerntafel van 19 juni:
a. PM; te bepalen ter vergadering
2. Portefeuillehouder Vael te machtigen het convenant gewasbescherming te ondertekenen;
3. Akkoord te gaan met deelname aan het convenantsproces na de zomer, met bestuurlijke vertegenwoordiging door portefeuillehouders Bakker en Vael en ambtelijke, inhoudelijke vertegenwoordiging door provincies;
4. Opdracht te verlenen aan het IPO om na de zomer interprovinciale standpunten/strategie rond gewasbescherming uit te werken, ter vaststelling door de BAC LG en R&L.

Dit raakt een groot aantal beleidsvelden: natuur, landbouw, water (KRW), VTH. Zouden jullie mee kunnen lezen met de teksten die er nu liggen om input te geven aan de gedeputeerden? Gaat dan om Sjaak, Harold en Jan.

Jullie kunnen je reactie sturen naar mij, dan maak ik er 1 notitie van. Graag jullie

reactie vandaag of morgen dan kan ik er woensdag nog een verhaal van maken.

De agenda zal niet meer via GS kunnen lopen, maar lijkt mij goed om de gedeputeerden in ieder geval te informeren /adviseren hierover.

De stukken heb ik bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Gewasbeschermingsmiddelen bij nieuwe woonwijk
Datum: maandag 4 mei 2026 17:34:13

Hoi art. 5.1.2.e
Volgens mij ben jij binnen ons team het meest bekend met gewasbeschermingsmiddelen, klopt dat?
Mag ik jou dan vragen om mee te kijken naar een initiatief dat morgen wordt besproken in het initiatievenoverleg?
Het gaat om een woonwijk in Marknesse. Er wordt gekozen om af te wijken van de 50m bufferzone, met daarbij een enorme onderbouwing met allerlei rechtspraak, jurisprudentie en redeneringen. Het gaat mijn petje even flink te boven, maar ik vertrouw het verhaal niet helemaal. Een deel van de redenering is(/lijkt) namelijk te zeggen dat de huidige bestemming agrarisch perceel niet uitsluit dat er mensen in die 50m zone verblijven, dat dit in zekere zin dus hetzelfde blijft bij bestemming woonwijk, en er dus niets verandert en er niks gedaan hoeft te worden.
Ik weet dat we geen provinciaal belang hebben mbt spuitzones/gewasbeschermingsmiddelen, maar dit lijkt wel een nieuwe weg die wordt ingeslagen dus een relevante ontwikkeling. En als we er iets van willen vinden is dit een goed moment.
Achter deze mail aan ontvang je een link naar het stuk.
Groeten,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu

Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

Telefoon : 06 art. 5.1.2.e
E-mail : art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Website : www.flevoland.nl
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Uitspraak gebruik gewasbeschermingsmiddelen is Mba
Datum: dinsdag 28 april 2026 14:06:02
Bijlagen: image001.png
image002.jpg
image003.jpg
image004.jpg

Dag art. 5.1.2.e
Op jouw verzoek hierbij de verwijzing naar de uitspraak n.a.v. de handhavingsverzoeken in Drenthe over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen:
https://linkeddata.overheid.nl/document/ECLI:NL:RBNNE:2026:1051
Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
[redacted]
Werkdagen art. 5.1.2.e
E. art. 5.1.2.e@ofgv.nl
T. 06-art. 5.1.2.e
W. www.ofgv.nl

Disclaimer: De inhoud van deze e-mail inclusief eventuele bijlage(n) is uitsluitend bedoeld voor de geadresseerde. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend, tenzij schriftelijk overeengekomen. De proclaimer en algemene voorwaarden van de OFGV vindt u op https://www.ofgv.nl/algemeen/proclaimer

Verslag convenantstafel 16 oktober

Namens IPO aanwezig: [redacted] en [redacted] (verslag)

Vooraf:

[redacted] stopt als [redacted], omdat haar bestuursperiode afloopt en [redacted]. [redacted] neemt portefeuille akkerbouw over.

1) Gesprek met Stas Erkens

a) Politieke context

De Stas geeft aan dat hij in de kamer steun voelt voor het convenantstraject en dat hij verwacht dat hij het convenant overeind kan houden in de kamer. De verwachtingen van de kamer zijn hoog. Rechtse partijen hechten aan rechtszekerheid, verduurzaming, kan sector het dragen? Linkse partijen vragen of het convenant concreet genoeg bijdraagt aan water/natuur en of het helpt met de handhavingsproblematiek? De Stas vraagt partijen om geen lobby uit te oefenen op onderdelen van het convenant, maar het convenant als geheel te verdedigen. Dat zal de Stas ook doen. Iedereen zal moeilijke keuzes moeten verdedigen. Voor medeoverheden die al plannen hebben op GBM zal het convenant bijvoorbeeld betekenen dat ze (alsnog) meer of minder moeten doen.

Kamerleden zullen uitgenodigd worden om begin november bij convenantstafel op bezoek te komen. Stas roept de tafel op om kamerleden te informeren over het convenant. Enkele beelden en verwachtingen moeten rechtgezet worden.

De Stas merkt op dat mocht het convenant niet slagen, het rijk met eigen beleid komt. Dat heeft niet zijn voorkeur, want rijksbeleid lost niet alle problemen op van medeoverheden en mist de praktische inbreng van de sector.

IPO brengt planning in. **Gert-Jan Seegers geeft aan dat het zijn verantwoordelijkheid is dat het proces goed geregeld wordt en dat IPO netjes besluitvorming kan doorlopen. Uitloop van het traject voorzien in januari.**

CBL benoemt ook tijdsdruk in de planning. Voor hen zit dat in het betrekken van meer ketenpartijen. De Stas doet zijn best om andere ketenpartijen betrekken en maakt een belrondje waarin hij deze partijen onder sociale druk zet. Tegelijkertijd wil de Stas ook de druk op ketel van het convenantsproces houden. Convenant kan ook vervolgacties bevatten voor verdere uitwerking.

LTO brengt in dat de wetenschappelijke onderbouwing voor maatregelen in de zonering ontbreekt. En zij pleiten voor gestandaardiseerde meetmethodieken. Stas geeft aan dat

de beleidskaders op N2000 en leefomgeving voldoende moeten opleveren voor de handhavingsverzoeken. Het monitoringsprotocol is belegt bij LVVN.

UvW vraagt aandacht voor het toelatingsbeleid? De Stas geeft aan dat hij dit buiten het convenant heeft geplaatst. Hij gaat in op PFAS-stoffen, deel daarvan wordt nu herbeoordeeld. Ander deel voert CTGb onderzoek naar uit. CBL doet suggestie om in convenant een reddingsboei uit te gooien door het toelatingsbeleid voor alternatieven te versnellen.

VNG is blij met goed juridisch beleidskader op leefomgeving.

b) Financiën

Stas heeft 250 miljoen gereserveerd, bijvoorbeeld voor innovatie en kennisprogramma's. Maar gegeven de opgave is dat niet voldoende. Oproep aan keten om bijdrage te leveren, zowel financieel als niet-financieel (bv verkoop van producten met een vlekje, of verzekeringen). Stas maakt ketenpartijen die mee willen doen binnenkort openbaar. Rabobank voelt zich uitgedaagd om mee te doen. BO Akkerbouw geeft aan deze handschoen ook op te pakken. Het moet duidelijk worden welke bijdrage wordt gevraagd van boeren, van keten en van de overheid. NAJK roept op om rekening te houden met de coöperatiestructuur in de akkerbouw.

IPO brengt zorg in over nadeelcompensatie: waar zeggne we dadelijk ja tegen en wat komt daarachter weg? Niet dat we daar niet over kosten willen praten, maar goede financiële en juridische borging is nodig.

c) Samenloop taskforce/zonering

De Stas geeft aan dat eind oktober een brief over de zoneringsaanpak naar de kamer wordt gestuurd. Daarin zit ook een alinea over de drukfactor GBM, waarbij verwezen wordt naar het convenant en alleen mogelijke maatregelen genoemd worden. Regie blijft bij het convenant (sectorpartijen zijn daar blij mee). IPO vraagt aan welke lat het convenant moet voldoen inzake maatregelen N2000: **Stas zegt toe dat hier over enkele weken duidelijkheid moet zijn en dat dit in een briefing aan de kerntafel wordt gedeeld. "**Er is maar één groepje waar gesproken wordt over zones en natuur en dat is het deelconvenant natuur."

d) Betrokkenheid van natuurorganisaties

Gert-Jan Seegers heeft een goed gesprek gehad met Landschappen NL en N&M. Zij gaan input leveren op het convenant en misschien ook actief deelnemen aan de deelconvenanten natuur, water, leefomgeving en kennis & Innovatie. Er zijn 2 personen benaderd om op persoonlijke titel deel te nemen aan de convenantstafel. 1 persoon kan niet, de ander geeft maandag antwoord.

Seegers probeert een themabijeenkomst over gezondheid te organiseren met maatschappelijke partijen, waarbij ook RIVM wordt uitgenodigd. Belangrijk om een gelijke feitenbasis te hebben.

IPO doet de oproep om allemaal hetzelfde antwoord te geven op de vraag hoe maatschappelijke partijen vertegenwoordigd zijn.

2) Presentatie MiG door WUR

Slides worden na afloop gedeeld.

MiG zorgt voor informatie voor convenant: impact en haalbaarheid van maatrelen. Zodat de tafel besluiten kan nemen over bandbreedtes en ambitieniveaus.

Referentiejaar is 2011-2015.

Enkele kanttekeningen:

- Resultaten zijn relatieve impact, niet absoluut. Model moet doorontwikkeld worden om deze te koppelen aan bijvoorbeeld KRW-doelen.
- Er worden alleen sleutelgewassen doorgerekend. Dat betekent dat sectoren ook besluiten moeten nemen over gewassen die niet doorgerekend zijn.
- MiG kijkt alleen naar technische kant; niet naar economische impact. Sectoren en keten vinden economische impact belangrijk om keuzes te kunnen maken. WUR zou dit kunnen toevoegen, maar valt nu niet binnen de opdracht en de tijdslijn.

Resultaten WUR worden pas publiekelijk gemaakt na publicatie convenant.

3) Voortgangsrapportage

Externe onderzoeksopdracht over leefomgeving wordt nog gedeeld met de tafel.

Proces: LVVN ziet wettelijke sporen en bovenwettelijke sporen als twee parallelle trajecten. Wel worden sectoren bij wettelijke sporen betrokken voor haalbaarheid. art. 5.1.2.e en art. 5.1.2.e (LVVN en LTO) zijn de spinnen in het web: zij zorgen voor afstemming tussen de deelconvenanten. Bovenliggende vragen worden aan kerntafel voorgelegd.

PvA biologisch: Schadefonds is geen blanco cheque voor de biosector. BO Akkerbouw roept op schadefonds breder te trekken, want risico op overwaaien van de buurman speelt ook tussen gangbare telers. Gert-Jan Seegers zegt dit toe. (Geen tijd meer om punten IPO in te brengen, art. 5.1.2.e mailt deze naar Biohuis.)

4) Bijeenkomst met kamerleden 6 november

6 november start met de bijeenkomst met kamerleden. Uitnodiging moet nog verstuurd worden. Kamerleden worden geïnformeerd over de vragen die zij in de technische briefing hadden (op MiG en het proces, tijdlijn, werksporen, deelnemers). Kamerleden kunnen ook hun vragen aan ons stellen. Waarschuwing: bijeenkomst moet geen commissiedebat-light worden.

5) Mededelingen

- Gert-Jan Seegers neemt contact op met medeoverheden over deelname ketenpartijen (nu specifiek: FNLI)
- LTO roept op aan de slag te gaan met de omgevingsdialoog. Note: Omgevingsdialoog gaat ook voort na afronding convenant.
- Er worden al datums gereserveerd voor de kerntafel in januari ter uitloop.

Agenda – eerste bijeenkomst werkspoor Natura 2000

Convenant toekomstbestendige gewasbescherming

Datum: woensdag 28 oktober ’26
Locatie: Utrecht
Duur: 120 minuten

Deelnemers: PM
Procesbegeleiding: PM

1. Opening en kennismaking – Voorstelronde en doel van de bijeenkomst.
15 min

2. Aanleiding en beoogd resultaat – Toelichting op het werkspoor, het landelijke beleidskader en de relatie met de zoneringsaanpak.
15 min

3. Proces en rolverdeling – Werkwijze, planning en verantwoordelijkheden van LVVN, provincies/IPO, convenantspartijen en klankbordgroep.
20 min

4. Eerste verkenning van de problematiek – Welke problemen en knelpunten zien partijen? Welke kennis en aandachtspunten moeten worden meegenomen in de probleemanalyse?
30 min

5. Verwachtingen bij het resultaat – Wat moet het werkspoor opleveren? Welke resultaten zijn op korte termijn nodig?
15 min

6. Vervolgproces – Opstellen van de probleemanalyse, schriftelijke inbreng, betrokkenheid van partijen en vervolgbijeenkomsten.
10 min

7. Samenvatting en afsluiting – Belangrijkste inzichten, actiepunten en vervolgafspraken.

Intern gebruik

Convenant Toekomstbestendige Gewasbescherming
Startbijeenkomst Werkspoor Natura 2000 (concept)

Woensdag 28 oktober ’26, 15:00 – 17:00 uur

LVVN start met de convenantspartijen het werkspoor Natura 2000. Tijdens deze eerste bijeenkomst maken partijen kennis, licht LVVN de aanpak en het proces toe en worden verwachtingen, aandachtspunten en standpunten opgehaald.
Het plan van aanpak vormt het vertrekpunt.

De eerste bijeenkomst heeft een verkennend karakter.
Het doel is om kennis te maken, de opbracht en het proces toe te lichten en de standpunten van partijen op te halen over de probleemanalyse, het beoogde resultaat en de verwachtingen van het werkspoor. Tijdens deze bijeenkomst worden nog geen maatregelen vastgelegd en wordt geen overeenstemming over de probleemanalyse gevraagd.

Waar werken we naar toe?
Het werkspoor is een wettelijk spoor, gericht op de natuuropgaven volgens de geldende wettelijke doelstellingen. Het spoor wordt getrokken door LVNN en houdt verbindt het werkspoor met bestaande beleidsopgaven. Het spoor werkt toe naar een landelijk beleidskader voor gewasbeschermingsmiddelen in en rond Natura 2000 gebieden, met een pakket aan maatregelen en afspraken voor de korte en lange termijn. Het beleidskader moet richting geven aan een samenhangende aanpak om de belasting van Natura 2000-gebieden te verminderen. Daarbij is aandacht voor de ecologische en juridische onderbouwing van maatregelen, de uitvoerbaarheid voor telers en het handelingsperspectief voor provincies als bevoegd gezag. Het werkspoor sluit aan op de landelijke zoneringsaanpak rond kwetsbare Natura 2000 gebieden. Het spoor bouwt voort op lopend onderzoek, waaronder de opdracht aan CLM. De resultaten daarvan zijn belangrijke bouwstenen voor het beleidskader en het maatregelenpakket. Er worden afspraken gemaakt over nader onderzoek, monitoring en verdere uitwerking.

Hoe werken we samen?
- LVVN is verantwoordelijk het landelijke beleid voor gewasbescherming en natuur, waaronder natura 2000. Het ministerie trekt het werkspoor, ontwikkelt een landelijk beleidskader en mogelijke regels en bewaakt de samenhang met andere beleidstrajecten.
- Provincies/IPO. Provincies zijn bevoegd gezag voor natuurvergunningverlening, toezicht en handhaving en brengen hun kennis van natura 2000 praktijk in. LVVN werkt de aanpak zoveel mogelijk uit samen met provincies. De wettelijke bevoegdheden blijven bij de afzonderlijke provincies.
- Convenantspartijen brengen hun perspectieven en deskundigheid in, onder andere over de probleemanalyse, maatregelen, uitvoerbaarheid en proportionaliteit. In de vervolgfase onderhandelen zij over de gezamenlijke convenant afspraken.
- Een klankbordgroep bestaande uit wetenschappers, maatschappelijke organisaties, convenantspartijen en telers, en biedt deskundigheid, visie en

advies op de probleemanalyse en mogelijke maatregelen. De klankbordgroep heeft nadrukkelijk een adviserende en reflecterende rol, en beslist niet mee over de afspraken in dit werkspoor.
- De convenantstafel maakt afspraken over de inzet van partijen. Eventuele regelgeving en publiekrechtelijke besluiten blijven bij de verantwoordelijkheid van de daartoe bevoegde overheden.

Gezamenlijke probleemanalyse: voorgestelde aanpak.

De probleemanalyse is de basis voor het landelijke beleidskader en het maatregelenpakket. Het gaat daarbij niet alleen om de ecologische effecten van gewasbeschermingsmiddelen, maar ook om de juridische verplichtingen, de provinciale uitvoeringspraktijk en de mogelijkheden en knelpunten voor telers.
Deze eerste bijeenkomst wordt benut om de eerste inhoudelijk inbreng van convenantspartijen op te halen. Op basis hiervan werken LVVN en provincies gezamenlijk aan een probleemanalyse. De klankbordgroep wordt hierbij betrokken voor inhoudelijke reflectie en analyse.

De analyse richt zich op de volgende aspecten:
- Ecologisch: mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden en ontbrekende kennis.
- Juridisch en bestuurlijk: verplichtingen en knelpunten bij vergunningverlening en handhaving.
- Praktijk: knelpunten en handelingsmogelijkheden voor telers.
- Beleidsmatig: benodigde landelijke uitgangspunten, maatregelen en instrumenten.

LVVN en provincies stellen op basis van beschikbare kennis en de inbreng van partijen een conceptprobleemanalyse op. De klankbordgroep wordt om reflectie gevraagd. Vervolgens kunnen convenantspartijen schriftelijk reageren. Eventuele belangrijke discussiepunten worden in een vervolgbijeenkomst besproken.
Volledige overeenstemming is niet noodzakelijk; verschillen van inzicht en kennisvragen worden zichtbaar vastgelegd.

Bespreekpunten eerste bijeenkomst

Probleemanalyse
Wat zien partijen als de belangrijkste problemen en knelpunten?
Welke aspecten en beschikbare kennis moeten worden meegenomen?

Resultaat en verwachtingen
Wat verwachten partijen van het landelijke beleidskader?
Welke resultaten zijn op korte termijn nodig?
Wat kan via convenantsafspraken en wat vraagt om publieke besluitvorming?

Proces en betrokkenheid
Welke kennis en praktijkervaring kunnen partijen inbrengen?
Welke randvoorwaarden en aandachtspunten zijn belangrijk voor het vervolg?

Beoogde opbrengst en vervolg

De bijeenkomst levert inzicht op in de verwachtingen van partijen, hun eerste kijk op de problematiek en de beschikbare kennis en aandachtspunten.
LVVN en provincies gebruiken deze input voor een eerste conceptprobleemanalyse. Na reflectie door de klankbordgroep en schriftelijke reacties van convenantspartijen wordt de analyse aangescherpt als basis voor het landelijke beleidskader en de maatregelen.
De eerste bijeenkomst is bedoeld om het werkspoor inhoudelijk en procesmatig te starten, niet om al overeenstemming over de probleemanalyse of maatregelen te bereiken.

20261019 Afstemming gewasbeschermingsmiddelen

Aanwezigen:

[redacted] (Drenthe) [redacted] (IPO), [redacted] (Groningen), [redacted] (Noord-Brabant), [redacted] (Overijssel), [redacted] (Zeeland), [redacted] (Noord-Holland), [redacted] (Zuid-Holland), [redacted] (Zuid-Holland), [redacted] (IPO, voorzitter), [redacted] (Friesland), [redacted] (Utrecht), [redacted] (BIJ12, notulist), [redacted] (Overijssel), [redacted] (Noord-Holland), [redacted] (Gelderland), [redacted] (Noord-Holland), [redacted] (Groningen)

1. **Opening en agenda**
2. **Terugkoppeling kerntafel**
   Verslag convenantstafel 16 oktober.docx
   - [redacted] was er ambtelijk bij en [redacted] bestuurlijk. Opvallend is dat er rekening wordt gehouden met uitloop in januari en voor nu is het vooral nog informeren en niet besluiten.
   - De Stas wil kamerleden uitnodigen voor de volgende kerntafel.
3. **BAC-voorstel Inzet en bestuurlijke inrichting**
   - Opmerkingen kunnen tot dinsdag 20-10 12.00 opgestuurd worden aan [redacted] Dan worden deze verwerkt en deze week aan de provincies gestuurd zodat deze dinsdag 27-10 in de GS'en langs kunnen komen en 29 oktober in de BAC LG.
4. **Deelname aan sectorale deelconvenanten ([redacted])**
   - Oproep van [redacted] om met de provincies een verdeling te maken om aan te haken op de sectorale deelconvenanten. Zo heeft glastuinbouw 4 november een interactieve bijeenkomst waaraan [redacted] deelneemt en hij een terugkoppeling kan geven. Noord-Brabant, Noord-Holland (bollenteelt) en Flevoland hebben aangegeven interesse te hebben om aan te sluiten bij de sectorale deelconvenanten.
   - [redacted] heeft aangegeven dat een voorstel gedaan kan worden. Daarin moet duidelijk zijn namens wie je dan aansluit (provincie(s)/ IPO) en hoe je afstemming regelt.
   - Het is een belangrijk punt om de afstemming tussen de verschillende deelconvenanten goed af te stemmen. Hier is ook aandacht voor gevraagd bij het convenantssecretariaat en binnen IPO wordt gewerkt aan de bemenselijking en kijken we uit naar de coördinator.
5. **Werkspoor Natura 2000**
   Agenda startbijeenomst werkspoor Natura 2000 .docx
   20260016 Startnotitie werkspoor Natura 2000 (concept) .docx
   - Woensdag 28-10 is de startbijeenkomst Natura 2000. Input van provincies is mogelijk t/m donderdag 22-10 aan E[redacted]. Op de agenda staan

een eerste kennismaking, probleemanalyse, verwachtingen en waar wil je naartoe. Noord-Brabant is betrokken en Drenthe en Overijssel zijn gevraagd om betrokken zijn.
    - In de startnotitie en plan van aanpak is het onderscheid natuur en Natura 2000 niet heel duidelijk. Dit komt omdat provincies vanuit handhavingsproblematiek met Natura 2000 te maken hebben, de zoneringsaanpak gaat om de zones rondom Natura 2000 en de NHV gaat om habitattypes, dus op die manier wordt het breder dan Natura 2000. Het onderscheid moet voor maatregelen wel duidelijk zijn. Dit is teruggekoppeld aan art. 5.1.2.e
    - In de kamerbrief van eind oktober wordt een alinea over gewasbeschermingsmiddelen verwacht.
6. **Verslag vorige week**
   20261012 Afstemming gewasbeschermingsmiddelen.docx
7. **WVTTK**
    - Kijktip: Yvon Jaspers verkent de vragen achter Parkinson in tweeluik: De boer, de broer, de zus en de ziekte | KRO-NCRV
    - Alle provincies hebben een WOO-verzoek over Parkinson uit Sneek gekregen.
    - Noord-Brabant heeft een conceptrapport van CLM gekregen over 45 teelten. art. 5.1.2.e laat weten als het met deze groep gedeeld kan worden.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Stukken uit afstemmingsoverleg Gbm
Datum: maandag 26 oktober 2026 10:50:59
Bijlagen: image001.png
image001.png
Verslag convenantstafel 16 oktober.docx.DRF
Agenda startbijeenomst werkspoor Natura 2000 .docx.DRF
20260016 Startnotitie werkspoor Natura 2000 (concept) .docx.DRF
20261019 Afstemming gewasbeschermingsmiddelen.docx.DRF

Ha allemaal,

Hierbij een paar relevante stukken uit het afstemmingsoverleg Gbm ter informatie:

- Verslag convenantstafel van 16 oktober
- Agenda startbijeenkomst Natura 2000 woensdag 28 oktober
- Startnotitie Natura 2000
- Verslag afstemmingsoverleg Gbm van 19 oktober

Met vriendelijke groet,
art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....
Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Datum: dinsdag, 20 oktober 2026 om 09:22
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,

Ik ga ervan uit dat jullie instemmen met de conceptstukken die volgende week donderdag in het BAC liggen ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen.
Er is door mij geen reactie ontvangen op mijn mail van 9 oktober jl.

Ik zal dit doorgeven aan IPO. Zij gaan vervolgens vandaag en morgen de definitieve stukken maken en zullen deze morgen aan het einde van de dag als nagekomen stuk voor het BAC RenL en LG aan alle provincie voorleggen.

Dit betekent dat ik donderdagmorgen de annotatie kan maken voor de beide BAC's. Het advies zal zijn, tenzij er grote wijzigingen in de stukken komen, om akkoord te gaan met de voorgestelde beslispunten. Ter herinnering, dat zijn de volgende:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
   a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
   b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteiten reductiedoelen;
   c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
   d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
   e. ambtelijke bemensing door provincies;
   f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
   a. PM na reactie AAC (komt morgen nog na in de definitieve stukken)

Ik zal de definitieve stukken zodra ik ze ontvangen heb doorsturen naar jullie, zodat je een eventuele reactie nog kunt meegeven. Deze heb ik dan wel voor 10 uur donderdagochtend nodig. Graag tijd reserveren hiervoor.

Met vriendelijke groet,

[redacted art. 5.1.2.e]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted art. 5.1.2.e]
E-mail [redacted art. 5.1.2.e]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted art. 5.1.2.e]
.....

Van: [redacted]
Datum: vrijdag, 9 oktober 2026 om 09:08
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,

Er wordt weer een volgende stap voorbereid rondom het convenant Gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Er is weer gelegenheid om jullie zienswijze op dit onderwerp mee te geven!
In de bijgaande stukken is het AAC voorstel opgenomen en een bijlage met de inzet van IPO op inhoud en governance. Er is een keuze gemaakt welke onderdelen van het convenant actief en welke volgend zullen worden opgepakt.

Grote lijn is dat het IPO voorstelt om actief deel te nemen aan de wettelijke kaders die van belang zijn voor de provincie, zijnde de water, natuur en gezonde leefomgeving en in de overige deelconvenanten volgend te zijn.

Graag jullie reactie op het voorstel.

Voor het overzicht heb ik nog even weergegeven wie vanuit welke invalshoek een bijdrage levert:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

De timing is weer geweldig, zoals altijd op dit soort dossiers. Ik wil jullie vragen je reactie uiterlijk 19 oktober bij mij aan te leveren. Dan kan ik er 20 oktober nog één verhaal van maken en naar [redacted] en [redacted] sturen, onze vertegenwoordigers in de AAC's RenL en LG.

Graag een expliciete reactie vanuit water, natuur en gezonde leefomgeving op de inhoudelijke voorstellen, ook als je het er helemaal mee eens bent. Daarnaast ben ik ook benieuwd naar de reactie vanuit landbouw en LG om niet deel te nemen aan de deelconvenanten voor de verschillende agrarische sectoren.

Dank op voorhand voor jullie inzet!

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]
.....
Afbeelding

Van: LG
Datum: donderdag, 8 oktober 2026 om 21:15
Aan:
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Geachte leden van de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving (cc secretariaten),
Op 10 september heeft het IPO-bestuur besloten het hoofdlijnenconvenant toekomstbestendige gewasbescherming te ondertekenen en akkoord te gaan met deelname aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Op 22 september ontvingen we in concept de plannen van aanpak voor die uitwerking. Op basis van de ambtelijk ontvangen input en uitkomsten van de gezamenlijke BAC's en IPO-bestuur is de inzet en governance voor het IPO voor het vervolgproces in

bijgevoegde oplegnotitie (incl. bijlagen) uitgewerkt.

Abstract van de notitie 'Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen':

"Kern van het onderwerp

De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagd besluit:

De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
    a. PM na reactie AAC"

We ontvangen uw reactie graag **uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026** via art. 5.1 @ipo.nl *en* art. @ipo.nl. We verzoeken u om afstemming te zoeken, zodat we 1 reactie per provincie ontvangen.

We realiseren ons dat dit wederom druk legt op de interne processen, en we bedanken u alvast voor uw inzet. Wij zullen het stuk vervolgens agenderen voor de BAC LG van 29 oktober en de BAC R&L van 5 november.

Voor inhoudelijke vragen of overleg kunt u contact opnemen met art. 5.1.2.e, art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06 art. 5.1.2.e) of art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06- art. 5.1.2.e.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Programma Landelijk Gebied (IPLG)
T. +316 art. 5.1.2.e
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Interprovinciaal Overleg (IPO)
Herengracht 23
2511EG Den Haag | www.ipo.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Van: [redacted]
Onderwerp: Agenda afstemmingsoverleg gewasbeschermingsmiddelen
Datum: donderdag 22 oktober 2026 10:13:37
Bijlagen: image.png
Outlook-aclmmpz4.png
Outlook-z4v23epb.png

Goedemorgen,

Hierbij ontvangen jullie de agenda voor het afstemmingsoverleg van komende maandag:

1. Opening en agenda
2. Werkspoor Natura 2000 (dit zijn dezelfde bijlagen als vorige week)
   - Verslag convenantstafel 16 oktober.docx
   - Agenda startbijeenomst werkspoor Natura 2000 .docx
   - 20260016 Startnotitie werkspoor Natura 2000 (concept) .docx
3. Ter kennisneming: de stukken voor de BAC LG van 29-10
   - 20261029 BAC LG-R&L Inzet en bestuurlijke inrichting.docx
   - Bijlage 1 - Convenant toekomstbestendige gewasbescherming.pdf
   - Bijlage 2 - Inzet, bestuurlijke inrichting en planning.docx
4. Verslag vorige week
   20261019 Afstemming gewasbeschermingsmiddelen.docx
5. WVTTK

Tot maandag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
+ 31 6 [redacted]
[redacted]
BIJ12
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht | www.bij12.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

29 oktober 2026
Agendapunt 2d

Datum	21 oktober 2026
Portefeuillehouder	Landelijk Gebied: art. 5.1.2.e (Zeeland) Ruimte en Leefomgeving: art. 5.1.2.e (Utrecht)
Inlichtingen bij	art. 5.1.2.e (LG); art. 5.1.2.e (RenL)
Telefoon	06-art. 5.1.2.e@ipo.nl; 06-art. 5.1.2.e@ipo.nl
Onderwerp	Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Kern van het onderwerp

De BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en Leefomgeving wordt gevraagd een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagde besluiten

De AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving adviseren de BAC Landelijk Gebied en BAC Ruimte en Leefomgeving om:

1. In te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een toetsende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten in te nemen over rode lijnen of dilemma.

Aanleiding/context

Bestuurlijke opdracht Gewasbeschermingsmiddelen
Het IPO-bestuur heeft op 10 september besloten het convenant toekomstbestendige landbouw (bijlage 1) te ondertekenen en deel te nemen aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Daarbij zijn door het bestuur de volgende randvoorwaardelijke aandachtspunten meegegeven:

- de financiële en juridische borging;
- betrokkenheid van gezondheidspartners, natuur en bredere landbouwpartijen voor maatschappelijke draagvlak;
- de toezichtstaak van de provincies op dit dossier en de vele handhavingsverzoeken die hieruit voortvloeien;
- gelijk speelveld ten opzichte van Europa;
- aandacht voor de doelen in de Kaderrichtlijn Water en Natura-2000 doelen.

Op basis van ambtelijke input en de uitkomsten van de besluitvorming in IPO-bestuur is een inzet, bestuurlijke inrichting en planning (bijlage 2) voor het vervolgproces bepaald.

1a. Actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving
Voor het vervolgproces wordt onderscheid gemaakt in een generiek deelconvenant met wettelijke kaders (natuur, waterkwaliteit en leefomgeving) en een bovenwettelijk deel[1]. Daarnaast zijn er sectorale deelconvenanten. Het IPO heeft duidelijke standpunten over water en natuur en, in mindere mate, over leefomgeving, zoals bevestigd door de BAC LG en de BAC R&L op 28 mei respectievelijk 4 juni. Daarom wordt voor deze onderdelen een actieve deelname voorgesteld.

1b. Een toetsende rol bij de sporen 'toezicht en naleving', 'kennis en innovatie', 'gegevensautoriteit' en 'reductiedoelen'
Bij de meeste bovenwettelijke sporen heeft IPO geen duidelijke standpunten, maar zijn er wel raakvlakken met de bevoegdheden van provincies. Bij de oprichting van een gegevensautoriteit is het bijvoorbeeld van belang dat gegevens (op geaggregeerd) niveau ook door provincies kunnen worden gebruikt voor beleidsvorming. Bij het spoor toezicht en naleving is het van belang dat vormen van privaat/sectoraal toezicht en naleving niet strijdig zijn met de publieke VTH-taken van provincies. Op deze sporen wordt naar een toetsende rol gezocht, waarbij we niet zelf meeschrijven aan convenantsteksten, maar wel nauw betrokken zijn en input kunnen leveren aan de hand van de provinciale belangen en bevoegdheden.

1c. Geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten
Bij de sectorale deelconvenanten heeft IPO geen eigen standpunten en ook geen duidelijke belangen, los van algemene belangen bij een aanmerkelijke vermindering van de emissie van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen, handelingsperspectief voor de sector en communicatie. Een aantal specifieke provincies hebben wel kennis en belangen bij specifieke teelten. Het IPO deelt via een Teams-kanaal de (concept)stukken die aan de kerntafel worden besproken. Reacties die we van individuele provincies op die stukken ontvangen, zullen we doorsturen naar de trekkers van die deelconvenanten, met de uitdrukkelijke kanttekening dat het gaat om de reactie van individuele provincies.

1d. Toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden
Voor alle deelconvenanten gelden vier basisvoorwaarden: (1) de afspraken dragen gezamenlijk voldoende bij aan het hoofdconvenant; (2) agrarische ondernemers krijgen handelingsperspectief, inclusief economisch perspectief; (3) de communicatie met stakeholders en agrariërs is open, eerlijk en tijdig; (4) de afspraken doen geen afbreuk aan de wettelijke taken en bevoegdheden van provincies.

1e. Ambtelijke bemensing door provincies
Inhoudelijke deelname aan de verschillende werksporen zal door provinciale medewerkers worden ingevuld. Ambtelijke coördinatie vindt plaats door de programma's Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving van het IPO.

1f. Organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten
Op dit moment is de planning dat de convenantsteksten eind 2026 grotendeels gereed zullen zijn. In de BAC R&L van 10 december en de BAC LG van 17 december is een update voorzien. Er wordt een gezamenlijke BAC LG/R&L gepland begin 2027 ter voorbereiding van de besluitvorming in IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.

[1] 1. Reductiedoelen, indicatoren en monitoring 2. Gegevensautoriteit 3. Kennis-, innovatie- en transitieprogramma 4. Toezicht, naleving en uitvoering 5. Ketenafspraken.

2. Standpunten in te nemen over rode lijnen of dilemma's
Door provincies zijn geen rode lijnen en dilemma's geformuleerd, die niet al volgen uit de besluitvorming in het IPO-bestuur of de bovengenoemde vier basisvoorwaarden. Het is aan de BAC's LG en R&L om eventuele rode lijnen of dilemma's te formuleren.

Uitkomsten bespreking werkgroep / AAC / Portefeuillehoudersoverleg
In de werkgroep gewasbescherming Natura-2000 is het belang benadrukt van deelname aan de bovenwettelijke sporen en ook door verschillende provincies gevraagd om inzet op de sectorconvenanten.

Dit voorstel is via een schriftelijke ronde aan de AAC voorgelegd. De uitkomst daarvan is:
- Door de AAC's zijn (opnieuw) zorgen geuit over de snelheid en onzorgvuldigheid van het proces en de noodzaak van afstemming tussen de deelconvenanten.
- Door verschillende provincies is de wens geuit om aan te sluiten bij sectorale deelconvenanten waar de desbetreffende provincie belang bij heeft.
- Enkele provincies willen ook bij de sporen waar het IPO een toetsende rol heeft, met name toezicht en naleving, nadrukkelijker aan tafel zitten.
- Meer aandacht voor gezondheid en duidelijkheid over de gevraagde inzet binnen leefomgeving zijn gewenst. Provincies denken graag mee over kaders op hoofdlijnen, maar niet over de uitwerking van een gestandaardiseerde beoordelingssystematiek.

Door de portefeuillehouders is het belang benadrukt om de randvoorwaarden van het IPO-bestuur bij ondertekening van het convenant goed te verweken in de inzet voor de deelconvenanten en het resultaat daar ook op te toetsen.

Samenhang andere IPO-opgaven
Het thema raakt de bestuursopdrachten KRW en drinkwater, natuur en gezonde leefomgeving. De onderdelen natuur en water hangen samen met de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof.

<u>Consequenties</u>
- Met dit besluit wordt de inzet van het IPO en provincies bij de uitwerking van het convenant toekomstbestendige landbouw in deelconvenanten bepaald en bepaald aan welke onderdelen prioriteit wordt gegeven.

<u>Vervolgstappen</u>
- oktober: vaststellen van de provinciale, ambtelijke deelname per werkspoor
- november: Uitwerken van bestuurlijke aandachtspunten, rode lijnen en het onderhandelingsmandaat op basis van de inbreng van de BAC's.

<u>Bijlagen</u>
1. Convenant toekomstbestendige gewasbescherming (convenant op hoofdlijnen)
2. Inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Inleiding en achtergrond

Op 10 september heeft IPO bestuur besloten tot ondertekening van het convenant toekomstbestendige gewasbeschermingsmiddelen. Dit is een convenant op hoofdlijnen dat moet worden uitgewerkt in deelconvenanten. Bij het besluit tot ondertekening van het convenant op hoofdlijnen heeft het IPO-bestuur besloten dat de volgende aandachtspunten randvoorwaardelijk zijn bij het werken aan de deelconvenanten:

- de financiële en juridische borging;
- betrokkenheid van gezondheidspartners, natuur en bredere landbouwpartijen voor maatschappelijke draagvlak;
- de toezichtstaak van de provincies op dit dossier en de vele handhavingsverzoeken die hieruit voortvloeien;
- level playing field ten opzichte van Europa;
- aandacht voor de doelen in de Kaderrichtlijn Water en Natura-2000 doelen.

Inmiddels wordt er gewerkt aan de uitwerking van het convenant op hoofdlijnen in deelconvenanten. Met dit stuk worden de inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor die deelconvenanten beschreven.

Op dit moment is voorzien in een generiek deelconvenant (met een deel wettelijke kader en een deel bovenwettelijke kaders) en sectorale deelconvenanten, volgens onderstaand overzicht.

Governance werksporen

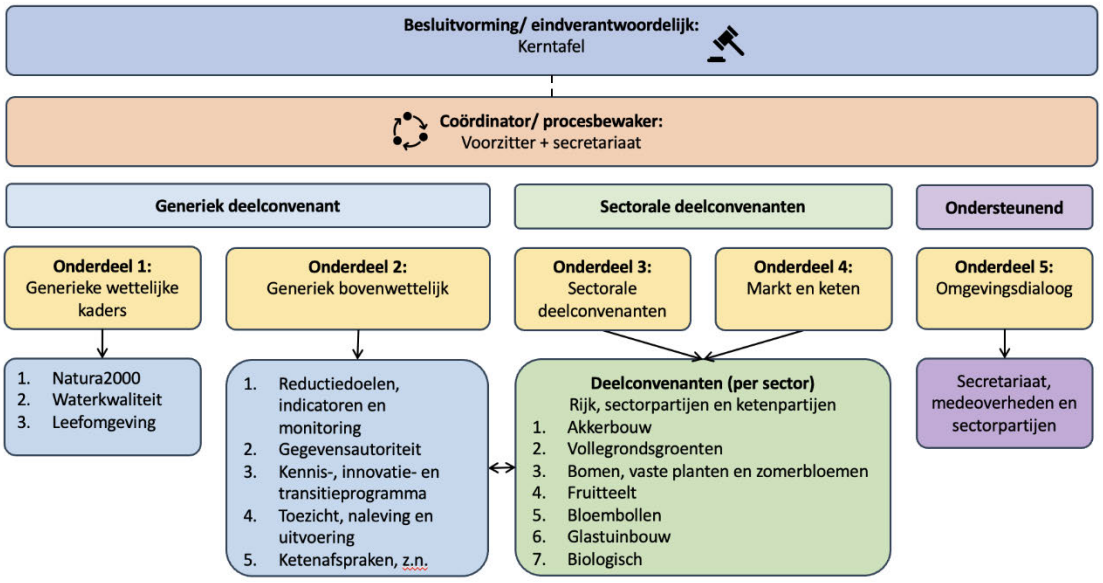

Voor de generieke wettelijke kaders (natuur, water en leefomgeving) stellen we een actieve deelname voor. Op bovenwettelijke kaders (behalve ketenafspraken) stellen we voor om op de inhoud mee te lezen en input te leveren om de provinciale belangen/bevoegdheden te bewaken. Bij de sectorale deelconvenanten voorzien we geen deelname bij de totstandkoming, maar slechts toetsing bij de kerntafel aan de in dit document geformuleerde basisvoorwaarden.

Over de onderwerpen ‘water’ en ‘leefomgeving’ hebben we nauw contact gehad met de UvW respectievelijk VNG. We zullen die samenwerking voortzetten en bezien in hoeverre we elkaars inzet kunnen ondersteunen. De vereniging van drinkwaterbedrijven (Vewin) neemt deel aan de werkgroep Waterkwaliteit voor de afspraken over drinkwater.

Binnen de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof wordt ook gewerkt aan ruimtelijke vraagstukken rondom Natura2000-gebieden, beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden. De werkzaamheden in dat kader hebben een directe relatie met afspraken binnen in ieder geval de deelconvenanten natuur en water. Die relatie vergt voortdurende afstemming tussen beide trajecten.

Tot slot vraagt de rolverdeling tussen IPO en de verschillende provincies bij de deelconvenanten aandacht. Het IPO heeft duidelijke standpunten rond de onderwerpen ‘water’ en ‘natuur’ en in mindere mate rond ‘leefomgeving’, omdat hier de primaire verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten.

Natura 2000; actieve deelname

Inzet

Erkenning van de stand van zaken

- Erkenning dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kan hebben en dat de uitspraak Holtingerveld mogelijk verder reikt dan de betreffende (lelie)teelt en het betreffende Natura 2000-gebied.
- Erkenning dat er nog veel onbekend is over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en dat het voorzorgsbeginsel daarom noopt tot het nemen van maatregelen om mogelijke significante gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor Natura 2000-gebieden te beperken.
- Erkenning dat het op dit moment – gezien de stand van de wetenschap – niet mogelijk is om maatregelen te nemen om met zekerheid significante gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden met maatregelen te voorkomen

Evenredigheid en zekerheid voor telers

- Overweging dat partijen het niet evenredig vinden om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in algemene zin te verbieden, mede gezien de uitkomst van het WUR-onderzoek van februari 2026.
- Erkenning dat het – gezien de wetenschappelijke onzekerheid en gezien het gebrek aan jurisprudentie op dit gebied – niet mogelijk is om telers langdurige zekerheid te geven of zij middelen kunnen blijven gebruiken en dat onderzoekresultaten en jurisprudentie kunnen nopen tot wijzigingen in de maatregelen.
- Wens van partijen om zo spoedig mogelijk duidelijkheid te bieden middels toelating, een voortoets of vergunningverlening onder welke omstandigheden welke middelen waar kunnen worden gebruikt en significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Maatregelen en onderzoek

- Vaststelling van een pakket maatregelen om mogelijke significante gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken.
- Vaststelling van een onderzoeksagenda, met een planning van momenten om het maatregelenpakket te herzien, op grond van de resultaten van de onderzoeken.

Onderhandelingsruimte

- Het vaststellen van een kader met maatregelen is aan de bevoegde gezagen en niet onderhandelbaar.
- Reflectie door sectorpartijen en natuur- en milieuorganisaties op de evenredigheid van maatregelen kan bijdragen aan het draagvlak voor de maatregelen.
- Reflectie door sectorpartijen en natuur- en milieuorganisaties op de onderzoeksagenda kan bijdragen aan het draagvlak voor de resultaten van toekomstig onderzoek.
- Reflectie door sectorpartijen en natuur- en milieuorganisaties op de wijze waarop de maatregelen worden herzien (periodiek, afhankelijk van onderzoeksresultaten en afhankelijk van jurisprudentie), kan eveneens bijdragen aan het draagvlak voor die maatregelen.

Eindbeeld

Het IPO heeft conform besluitvorming in beide BAC's opdracht gegeven voor het maken van een Quickscan naar mogelijke maatregelen in relatie tot Natura 2000-gebieden. Deze opdracht is samen met het ministerie van LVVN verleend, in verband met mogelijke maatregelen in zones[1]. Een duidelijk uniform maatregelpakket ten behoeve van de natuur, in combinatie met een onderzoeksagenda, moet leiden tot een evenredig en juridisch getoetst handhavingskader dat duidelijkheid geeft aan telers en ngo's onder welke omstandigheden wel en niet gehandhaafd wordt.

[1] Conform Kamerbrief 26 juni: Kabinet haalt Nederland van het stikstofslot | Rijksoverheid.nl

Water; actieve deelname

Inzet

Waterkwaliteit en KRW-doelbereik

- Het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water voor zowel oppervlaktewater als grondwater en voor de kwaliteit van ons drinkwater is het hoofddoel.
- Erkenning dat er nog onzekerheden bestaan over de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op de waterkwaliteit en dat op basis van het voorzorgsbeginsel maatregelen kunnen worden getroffen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit.
- Het Rijk heeft de regie op de gebiedsprocessen (artikel 4 lid 6 hoofdlijnenconvenant). Regionale overheden kunnen, waar nodig, gebiedsspecifiek, aanvullende maatregelen treffen (artikel 4 lid 3 en 4). Dit vraagt afspraken tussen Rijk en regio over onder meer capaciteit, middelen en verantwoording richting de Europese Commissie (uitgangspunt 12).
- (Gebieds)processen in provincies die bijdragen aan de doelen van het convenant, mogen geen hinder ondervinden van het convenant.
- Handelingsperspectief voor de korte termijn gezien de wettelijke normen KRW in 2027.
- In de uitwerking van het deelconvenant is duidelijk welke maatregelen volgen bij normoverschrijdingen, wie daarover beslist, op welke juridische grondslag en binnen welke termijn de maatregelen ingaan.
- Als KRW-normen voor gewasbeschermingsmiddelen niet uiterlijk eind 2027 worden gehaald, moet helder zijn welke maatregelen daarna worden getroffen om doelbereik te borgen (artikel 4 lid 2 en 3 hoofdlijnenconvenant).

Toelating van gewasbeschermingsmiddelen

- Erkenning door het Rijk dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen in de huidige vorm door het CTGB niet voorkomt dat normen in water worden overschreden.
- In het licht van de KRW en de drinkwaterwinning moet de toelating vanuit Ctgb KRW-getoetst zijn. Het toelatingsbeleid valt buiten de reikwijdte van het hoofdlijnenconvenant. Vanuit IPO blijft aandacht gevraagd worden voor de effecten van het toelatingsbeleid op waterkwaliteit en Natura 2000-gebieden. In het convenant vragen wij daarom om afspraken die bijdragen aan het voorkomen van

normoverschrijdingen, bijvoorbeeld via gebruiksbeperkingen en het versneld uitfaseren van persistente stoffen zoals opgenomen in artikel 4.

- Op (inter)nationaal niveau is een betere afstemming nodig tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de vereisten van de KRW en rond Natura 2000-gebieden.

PFAS, TFA en drinkwater

- Bij het Rijk aansturen op de noodzaak voor bronaanpak gewasbeschermingsmiddelen, inclusief PFAS/TFA-houdende middelen, gelet op de KRW-eis dat de zuiveringsinspanning voor drinkwater niet mag toenemen.
- Lobby richting Rijk rond uitvoering IPO-VNG position paper voor PFAS 'Actieve aanpak PFAS voor een gezonde leefomgeving'.

Provinciale regels, handhaving en vergunningverlening

- Goede en betrouwbare registratie van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor lokale en regionale overheden om VTH-problematiek (Natura 2000 én grondwaterbeschermingsgebieden) aan te pakken.
- Een landelijk uniform rechtszekerheids- en handhavingskader voor economische activiteiten waarbij verschillen tussen gemeenten en provincies worden voorkomen en vergunningverlening, toezicht en handhaving plaatsvinden op basis van wetenschappelijk onderbouwde, proportionele en uitvoerbare criteria.

Onderzoek

- Aansturen bij het Rijk op duidelijkheid over een methode om een sluitende en effectieve herkomstbepaling van gewasbeschermingsmiddelen mogelijk te maken. Gemeten concentraties in lucht, bodem of plantenmateriaal (zoals in Natura 2000-gebieden) kunnen niet worden herleid tot het gebruik van één specifieke teler, omdat gewasbeschermingsmiddelen via meerdere emissieroutes en over grotere afstand kunnen worden getransporteerd.
- De manier van meten tussen buurlanden uniform moet zijn.
- Onderzoek door Rijk en sector wat er nodig is om met fors minder schadelijke gewasbeschermingsmiddelen rendabel te kunnen telen.
- Bij de verdere uitwerking van de toetsingsmethodiek kunnen de aanbevelingen uit de evaluatie van het Early Warning Meetnet in grondwaterbeschermingsgebieden van Vitens worden betrokken

Onderhandelingsruimte

- Hoe ver strekt het verzoek om aanscherping van de toelating?
- Herziening van de convenantafspraken (evaluatie in 2030, 2035 en 2040) wordt tijdig afgestemd op de KRW-planperiode 2028-2033, zodat aanpassingen mogelijk zijn voor het einde van die planperiode.

Leefomgeving; actieve deelname

Inzet

- De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten. Provincies willen gemeenten hierin wel ondersteunen. En vanuit enkele gemeenten komen ook hulpvragen naar aanleiding van handhavingsverzoeken waarin gezondheid een prominente rol speel. Gezamenlijk optrekken is daarom van belang om te komen tot een algemeen kader wat de randvoorwaarden geeft voor de sector-deelconvenanten ten aanzien van een gezonde leefomgeving. Om gezonde Leefomgeving volwaardig mee te nemen in de andere opgaves.
- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving én een goede omgevingskwaliteit voor inwoners is een belangrijk doel.
- Vanuit de wettelijke taak van provincies tot bescherming van de gezonde leefomgeving, bepalen hoe dit kan worden gerealiseerd met het beschikbare VTH-instrumentarium en, indien dit niet toereikend is, bepalen waar afstemming met het Rijk nodig is.
- De maatschappelijke opgaven op het gebied van de leefomgeving vragen om een integrale aanpak.
- Provincies zetten in op een algemeen kader met randvoorwaarden voor een gezonde leefomgeving, op hoofdlijnen.
- De inzet op PFAS/TFA (zie water) geldt ook voor een gezonde leefomgeving, aansluitend bij het IPO-VNG position paper ‘Actieve aanpak PFAS voor een gezonde leefomgeving’ (30 september 2025), waarin PFAS-vervuiling aan de bron wordt aangepakt.
- Bij de verdere uitwerking van het beleidskader kan worden aangesloten bij bestaande milieubeginselen, zoals bronaanpak (zoals bepleit in het IPO Position paper PFAS van 7 juli 2025) het voorzorgsbeginsel en het meewegen van cumulatieve effecten (zoals opgenomen in het IPO position paper Nationaal Milieuprogramma).
- Erkenning dat gezondheidsrisico’s zich niet beperken tot directe blootstelling, maar ook indirect ontstaan door verspreiding en ophoping van stoffen in het milieu, zoals PFAS/TFA.

- Breed in beeld brengen welke instrumenten kunnen worden ingezet om de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen te beperken. Daarbij moet niet alleen worden gekeken naar het beschikbare VTH-instrumentarium (vergunningverlening, toezicht en handhaving), maar ook naar andere beleids-, kennis- en preventieve maatregelen.
- Duidelijkheid over verantwoordelijkheden en rollen, waaronder de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk.

Inzet op bovenwettelijke onderdelen

Inzet op onderdeel toezicht en naleving en uitvoering; toetsend

Doel van dit onderdeel is om onderscheid te maken tussen verschillende toezichtsvormen en om naleving te verhogen door aansluiting te zoeken bij (privaat) toezicht en borging. Voor zover er afspraken worden gemaakt over privaat toezicht en verhoging van de naleving op grond van gegevens van de gegevensautoriteit, is dit met name een aangelegenheid van de sector. Voor zover dat toezicht en die naleving echter raken aan de (provinciale) rol als bevoegd gezag, zien provincies er op toe dat de eigen rol als bevoegd gezag niet wordt beperkt.

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar toetst de ontwikkelingen om te voorkomen dat de ontwikkelingen rond toezicht, naleving en uitvoering de provinciale bevoegdheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving beperken of belemmeren.

Inzet op onderdeel Gegevensautoriteit gewasbescherming; toetsend

Doel van dit onderdeel is om een onafhankelijke gegevensautoriteit gewasbescherming op te richten met sectorbrede deelneming, waarbij door eenduidige normering en benchmarking wordt gekomen tot forse afname van de milieubelasting van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen. Deze benchmarking is primair een aangelegenheid van de sector. Provincies kunnen echter wel profijt hebben van de gegevens die door de autoriteit worden gegenereerd voor bijvoorbeeld provinciaal beleid.

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar toetst de ontwikkelingen om te borgen dat de gegevens die de autoriteit beheert (op geaggregeerd niveau) bruikbaar zijn voor provinciaal beleid en toezicht, met inachtneming van (artikel 67 van) de ‘verordening 1107/2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen’ over het bijhouden van registers.

Inzet op onderdeel Reductiedoelen, indicatoren en monitoring; toetsend

Er dient een nationaal kwantitatief reductiedoel te worden uitgewerkt voor de vermindering van de milieubelasting van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, afgeleid van (afrekenbare) reductiedoelen per sector/deelconvenant. Het doeljaar is 2040, met tussendoelen in 2030 en 2035, via milieubelastingspunten.

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar toetst de ontwikkelingen om te bezien of de reductiedoelen voldoende tegemoetkomen aan de provinciale doelen en belangen.

Inzet op Kennis, innovatie en transitieprogramma; toetsend

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar toetst de ontwikkelingen. Innovaties raken provincies bij hun taak als vergunningverlener (Omgevingswet), bij het realiseren van water- en natuurdoelen en kunnen helpen bij het vlottrekken van gebiedsprocessen. Tot slot kunnen provinciale GLB-subsidies helpen bij de realisatie van innovatie.

Provincies hebben nog geen gezamenlijke inzet vastgesteld op het thema kennis en innovatie ihkv gewasbeschermingsmiddelen. Voorstel voor een inzet:

- Innovatie moet zich niet alleen beperken tot technische innovaties, maar ook slimme bedrijfsvoering en systeeminnovaties behelzen (conform inzet op innovatie stikstof).
- Innovaties moeten zowel technisch werkend, economisch werkend, juridisch werkend als sociaal-cultureel werkend zijn (conform inzet op innovatie stikstof).
- Provincies zijn bereid mede uitvoering te geven aan de afspraken uit dit deelconvenant, onder andere vanuit hun verantwoordelijkheid als mede-opdrachtgever van het GLB.

Inzet op sectorale deelconventen

Provincies hebben geen gezamenlijke inzet vastgesteld op specifieke teelten. IPO heeft hier geen opdracht voor. IPO neemt daarom niet actief deel aan de gesprekken over de sectorale deelconvenanten. Provincies kunnen wel (in een tweede schil) ambtelijk inbreng leveren. Het IPO maakt met de provincies afspraken over welke provincie per sectoraal deelconvenant meeleest en hoe inbreng en terugkoppeling verlopen. Het IPO stelt tijdig (concept) convenantstukken ter beschikking aan provincies. Reacties van individuele provincies op conceptstukken zal het IPO doorsturen aan de trekkers van de desbetreffende deelconvenanten, met de kanttekening dat het gaat om een reactie van een individuele provincie en geen IPO-reactie betreft.

IPO beoordeelt de sectorale deelconvenanten aan de kerntafel op de volgende basisvoorwaarden:

- De afspraken in de deelconvenanten moeten samen voldoende bijdragen aan de gestelde doelen voor water, natuur en leefomgeving uit het hoofdconvenant.
- De deelconvenanten moeten ruimte bieden aan agrarische ondernemers: handelingsperspectief inclusief economisch perspectief en daarmee eigenaarschap creëren voor agrarische ondernemers. Daarbij zijn recente gegevens en fijnmazigheid belangrijk zodat ondernemers het effect zien van hun handelen.
- In de uitwerking van de deelconvenanten moet aandacht zijn voor duidelijkheid, dat wil zeggen open, eerlijke en tijdige communicatie, zowel met stakeholders, als met agrariërs. De agrarische sector moet tijdig kunnen anticiperen in hun bedrijfsvoering op de afspraken.
- De afspraken doen geen afbreuk aan de wettelijke taken en bevoegdheden van provincies

Bestuurlijke inrichting

Door het IPO-bestuur is besloten dat gedeputeerde Vael namens het IPO als eerste gedeputeerde zal deelnemen aan de kerntafel en dat gedeputeerde Bakker beschikbaar is als vervanger. Na afloop van elke kerntafel zal een ambtelijke terugkoppeling en een bestuurlijke terugkoppeling van het overleg worden gegeven.

Er is een Teams-omgeving ingericht, waarin convenantstukken worden gedeeld ten behoeve van de relevante provinciale werkgroepen.

Gedeputeerden Bakker, Emmens, Gielen en Vael hebben periodiek een portefeuillehoudersoverleg gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens dit overleg komt ook de voortgang van het convenantstraject aan de orde.

De inhoudelijke deelname aan de verschillende trajecten zal worden ingevuld door provinciale medewerkers met inhoudelijke kennis van zaken.

De ambtelijke ondersteuning van bestuurders en coördinatie van provinciale medewerkers wordt verzorgd door het IPO.

Planning

Vanuit het secretariaat is voorzien in de volgende voorlopige planning.

Periode	Activiteiten
September	Vaststellen van startnotitie, governance en globale planning Start maken met werksporen en deelconvenanten – o.a. plan van aanpak opstellen door verschillende trekkers Start maken met oprichting onafhankelijke gegevensautoriteit (zie ook Bijlage 2)
Oktober	Uitwerken van generieke publieke kaders Uitwerken van reductiedoelen en indicatoren Eerste uitwerking sectorale deelconvenanten Eerste uitwerking afspraken markt en keten Start omgevingsdialoog
November	Bespreken en aanscherpen conceptteksten Afstemming werksporen en deelconvenanten Juridische-, uitvoerings- en haalbaarheidstoets Achterban-/praktijkconsultatie Uitwerken laatste keuzes
December	Opstellen definitieve (deel)convenantsteksten Integrale controle op samenhang Laatste interne/bestuurlijke afstemming
Voor 1 januari 2027	Oprichting onafhankelijke gegevensautoriteit
2027	Ontwikkelen beleidskader leefomgeving Afronden oprichting onafhankelijke gegevensautoriteit

Tegen de achtergrond van deze voorlopige planning, stellen we voor om in de BAC LG en de BAC R&L van december de stand van zaken te agenderen en zo mogelijk besluitvorming over een aantal essentiële zaken als die nog in de definitieve convenantstekst kan worden verwerkt. Voorts stellen we een gezamenlijke BAC LG en R&L voor begin 2027 om de besluitvorming over ondertekening van de deelconvenanten in IPO-bestuur voor te bereiden.

Notitie: Flevolandse inzet bij de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Aan: art. 5.1.2.e

Vanuit: opgave Landelijk Gebied

Datum: 20 oktober 2026

Onderwerp: reactie op de voorgestelde IPO-inzet en punten waarop Flevoland positie moet innemen

Kernadvies

De hoofdkeuze van het IPO is begrijpelijk: actief deelnemen aan natuur, water en leefomgeving en de overige sporen volgen. Voor Flevoland is de voorgestelde terughoudendheid echter te groot bij de sectorale deelconvenanten, kennis en innovatie, reductiedoelen en de gegevensautoriteit. Juist daar worden afspraken gemaakt die rechtstreeks ingrijpen op de Flevolandse akkerbouw, doelsturing, bedrijfsplannen, innovatie, verdienvermogen en de Europese concurrentiepositie.

Mijn advies is daarom om in te stemmen met de hoofdlijn, maar daarbij een duidelijke Flevolandse aanvulling te maken: Flevoland hoeft niet overal aan tafel te zitten, maar moet wel actief en tijdig invloed kunnen uitoefenen op de deelconvenanten voor akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten en op de generieke sporen die bepalend zijn voor doelsturing, data en innovatie. Alleen achteraf toetsen aan drie algemene basisvoorwaarden is daarvoor onvoldoende.

Antwoord op de vragen uit de e-mail

1. Reactie vanuit landelijk gebied en landbouw op het niet deelnemen aan de sectorale deelconvenanten

Niet volledig instemmen. Voor sectoren zonder duidelijke Flevolandse betekenis kan een volgende rol volstaan. Voor akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten moet Flevoland ten minste een actieve tweede schil organiseren, met toegang tot conceptteksten, ruimte om vroegtijdig inbreng te leveren en een herkenbaar moment van provinciale toetsing vóór besluitvorming in de kerntafel. Flevoland heeft een groot en onderscheidend belang bij deze teelten. De afspraken raken rechtstreeks aan voedselproductie, waterkwaliteit, bodem, innovatie, bouwplannen, hoge grond- en pachtlasten en het verdienvermogen van ondernemers.

De provincie hoeft daarbij niet zelf sectoraal onderhandelaar te worden. Het is wel nodig dat de Flevolandse praktijkkennis wordt ingebracht, bij voorkeur samen met het Landbouw Collectief Flevoland en betrokken kennis- en praktijkpartijen. Dat past bij onze uitvoeringsaanpak: samenwerken, gebiedsgericht werken en ondernemers ruimte geven om aantoonbaar aan doelen bij te dragen.

2. Reactie op natuur, water en gezonde leefomgeving

Instemmen met actieve deelname, onder de voorwaarde dat deze drie onderdelen niet als losse wettelijke sporen worden uitgewerkt. Maatregelen voor natuur, water en leefomgeving grijpen in op dezelfde bedrijven en gebieden. Flevoland moet daarom vragen om één samenhangende toets op juridische houdbaarheid, uitvoerbaarheid, proportionaliteit, doelbereik en gevolgen voor het agrarisch bedrijf. Ook moet worden voorkomen dat afzonderlijke kaders voor Natura 2000, waterkwaliteit, gevoelige functies en zonering tot stapeling of tegenstrijdige eisen leiden.

Voor Flevoland is verder van belang dat landelijke kaders ruimte laten voor gebiedsgericht maatwerk en dat zij aansluiten op bestaande samenwerking met agrariërs, gemeenten en Waterschap Zuiderzeeland. Nieuwe landelijke processen mogen werkende regionale processen niet doorkruisen.

Waar een Flevolands standpunt of opmerking nodig is

1. Sectorale deelconvenanten: geen volledige afzijdigheid

Opmerking nodig. De redenering dat het IPO geen duidelijke belangen heeft bij sectorale deelconvenanten is voor Flevoland te beperkt. De sectorafspraken bepalen uiteindelijk welke prestaties, kosten, risico's, data en maatregelen op bedrijven terechtkomen. Vraag daarom om een formele provinciale consultatieronde en actieve Flevolandse betrokkenheid bij akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten. Rode lijn: geen instemming met deelconvenanten die niet aantoonbaar zijn getoetst aan de Flevolandse landbouwpraktijk.

2. Doelsturing en reductiedoelen

Opmerking en Flevolands standpunt nodig. De IPO-notitie kiest hier slechts voor volgen, terwijl dit de kern raakt van onze koers. Flevoland moet bepleiten dat wordt gestuurd op aantoonbare vermindering van milieubelasting en emissies, met betrouwbare indicatoren, en niet uitsluitend op landelijke middelvoorschriften. Ondernemers moeten ruimte houden om passende maatregelen te kiezen, mits het resultaat meetbaar, controleerbaar en geborgd is. Koppel de systematiek waar mogelijk aan integrale bedrijfsplannen en aan doelen voor water, bodem, biodiversiteit en klimaat. Voorkom meerdere naast elkaar bestaande registratiesystemen en indicatorensets.

3. Kennis, innovatie en transitie

Opmerking en Flevolands standpunt nodig. Alleen volgen is te passief. Dit spoor sluit direct aan op de Visie op landbouw, de uitvoeringsaanpak en de Europese propositie. Flevoland kan zich aanbieden als praktijkregio waar agritech, precisietechniek, robotisering, weerbare teeltsystemen en slimme water- en bodemsystemen onder echte productieomstandigheden worden getest en opgeschaald. Innovatie moet niet beperkt blijven tot techniek, maar ook bedrijfsvoering, teeltsystemen, ketenafspraken en sociale en juridische uitvoerbaarheid omvatten. Nieuwe verplichtingen zijn pas verantwoord als werkende alternatieven, kennis, begeleiding en financiering beschikbaar zijn.

4. Europese dimensie en gelijk speelveld

Opmerking nodig. Het Europese gelijk speelveld staat wel als randvoorwaarde genoemd, maar wordt niet concreet uitgewerkt. Vraag dat elk deelconvenant wordt getoetst op Europese regelgeving, concurrentiepositie en verplaatsing van productie of milieudruk. De Flevolandse inzet moet daarbij niet alleen defensief zijn. Het convent kan ook worden verbonden met de Europese propositie: Flevoland als praktijkdelta voor duurzame en weerbare voedselproductie, waarin innovaties worden getest, bewezen en opgeschaald. AgriTech is daarbij een middel voor voedselzekerheid en verduurzaming, geen doel op zichzelf.

5. Gegevensautoriteit en datagebruik

Opmerking en Flevolands standpunt nodig. Provincies moeten niet alleen geaggregeerde informatie kunnen gebruiken voor beleid, maar vooraf betrokken worden bij de inrichting van toegang, schaalniveau, kwaliteit en juridische grondslag. Voor toezicht en handhaving kan informatie op een ander niveau nodig zijn dan voor beleidsmonitoring. Borg dat bedrijfsgegevens zorgvuldig worden beschermd, dat ondernemers hun eigen gegevens kunnen gebruiken en dat dezelfde data ook bruikbaar zijn voor doelsturing en bedrijfsplannen. Voorkom dubbele registratie en onduidelijkheid over het gebruik van data voor leren, beleid en handhaving.

6. Toezicht, naleving en rechtszekerheid

Opmerking nodig. De provinciale bevoegdheden mogen niet worden beperkt door private borging, maar dat is niet genoeg. Er is behoefte aan een landelijk uniform, wetenschappelijk onderbouwd en uitvoerbaar kader voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Boeren die toegelaten middelen volgens de voorschriften gebruiken, mogen niet individueel worden belast met een

praktisch onmogelijke bewijslast. Tegelijk moet duidelijk zijn dat toelating alleen niet voorkomt dat normen voor water of natuur worden overschreden. Het Rijk moet daarom verantwoordelijkheid nemen voor de samenhang tussen toelatingsbeleid, wettelijke doelen en regionale handhaving.

7. Natura 2000, zonering en Flevolandse positie

Opmerking nodig. Flevoland heeft geen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, maar wel waardevolle natuur en kan geraakt worden door kaders rond nabijgelegen gebieden en door handhavingsverzoeken. Maatregelen moeten daarom worden gebaseerd op aantoonbare risico's, herkomstonderzoek en gebiedskenmerken. Generieke zones of verboden zonder voldoende onderbouwing passen niet bij de Flevolandse lijn. Vraag om vroegtijdige betrokkenheid wanneer landelijke kaders of zones gevolgen hebben voor Flevolandse bedrijven, ook als het betrokken Natura 2000-gebied buiten de provincie ligt.

8. Waterkwaliteit en bronaanpak

Standpunt nodig. Steun prioriteit voor de Kaderrichtlijn Water en drinkwater, maar bewaak dat gebiedsprocessen onder regie van het Rijk aansluiten op bestaande Flevolandse samenwerking. Flevoland moet inzetten op snelle beschikbaarheid van betrouwbare meetgegevens, herleidbaarheid van bronnen en maatregelen op het schaalniveau waarop overschrijdingen optreden. Naast gebiedsmaatregelen is een landelijke bronaanpak nodig voor persistente stoffen en afbraakproducten. De kosten van extra zuivering of maatregelen mogen niet worden afgewenteld op regio of individuele ondernemer als landelijke toelating en regelgeving tekortschieten.

9. Leefomgeving en agrarische gebruiksruimte

Opmerking nodig. Een uniform landelijk kader is gewenst, maar moet rekening houden met de bijzondere Flevolandse situatie waarin agrarische erven een woonfunctie kunnen krijgen terwijl omliggende kavels agrarisch in gebruik blijven. Nieuwe woonfuncties mogen niet automatisch leiden tot generieke beperkingen van bestaande agrarische bedrijven. Vraag om een juridisch houdbare afwegingsladder die onderscheid maakt tussen nieuwe en bestaande situaties, risico, toepassingswijze en lokale omstandigheden.

10. Keten, verdienvermogen en voedselzekerheid

Standpunt nodig. De basisvoorwaarden van het IPO zijn nu te algemeen. Voeg toe dat deelconvenanten alleen uitvoerbaar zijn als ketenpartijen, afnemers en het Rijk concrete tegenprestaties leveren. Denk aan marktacceptatie van resistente rassen, vraagcreatie, langjarige financiering, risicodeling en versnelling van beschikbare alternatieven. De lasten mogen niet eenzijdig bij telers of provincies terechtkomen. Behoud van duurzame voedselproductie en voedselzekerheid moet expliciet onderdeel zijn van de afweging.

11. Financiën, capaciteit en nieuwe provinciale taken

Rode lijn nodig. Geen instemming met afspraken die nieuwe provinciale taken, uitvoeringskosten of handhavingslasten veroorzaken zonder voorafgaande duidelijkheid over bevoegdheden, structurele middelen en capaciteit. De huidige formulering dat hierover later overleg plaatsvindt, is te vrijblijvend. De financiële en uitvoeringstoets moet vóór ondertekening van ieder deelconvenant beschikbaar zijn.

12. Governance en besluitvorming

Opmerking nodig. De voorgestelde planning is zeer krap en essentiële onderdelen zijn nog in ontwikkeling. Vraag om een afzonderlijk bestuurlijk beslismoment per deelconvenant, met een integrale toets op samenhang en een overzicht van financiële, juridische en uitvoeringsconsequenties. De kerntafel mag niet vooruitlopen op provinciale besluitvorming. Ook moet duidelijk zijn wie namens provincies onderhandelingsruimte heeft en wanneer een onderwerp terug moet naar de BAC's of het IPO-bestuur.

Voorgestelde Flevolandse rode lijnen voor de BAC

- Geen nieuwe provinciale taken, kosten of handhavingsverplichtingen zonder heldere bevoegdheden, structurele middelen en voldoende uitvoeringscapaciteit.
- Geen generieke middelvoorschriften of zones waar aantoonbaar doelbereik, gebiedsgericht maatwerk en een juridisch houdbaar alternatief mogelijk zijn.
- Geen sectorale afspraken voor akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten zonder tijdige inbreng en praktijktoets vanuit Flevoland.
- Geen extra verplichtingen voor ondernemers zonder werkende alternatieven, economisch perspectief, ketenbijdrage, risicodeling en redelijke overgangstermijnen.
- Geen datasysteem dat dubbele registratie veroorzaakt of onvoldoende onderscheid maakt tussen leren, beleidsmonitoring en toezicht.
- Geen ondertekening van deelconvenanten zonder integrale juridische, financiële en uitvoeringstoets en inzicht in de gevolgen voor water, natuur, bodem, landbouw en leefomgeving.

Voorstel voor korte reactie aan collega

Vanuit Landelijk Gebied kan ik instemmen met actieve deelname van het IPO aan natuur, water en leefomgeving. Ik vind de voorgestelde volgende rol bij reductiedoelen, kennis en innovatie en de gegevensautoriteit en de afzijdigheid bij sectorale deelconvenanten echter te terughoudend voor Flevoland. Deze sporen bepalen juist hoe doelsturing, bedrijfsplannen, innovatie, datagebruik en het handelingsperspectief van onze agrarische ondernemers worden uitgewerkt. Ik stel daarom voor dat Flevoland niet overal zelf aan tafel hoeft te zitten, maar wel actieve en tijdige invloed organiseert bij akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten en bij de generieke sporen voor doelsturing, data en innovatie. Daarbij moeten onze rode lijnen zijn: gebiedsgericht maatwerk, aantoonbaar doelbereik, rechtszekerheid, Europees gelijk speelveld, reëel economisch perspectief en geen nieuwe provinciale taken zonder middelen en capaciteit. Ook moeten natuur, water, bodem, landbouw en leefomgeving integraal worden getoetst, zodat geen stapeling van losse kaders ontstaat.

Gebruikte stukken

- IPO-oplegnotitie schriftelijke ronde AAC LG en AAC R&L, 8 oktober 2026.
- Convenant toekomstbestendige gewasbescherming.
- IPO-notitie Inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen.
- Integrale uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied Flevoland.
- Visie op landbouw 2050: Voedsel voor nieuwe generaties.
- Strategie stikstof, doelsturing en bedrijfsplannen.
- Reactie van Flevoland op de Kamerbrief maatregelpakket landbouw, natuur en stikstof.
- Conceptpropositie Flevoland voor Europa, Europa door Flevoland.
- Eerdere ambtelijke Flevolandse reactie op het convenant gewasbeschermingsmiddelen.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en RenL tav gewasbeschermingsmiddelen
Datum: dinsdag 20 oktober 2026 11:34:47
Bijlagen: image001.png

Hoi,

Namens art. 5.1.2.e en art. 5.1.2.e ontvang je hierbij de schriftelijke reactie van Flevoland op de stukken over Gewasbeschermingsmiddelen in de AAC LG en RenL.

Wij missen in het convenant een duidelijke Rijksinspanning op het toelatingsbeleid. Het Rijk beschikt over het instrument om risico's van gewasbeschermingsmiddelen landelijk te beperken, namelijk het toelatingsbeleid, maar vraagt regio's nu om dit via maatwerkmaatregelen (zoals inzet juridisch instrumentarium en ruimtelijk instrumentarium) op te lossen. Dat is niet efficiënt, niet uniform en legt een opgave bij de regio die effectiever aan de voorkant nationaal kan en moet worden geregeld omdat we ook een landelijk gelijk speelveld willen hebben voor de sector.

In het onderdeel toelating van gewasbeschermingsmiddelen bij de inzet op het onderdeel Water, moet dit veel explicieter worden meegegeven dan dat er nu is gesteld.

Met vriendelijke groet,
art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e@flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....
Afbeelding

Schriftelijke ronde
AAC Landelijk Gebied
&
AAC Ruimte en Leefomgeving

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Datum	8 oktober 2026
Portefeuillehouder	Landelijk Gebied: [redacted] (Zeeland) Ruimte en Leefomgeving: [redacted] (Utrecht)
Inlichtingen bij	[redacted] (LG); [redacted] (RenL)
Telefoon	06-[redacted]; 06-[redacted]
Onderwerp	Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Kern van het onderwerp

De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagd besluit:

De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
    a. PM na reactie AAC

Aanleiding/context

Bestuurlijke opdracht Gewasbeschermingsmiddelen

Het IPO-bestuur heeft op 10 september besloten het convenant toekomstbestendige landbouw (bijlage 1) te ondertekenen en deel te nemen aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Daarbij zijn door het bestuur de volgende randvoorwaardelijke aandachtspunten meegegeven:

- de financiële en juridische borging;
- betrokkenheid van gezondheidspartners, natuur en bredere landbouwpartijen voor maatschappelijke draagvlak;
- de toezichtstaak van de provincies op dit dossier en de vele handhavingsverzoeken die hieruit voortvloeien;
- gelijk speelveld ten opzichte van Europa;
- aandacht voor de doelen in de Kaderrichtlijn Water en Natura-2000 doelen.

Op basis van ambtelijke input en de uitkomsten van de besluitvorming in IPO-bestuur is een inzet, bestuurlijke inrichting en planning (bijlage 2) voor het vervolgproces bepaald.

1a. Actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving

Voor het vervolgproces wordt onderscheid gemaakt in een generiek deelconvenant met wettelijke kaders (natuur, waterkwaliteit en leefomgeving) en een bovenwettelijk deel[1]. Daarnaast zijn er sectorale deelconvenanten. Het IPO heeft duidelijke standpunten over water en natuur en, in mindere mate, over leefomgeving, zoals bevestigd door de BAC LG en de BAC R&L op 28 mei respectievelijk 4 juni. Daarom wordt voor deze onderdelen een actieve deelname voorgesteld.

1b. Een volgende rol bij de sporen 'toezicht en naleving', 'kennis en innovatie', 'gegevensautoriteit' en 'reductiedoelen'

Bij de meeste bovenwettelijke sporen heeft IPO geen duidelijke standpunten, maar zijn er wel raakvlakken met de bevoegdheden van provincies. Bij de oprichting van een gegevensautoriteit is het bijvoorbeeld van belang dat gegevens (op geaggregeerd) niveau ook door provincies kunnen worden gebruikt voor beleidsvorming. Bij het spoor toezicht en naleving is het van belang dat vormen van privaat/sectoraal toezicht en naleving niet strijdig zijn met de publieke VTH-taken van provincies. Op deze sporen wordt naar een volgende rol gezocht, waarbij we niet zelf meeschrijven aan convenantsteksten, maar wel nauw betrokken zijn en input kunnen leveren.

1c. Geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten

Bij de sectorale deelconvenanten heeft IPO geen eigen standpunten en ook geen duidelijke belangen, los van algemene belangen bij een aanmerkelijke vermindering van de emissie van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen, handelingsperspectief voor de sector en communicatie. Een aantal specifieke provincies hebben wel kennis en belangen bij specifieke teelten. Het IPO deelt via een Teams-kanaal de (concept)stukken die aan de kerntafel worden besproken. Reacties die we van individuele provincies op die stukken ontvangen, zullen we doorsturen naar de trekkers van die deelconvenanten, met de uitdrukkelijke kanttekening dat het gaat om de reactie van individuele provincies.

1d. Toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden

Voor alle deelconvenanten gelden drie basisvoorwaarden: (1) de afspraken dragen gezamenlijk voldoende bij aan het hoofdconvenant; (2) agrarische ondernemers krijgen handelingsperspectief, inclusief economisch perspectief; (3) de communicatie met stakeholders en agrariërs is open, eerlijk en tijdig.

1e. Ambtelijke bemensing door provincies

Inhoudelijke deelname aan de verschillende werksporen zal door provinciale medewerkers worden ingevuld. Ambtelijke coördinatie vindt plaats door de programma's Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving van het IPO.

[1] 1. Reductiedoelen, indicatoren en monitoring 2. Gegevensautoriteit 3. Kennis-, innovatie- en transitieprogramma 4. Toezicht, naleving en uitvoering 5. Ketenafspraken.

1f. Organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten
Op dit moment is de planning dat de convenantsteksten eind 2026 grotendeels gereeds zullen zijn. In de BAC R&L van 10 december en de BAC LG van 17 december is een update voorzien. Er wordt een gezamenlijke BAC LG/R&L gepland begin 2027 ter voorbereiding van de besluitvorming in IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.

2. Standpunten in te nemen over de volgende rode lijnen of dilemma's
PM na reactie AAC

Uitkomsten bespreking werkgroep / AAC / Portefeuillehoudersoverleg
In de werkgroep gewasbescherming Natura-2000 is het belang benadrukt van deelname aan de bovenwettelijke sporen en ook door verschillende provincies gevraagd om inzet op de sectorconvenanten.

Door de portefeuillehouders gewasbescherming is het belang benadrukt om de randvoorwaarden van het IPO-bestuur bij ondertekening van het convenant goed te verweken in de inzet voor de deelconvenanten en het resultaat daar ook op te toetsen. Voorts is gevraagd om rode lijnen of dilemma's te formuleren ter bespreking in de BAC LG en R&L.

Samenhang andere IPO-opgaven
Het thema raakt de bestuursopdrachten KRW en drinkwater, natuur en gezonde leefomgeving. De onderdelen natuur en water hangen samen met de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof.

Consequenties

Met dit besluit wordt de inzet van het IPO en provincies bij de uitwerking van het convenant toekomstbestendige landbouw in deelconvenanten bepaald en bepaald aan welke onderdelen prioriteit wordt gegeven.

Vervolgstappen
- oktober: vaststellen van de provinciale, ambtelijke deelname per werkspoor
- november: Uitwerken van bestuurlijke aandachtspunten, rode lijnen en het onderhandelingsmandaat op basis van de inbreng van de BAC's.

Bijlagen
1. Convenant toekomstbestendige gewasbescherming (convenant op hoofdlijnen)
2. Inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Inleiding en achtergrond

Op 10 september heeft IPO bestuur besloten tot ondertekening van het convenant toekomstbestendige gewasbeschermingsmiddelen. Dit is een convenant op hoofdlijnen dat moet worden uitgewerkt in deelconvenanten. Bij het besluit tot ondertekening van het convenant op hoofdlijnen heeft het IPO-bestuur besloten dat de volgende aandachtspunten randvoorwaardelijk zijn bij het werken aan de deelconvenanten:

- de financiële en juridische borging;
- betrokkenheid van gezondheidspartners, natuur en bredere landbouwpartijen voor maatschappelijke draagvlak;
- de toezichtstaak van de provincies op dit dossier en de vele handhavingsverzoeken die hieruit voortvloeien;
- level playing field ten opzichte van Europa;
- aandacht voor de doelen in de Kaderrichtlijn Water en Natura-2000 doelen.

Inmiddels wordt er gewerkt aan de uitwerking van het convenant op hoofdlijnen in deelconvenanten. Met dit stuk worden de inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor die deelconvenanten beschreven.

Op dit moment is voorzien in een generiek deelconvenant (met een deel wettelijke kader en een deel bovenwettelijke kaders) en sectorale deelconvenanten, volgens onderstaand overzicht.

Governance werksporen

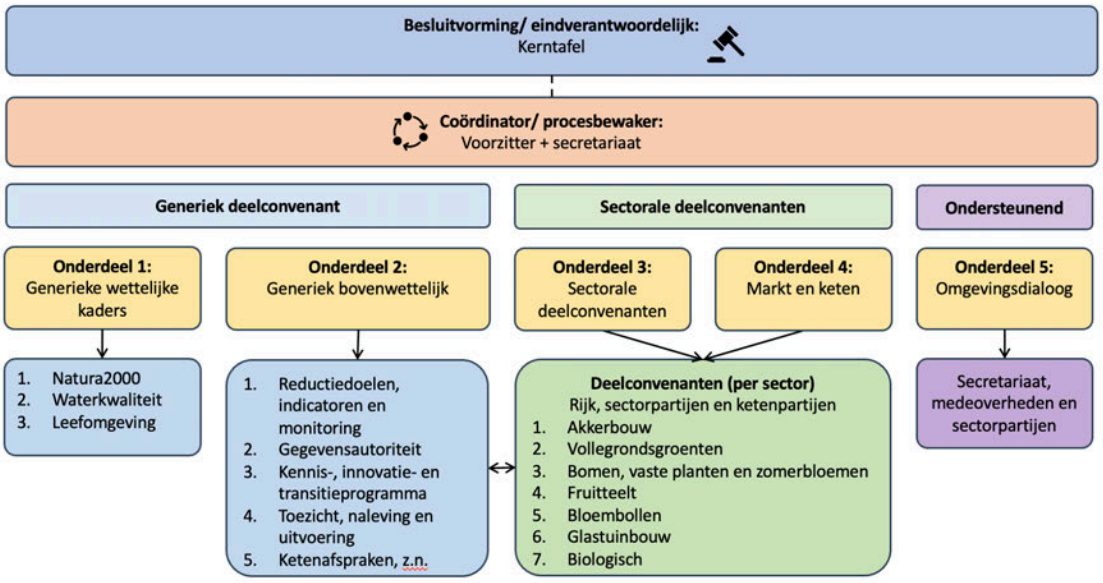

Voor de generieke wettelijke kaders (natuur, water en leefomgeving) stellen we een actieve deelname voor. Op bovenwettelijke kaders (behalve ketenafspraken) stellen we voor om op de inhoud mee te lezen en input te leveren om de provinciale belangen/bevoegdheden te bewaken. Bij de sectorale deelconvenanten voorzien we geen deelname bij de totstandkoming, maar slechts toetsing bij de kerntafel aan de in dit document geformuleerde basisvoorwaarden.

Over de onderwerpen ‘water’ en ‘leefomgeving’ hebben we nauw contact gehad met de UvW respectievelijk VNG. We zullen die samenwerking voortzetten en bezien in hoeverre we elkaars inzet kunnen ondersteunen. De vereniging van drinkwaterbedrijven (Vewin) neemt deel aan de werkgroep Waterkwaliteit voor de afspraken over drinkwater.

Binnen de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof wordt ook gewerkt aan ruimtelijke vraagstukken rondom Natura2000-gebieden, beekdalen en grondwaterbeschermingsgebieden. De werkzaamheden in dat kader hebben een directe relatie met afspraken binnen in ieder geval de deelconvenanten natuur en water. Die relatie vergt voortdurende afstemming tussen beide trajecten.

Tot slot vraagt de rolverdeling tussen IPO en de verschillende provincies bij de deelconvenanten aandacht. Het IPO heeft duidelijke standpunten rond de onderwerpen ‘water’ en ‘natuur’ en in mindere mate rond ‘leefomgeving’, omdat hier de primaire verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten.

Natura 2000; actieve deelname

Inzet

Erkenning van de stand van zaken

- Erkenning dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kan hebben en dat de uitspraak Holtingerveld mogelijk verder rijkt dan de betreffende (lelie)teelt en het betreffende Natura 2000-gebied.
- Erkenning dat er nog veel onbekend is over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en dat het voorzorgsbeginsel daarom noopt tot het nemen van maatregelen om mogelijke significante gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor Natura 2000-gebieden te beperken.
- Erkenning dat het op dit moment – gezien de stand van de wetenschap – niet mogelijk is om met zekerheid maatregelen te nemen om significante gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden met maatregelen te voorkomen

Evenredigheid en zekerheid voor telers

- Overweging dat partijen het niet evenredig vinden om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in algemene zin te verbieden, mede gezien de uitkomst van het WUR-onderzoek van februari 2026.
- Erkenning dat het – gezien de wetenschappelijke onzekerheid en gezien het gebrek aan jurisprudentie op dit gebied – niet mogelijk is om telers langdurige zekerheid te geven of zij middelen kunnen blijven gebruiken en dat onderzoekresultaten en jurisprudentie kunnen nopen tot wijzigingen in de maatregelen.
- Wens van partijen om zo spoedig mogelijk duidelijkheid te bieden middels toelating, een voortoets of vergunningverlening onder welke omstandigheden welke middelen waar kunnen worden gebruikt en significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Maatregelen en onderzoek

- Vaststelling van een pakket maatregelen om mogelijke significante gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken.
- Vaststelling van een onderzoeksagenda, met een planning van momenten om het maatregelenpakket te herzien, op grond van de resultaten van de onderzoeken.

Onderhandelingsruimte

- Het vaststellen van een kader met maatregelen is aan de bevoegde gezagen en niet onderhandelbaar.
- Reflectie door sectorpartijen en natuur- en milieuorganisaties op de evenredigheid van maatregelen kan bijdragen aan het draagvlak voor de maatregelen.
- Reflectie door sectorpartijen en natuur- en milieuorganisaties op de onderzoeksagenda kan bijdragen aan het draagvlak voor de resultaten van toekomstig onderzoek.
- Reflectie door sectorpartijen en natuur- en milieuorganisaties op de wijze waarop de maatregelen worden herzien (periodiek, afhankelijk van onderzoeksresultaten en afhankelijk van jurisprudentie), kan eveneens bijdragen aan het draagvlak voor die maatregelen.

Eindbeeld

Het IPO heeft conform besluitvorming in beide BAC's opdracht gegeven voor het maken van een Quickscan naar mogelijke maatregelen in relatie tot Natura 2000-gebieden. Deze opdracht is samen met het ministerie van LVVN verleend, in verband met mogelijke maatregelen in zones[1]. Een duidelijk uniform maatregelpakket ten behoeve van de natuur, in combinatie met een onderzoeksagenda, moet leiden tot een evenredig en juridisch getoetst handhavingskader dat duidelijkheid geeft aan telers en ngo's onder welke omstandigheden wel en niet gehandhaafd wordt.

[1] Conform Kamerbrief 26 juni: Kabinet haalt Nederland van het stikstofslot | Rijksoverheid.nl

Water; actieve deelname

Inzet

Waterkwaliteit en KRW-doelbereik

- Prioriteit bij het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water voor zowel oppervlaktewater als grondwater en voor de kwaliteit van ons drinkwater.
- (Gebieds)processen in provincies die bijdragen aan de doelen van het convenant, mogen geen hinder ondervinden van het convenant.
- Handelingsperspectief voor de korte termijn gezien de wettelijke normen KRW in 2027.

Toelating van gewasbeschermingsmiddelen

- Erkenning door het Rijk dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het CTGB niet voorkomt dat normen in water worden overschreden.
- In het licht van de KRW en de drinkwaterwinning moet de toelating vanuit Ctgb KRW-getoetst zijn. Afspraken met het Rijk om het toelatingsbeleid zo aan te scherpen dat normoverschrijdingen in water/Natura2000 niet meer voorkomen.
- Op (inter)nationaal niveau is een betere afstemming nodig tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de vereisten van de KRW en rond Natura 2000-gebieden.

PFAS, TFA en drinkwater

- Bij het Rijk aansturen op de noodzaak voor bronaanpak gewasbeschermingsmiddelen, PFAS/TFA, conform de KRW dat de zuiveringsinspanning voor drinkwater niet mag toenemen.
- Lobby richting Rijk rond uitvoering IPO-VNG position paper voor PFAS ‘Actieve aanpak PFAS voor een gezonde leefomgeving’.

Provinciale regels, handhaving en vergunningverlening

- Goede en betrouwbare registratie voor lokale en regionale overheden om VTH-problematiek (Natura 2000 én grondwaterbeschermingsgebieden) aan te pakken.
- Een landelijk uniform rechtszekerheids- en handhavingskader voor economische activiteiten waarbij verschillen tussen gemeenten en provincies worden voorkomen en vergunningverlening, toezicht en handhaving plaatsvinden op basis van wetenschappelijk onderbouwde, proportionele en uitvoerbare criteria.

Onderzoek

- Aansturen bij het Rijk op duidelijkheid over een methode om een sluitende en effectieve herkomstbepaling van gewasbeschermingsmiddelen mogelijk te maken. Gemeten concentraties in lucht, bodem of plantenmateriaal kunnen niet worden herleid tot het gebruik van één specifieke teler, omdat gewasbeschermingsmiddelen via meerdere emissieroutes en over grotere afstand kunnen worden getransporteerd.
- De manier van meten tussen buurlanden uniform moet zijn.
- Onderzoek door Rijk en sector wat er nodig is om zonder gewasbescherming rendabel te kunnen telen.

Onderhandelingsruimte

- Hoe ver strekt het verzoek om aanscherping van de toelating?
- Herziening van afspraken zijn afgestemd op de KRW-planperiode 2028-2033.

Leefomgeving; actieve deelname

Inzet

- De primaire verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten. Provincies willen gemeenten hierin wel ondersteunen. En vanuit enkele gemeenten komen ook hulpvragen naar aanleiding van handhavingsverzoeken waarin gezondheid een prominente rol speel. Gezamenlijk optrekken is daarom van belang om te komen tot een algemeen kader wat de randvoorwaarden geeft voor de sector-deelconvenanten ten aanzien van een gezonde leefomgeving. Om gezonde Leefomgeving volwaardig mee te nemen in de andere opgaves.
- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving én een goede omgevingskwaliteit voor inwoners is een belangrijk doel.
- Vanuit de wettelijke taak van provincies tot bescherming van de gezonde leefomgeving, bepalen hoe dit kan worden gerealiseerd met het beschikbare VTH-instrumentarium en, indien dit niet toereikend is, bepalen waar afstemming met het Rijk nodig is.
- De maatschappelijke opgaven op het gebied van de leefomgeving vragen om een integrale aanpak.

Inzet op bovenwettelijke onderdelen

Inzet op onderdeel toezicht en naleving en uitvoering; volgend

Doel van dit onderdeel is om onderscheid te maken tussen verschillende toezichtsvormen en om naleving te verhogen door aansluiting te zoeken bij (privaat) toezicht en borging. Voor zover er afspraken worden gemaakt over privaat toezicht en verhoging van de naleving op grond van gegevens van de gegevensautoriteit, is dit met name een aangelegenheid van de sector. Voor zover dat toezicht en die naleving echter raken aan de (provinciale) rol als bevoegd gezag, zien provincies er op toe dat de eigen rol als bevoegd gezag niet wordt beperkt.

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar volgt de ontwikkelingen om te voorkomen dat de ontwikkelingen rond toezicht, naleving en uitvoering de provinciale bevoegdheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving beperken of belemmeren.

Inzet op onderdeel Gegevensautoriteit gewasbescherming; volgend

Doel van dit onderdeel is om een onafhankelijke gegevensautoriteit gewasbescherming op te richten met sectorbrede deelneming, waarbij door eenduidige normering en benchmarking wordt gekomen tot forse afname van de milieubelasting van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen. Deze benchmarking is primair een aangelegenheid van de sector. Provincies kunnen echter wel profijt hebben van de gegevens die door de autoriteit worden gegenereerd voor bijvoorbeeld provinciaal beleid.

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar volgt de ontwikkelingen om te borgen dat de gegevens die de autoriteit beheert (op geaggregeerd niveau) bruikbaar zijn voor provinciaal beleid en toezicht.

Inzet op onderdeel Reductiedoelen, indicatoren en monitoring; volgend

Er dient een nationaal kwantitatief reductiedoel te worden uitgewerkt voor de vermindering van de milieubelasting van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, afgeleid van (afrekenbare) reductiedoelen per sector/deelconvenant. Het doeljaar is 2040, met tussendoelen in 2030 en 2035, via milieubelastingspunten.

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar volgt de ontwikkelingen om te bezien of de reductiedoelen voldoende tegemoetkomen aan de provinciale doelen en belangen.

Inzet op Kennis, innovatie en transitieprogramma; volgend

IPO neemt niet actief deel aan gesprekken over dit onderdeel, maar volgt de ontwikkelingen. Innovaties raken provincies bij hun taak als vergunningverlener (Omgevingswet), bij het realiseren van water- en natuurdoelen en kunnen helpen bij het vlottrekken van gebiedsprocessen. Tot slot kunnen provinciale GLB-subsidies helpen bij de realisatie van innovatie.

Provincies hebben nog geen gezamenlijke inzet vastgesteld op het thema kennis en innovatie ihkv gewasbeschermingsmiddelen. Voorstel voor een inzet:

- Innovatie moet zich niet alleen beperken tot technische innovaties, maar ook slimme bedrijfsvoering en systeeminnovaties behelzen (conform inzet op innovatie stikstof).
- Innovaties moeten zowel technisch werkend, economisch werkend, juridisch werkend als sociaal-cultureel werkend zijn (conform inzet op innovatie stikstof).
- Provincies zijn bereid mede uitvoering te geven aan de afspraken uit dit deelconvenant, onder andere vanuit hun verantwoordelijkheid als mede-opdrachtgever van het GLB.

Inzet op sectorale deelconventen

Provincies hebben geen gezamenlijke inzet vastgesteld op specifieke teelten. IPO heeft hier geen opdracht voor. IPO neemt daarom niet actief deel aan de gesprekken over de sectorale deelconvenanten. Provincies kunnen wel (in een tweede schil) ambtelijk inbreng leveren. Het IPO stelt (concept) convenantstukken ter beschikking aan provincies. Reacties van individuele provincies op conceptstukken zal het IPO doorsturen aan de trekkers van de desbetreffende deelconvenanten, met de kanttekening dat het gaat om een reactie van een individuele provincie en geen IPO-reactie betreft.

IPO beoordeelt de sectorale deelconvenanten aan de kerntafel op de volgende basisvoorwaarden:

- De afspraken in de deelconvenanten moeten samen voldoende bijdragen aan de gestelde doelen voor water, natuur en leefomgeving uit het hoofdconvenant.
- De deelconvenanten moeten ruimte bieden aan agrarische ondernemers: handelingsperspectief inclusief economisch perspectief en daarmee eigenaarschap creëren voor agrarische ondernemers. Daarbij zijn recente gegevens en fijnmazigheid belangrijk zodat ondernemers het effect zien van hun handelen.
- In de uitwerking van de deelconvenanten moet aandacht zijn voor duidelijkheid, dat wil zeggen open, eerlijke en tijdige communicatie, zowel met stakeholders, als met agrariërs. De agrarische sector moet tijdig kunnen anticiperen in hun bedrijfsvoering op de afspraken.

Bestuurlijke inrichting

Door het IPO-bestuur is besloten dat gedeputeerde Vael namens het IPO als eerste gedeputeerde zal deelnemen aan de kerntafel en dat gedeputeerde Bakker beschikbaar is als vervanger. Na afloop van elke kerntafel zal een ambtelijke terugkoppeling en een bestuurlijke terugkoppeling van het overleg worden gegeven.

Er is een Teams-omgeving ingericht, waarin convenantstukken worden gedeeld ten behoeve van de relevante provinciale werkgroepen.

Gedeputeerden Bakker, Emmens, Gielen en Vael hebben periodiek een portefeuillehoudersoverleg gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens dit overleg komt ook de voortgang van het convenantstraject aan de orde.

De inhoudelijke deelname aan de verschillende trajecten zal worden ingevuld door provinciale medewerkers met inhoudelijke kennis van zaken.

De ambtelijke ondersteuning van bestuurders en coördinatie van provinciale medewerkers wordt verzorgd door het IPO.

Planning

Vanuit het secretariaat is voorzien in de volgende voorlopige planning.

Periode	Activiteiten
September	Vaststellen van startnotitie, governance en globale planning Start maken met werksporen en deelconvenanten – o.a. plan van aanpak opstellen door verschillende trekkers Start maken met oprichting onafhankelijke gegevensautoriteit (zie ook Bijlage 2)
Oktober	Uitwerken van generieke publieke kaders Uitwerken van reductiedoelen en indicatoren Eerste uitwerking sectorale deelconvenanten Eerste uitwerking afspraken markt en keten Start omgevingsdialoog
November	Bespreken en aanscherpen conceptteksten Afstemming werksporen en deelconvenanten Juridische-, uitvoerings- en haalbaarheidstoets Achterban-/praktijkconsultatie Uitwerken laatste keuzes
December	Opstellen definitieve (deel)convenantsteksten Integrale controle op samenhang Laatste interne/bestuurlijke afstemming
Voor 1 januari 2027	Oprichting onafhankelijke gegevensautoriteit
2027	Ontwikkelen beleidskader leefomgeving Afronden oprichting onafhankelijke gegevensautoriteit

Tegen de achtergrond van deze voorlopige planning, stellen we voor om in de BAC LG en de BAC R&L van december de stand van zaken te agenderen en zo mogelijk besluitvorming over een aantal essentiële zaken als die nog in de definitieve convenantstekst kan worden verwerkt. Voorts stellen we een gezamenlijke BAC LG en R&L voor begin 2027 om de besluitvorming over ondertekening van de deelconvenanten in IPO-bestuur voor te bereiden.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: FW: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur
Datum: vrijdag 9 oktober 2026 09:08:20
Bijlagen: image001.png
261008 Schriftelijke ronde AAC LG-RL Inzet en bestuurlijke inrichting IPO over de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen.pdf.DRF
Bijlage 1 - Convenant toekomstbestendige gewasbescherming.pdf.TXT
Bijlage 2 - Inzet bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen.docx.DRF
image001.png

Hallo allemaal,

Er wordt weer een volgende stap voorbereid rondom het convenant Gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Er is weer gelegenheid om jullie zienswijze op dit onderwerp mee te geven!
In de bijgaande stukken is het AAC voorstel opgenomen en een bijlage met de inzet van IPO op inhoud en governance. Er is een keuze gemaakt welke onderdelen van het convenant actief en welke volgend zullen worden opgepakt.

Grote lijn is dat het IPO voorstelt om actief deel te nemen aan de wettelijke kaders die van belang zijn voor de provincie, zijnde de water, natuur en gezonde leefomgeving en in de overige deelconvenanten volgend te zijn.

Graag jullie reactie op het voorstel.

Voor het overzicht heb ik nog even weergegeven wie vanuit welke invalshoek een bijdrage levert:

- art. 5.1.2.e
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

De timing is weer geweldig, zoals altijd op dit soort dossiers. Ik wil jullie vragen je reactie uiterlijk 19 oktober bij mij aan te leveren. Dan kan ik er 20 oktober nog één verhaal van maken en naar art. 5.1.2.e en art. 5.1.2.e sturen, onze vertegenwoordigers in de AAC's RenL en LG.

Graag een expliciete reactie vanuit water, natuur en gezonde leefomgeving op de inhoudelijke voorstellen, ook als je het er helemaal mee eens bent. Daarnaast ben ik

ook benieuwd naar de reactie vanuit landbouw en LG om niet deel te nemen aan de deelconvenanten voor de verschillende agrarische sectoren.

Dank op voorhand voor jullie inzet!

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 [redacted]
E-mail [redacted]@flevoland.nl
Werkdagen [redacted]
.....
Afbeelding

Van: LG
Datum: donderdag, 8 oktober 2026 om 21:15
Aan:
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Geachte leden van de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving (cc secretariaten),
Op 10 september heeft het IPO-bestuur besloten het hoofdlijnenconvenant toekomstbestendige gewasbescherming te ondertekenen en akkoord te gaan met deelname aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Op 22 september ontvingen we in concept de plannen van aanpak voor die uitwerking. Op basis van de ambtelijk ontvangen input en uitkomsten van de gezamenlijke BAC's en IPO-bestuur is de inzet en governance voor het IPO voor het vervolgproces in bijgevoegde oplegnotitie (incl. bijlagen) uitgewerkt.
Abstract van de notitie 'Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen':
"Kern van het onderwerp
De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagd besluit:
De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
    a. PM na reactie AAC"

We ontvangen uw reactie graag **uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026** via art. 5.1.2.e@ipo.nl *en* art. 5.1.2.e@ipo.nl. We verzoeken u om afstemming te zoeken, zodat we 1 reactie per provincie ontvangen.

We realiseren ons dat dit wederom druk legt op de interne processen, en we bedanken u alvast voor uw inzet. Wij zullen het stuk vervolgens agenderen voor de BAC LG van 29 oktober en de BAC R&L van 5 november.

Voor inhoudelijke vragen of overleg kunt u contact opnemen met art. 5.1.2.e, art. 5.1.2.e@ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e) of art. 5.1.2.e art. 5.1.2.e@ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Programma Landelijk Gebied (IPLG)
T. +316art. 5.1.2.e
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Interprovinciaal Overleg (IPO)
Herengracht 23
2511EG Den Haag | www.ipo.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur
Datum: donderdag 22 oktober 2026 09:55:16
Bijlagen: 261029 BAC LG 2d.1 Beslisnotitie inzet en governance deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen.pdf.DRF
261029 BAC LG 2d.2 Bijlage 1 - Convenant toekomstbestendige gewasbescherming.pdf.TXT
261029 BAC LG 2d.3 Bijlage 2 - Inzet, bestuurlijke inrichting en planning.pdf.DRF
image002.png
image003.png
image004.png

Hey art. 5.1.2.e
Hierbij de stukken. Ik ga ze ook nog verwerken in de vergaderbundel en ook in de sharepoint maar nu kun jij er vast mee aan de slag.

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Bureau Bestuurssecretaris

Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

Telefoon : 06 art. 5.1.2.e
E-mail : art. 5.1.2.e @flevoland.nl
Website : **www.flevoland.nl**
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 22 oktober 2026 09:18
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Ha allen,
Naar aanleiding van jullie input en de conceptstukken voor het BAC wil ik onderstaande annotatie meegeven aan GS. Ik wacht nog op de definitieve stukken, maar wilde deze alvast aan jullie voorleggen:

> De hoofdkeuze van het IPO is begrijpelijk: actief deelnemen aan natuur, water en leefomgeving en de overige sporen volgen.
>
> **Sectorale deelconvenanten**
>
> Voor Flevoland is de voorgestelde terughoudendheid echter te groot bij de sectorale deelconvenanten, kennis en innovatie, reductiedoelen en de gegevensautoriteit. Juist daar worden afspraken gemaakt die rechtstreeks ingrijpen op de Flevolandse akkerbouw, doelsturing, bedrijfsplannen, innovatie,

verdienvermogen en de Europese concurrentiepositie.

Het advies is daarom om in te stemmen met de hoofdlijn, maar daarbij een duidelijke Flevolandse aanvulling te maken: Flevoland hoeft niet overal aan tafel te zitten, maar moet wel actief en tijdig invloed kunnen uitoefenen op de deelconvenanten voor akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten en op de generieke sporen die bepalend zijn voor doelsturing, data en innovatie. Alleen achteraf toetsen aan drie algemene basisvoorwaarden is daarvoor onvoldoende.

Water/KRW

Voor het onderwerp water missen wij in het convenant een duidelijke Rijksinspanning op het toelatingsbeleid. Het Rijk beschikt over het instrument om risico's van gewasbeschermingsmiddelen landelijk te beperken namelijk het toelatingsbeleid, maar vraagt regio's nu om dit via maatwerkmaatregelen (zoals inzet juridisch instrumentarium en ruimtelijk instrumentarium) op te lossen. Dat is niet efficiënt, niet uniform en legt een opgave bij de regio die effectiever aan de voorkant nationaal kan en moet worden geregeld omdat we ook een landelijk gelijk speelveld willen hebben voor de sector.

Natuur en leefomgeving

De inhoudelijke uitwerking van de onderwerpen natuur en leefomgeving is prima om als inzet te hanteren bij het opstellen van deze deelconvenanten.

Samenvattend advies:

Instemmen met het voorgestelde besluit met de volgende opmerkingen:

- Flevoland hoeft niet overal aan tafel te zitten, maar moet wel actief en tijdig invloed kunnen uitoefenen op de deelconvenanten voor akkerbouw, vollegrondsgroenten en biologische teelten en op de generieke sporen die bepalend zijn voor doelsturing, data en innovatie.

- Voor het onderwerp water missen wij in het convenant een duidelijke Rijksinspanning op het toelatingsbeleid.

Bedankt voor jullie reacties die ik alsnog kreeg!

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e [redacted]

Expertiseteam Milieu

.....

Provincie Flevoland

Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad

Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

.....

Telefoon 06 art. 5.1.2.e [redacted]

E-mail art. 5.1.2.e [redacted] @flevoland.nl

Werkdagen art. 5.1.2.e [redacted]

.....

Afbeelding

Van: [redacted]@flevoland.nl>
Datum: vrijdag, 9 oktober 2026 om 09:08
Aan: [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>
CC: [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>; [redacted]@flevoland.nl>
Onderwerp: FW: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,
Er wordt weer een volgende stap voorbereid rondom het convenant Gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Er is weer gelegenheid om jullie zienswijze op dit onderwerp mee te geven!
In de bijgaande stukken is het AAC voorstel opgenomen en een bijlage met de inzet van IPO op inhoud en governance. Er is een keuze gemaakt welke onderdelen van het convenant actief en welke volgend zullen worden opgepakt.
Grote lijn is dat het IPO voorstelt om actief deel te nemen aan de wettelijke kaders die van belang zijn voor de provincie, zijnde de water, natuur en gezonde leefomgeving en in de overige deelconvenanten volgend te zijn.
Graag jullie reactie op het voorstel.
Voor het overzicht heb ik nog even weergegeven wie vanuit welke invalshoek een bijdrage levert:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

De timing is weer geweldig, zoals altijd op dit soort dossiers. Ik wil jullie vragen je reactie uiterlijk 19 oktober bij mij aan te leveren. Dan kan ik er 20 oktober nog één

verhaal van maken en naar art. 5.1.2.e en art. 5.1.2.e sturen, onze vertegenwoordigers in de AAC's RenL en LG.

Graag een expliciete reactie vanuit water, natuur en gezonde leefomgeving op de inhoudelijke voorstellen, ook als je het er helemaal mee eens bent. Daarnaast ben ik ook benieuwd naar de reactie vanuit landbouw en LG om niet deel te nemen aan de deelconvenanten voor de verschillende agrarische sectoren.
Dank op voorhand voor jullie inzet!
Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e

Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e @flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e @ipo.nl>
Datum: donderdag, 8 oktober 2026 om 21:15
Aan:
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Geachte leden van de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving (cc secretariaten),
Op 10 september heeft het IPO-bestuur besloten het hoofdlijnenconvenant toekomstbestendige gewasbescherming te ondertekenen en akkoord te gaan met deelname aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Op 22 september ontvingen we in concept de plannen van aanpak voor die uitwerking. Op basis van de ambtelijk ontvangen input en uitkomsten van de gezamenlijke BAC's en IPO-bestuur is de inzet en governance voor het IPO voor het vervolgproces in bijgevoegde oplegnotitie (incl. bijlagen) uitgewerkt.
Abstract van de notitie 'Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen':
"Kern van het onderwerp

De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagd besluit:

De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
    a. PM na reactie AAC"

We ontvangen uw reactie graag **uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026** via art. 5.1 @ipo.nl *en* art. @ipo.nl. We verzoeken u om afstemming te zoeken, zodat we 1 reactie per provincie ontvangen.

We realiseren ons dat dit wederom druk legt op de interne processen, en we bedanken u alvast voor uw inzet. Wij zullen het stuk vervolgens agenderen voor de BAC LG van 29 oktober en de BAC R&L van 5 november.

Voor inhoudelijke vragen of overleg kunt u contact opnemen met art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e) of art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e).

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Programma Landelijk Gebied (IPLG)
T. +316art. 5.1.2.e
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Interprovinciaal Overleg (IPO)
Herengracht 23
2511EG Den Haag | www.ipo.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Bestuurlijke Adviescommissie Landelijk Gebied

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

29 oktober 2026
Agendapunt 2d

Datum	21 oktober 2026
Portefeuillehouder	Landelijk Gebied: Arno Vael (Zeeland) Ruimte en Leefomgeving: Has Bakker (Utrecht)
Inlichtingen bij	Wally Schokking (LG); Jaimy Vijlbrief (RenL)
Telefoon	06-24186104, wally.schokking@ipo.nl; 06-17235797, jaimy.vijlbrief@ipo.nl
Onderwerp	Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Kern van het onderwerp

De BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en Leefomgeving wordt gevraagd een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagde besluiten

De AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving adviseren de BAC Landelijk Gebied en BAC Ruimte en Leefomgeving om:

1. In te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een toetsende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten in te nemen over rode lijnen of dilemma.

Aanleiding/context

Bestuurlijke opdracht Gewasbeschermingsmiddelen

Het IPO-bestuur heeft op 10 september besloten het convenant toekomstbestendige landbouw (bijlage 1) te ondertekenen en deel te nemen aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Daarbij zijn door het bestuur de volgende randvoorwaardelijke aandachtspunten meegegeven:

- de financiële en juridische borging;
- betrokkenheid van gezondheidspartners, natuur en bredere landbouwpartijen voor maatschappelijke draagvlak;
- de toezichtstaak van de provincies op dit dossier en de vele handhavingsverzoeken die hieruit voortvloeien;
- gelijk speelveld ten opzichte van Europa;
- aandacht voor de doelen in de Kaderrichtlijn Water en Natura-2000 doelen.

Op basis van ambtelijke input en de uitkomsten van de besluitvorming in IPO-bestuur is een inzet, bestuurlijke inrichting en planning (bijlage 2) voor het vervolgproces bepaald.

1a. Actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving
Voor het vervolgproces wordt onderscheid gemaakt in een generiek deelconvenant met wettelijke kaders (natuur, waterkwaliteit en leefomgeving) en een bovenwettelijk deel[1]. Daarnaast zijn er sectorale deelconvenanten. Het IPO heeft duidelijke standpunten over water en natuur en, in mindere mate, over leefomgeving, zoals bevestigd door de BAC LG en de BAC R&L op 28 mei respectievelijk 4 juni. Daarom wordt voor deze onderdelen een actieve deelname voorgesteld.

1b. Een toetsende rol bij de sporen 'toezicht en naleving', 'kennis en innovatie', 'gegevensautoriteit' en 'reductiedoelen'
Bij de meeste bovenwettelijke sporen heeft IPO geen duidelijke standpunten, maar zijn er wel raakvlakken met de bevoegdheden van provincies. Bij de oprichting van een gegevensautoriteit is het bijvoorbeeld van belang dat gegevens (op geaggregeerd) niveau ook door provincies kunnen worden gebruikt voor beleidsvorming. Bij het spoor toezicht en naleving is het van belang dat vormen van privaat/sectoraal toezicht en naleving niet strijdig zijn met de publieke VTH-taken van provincies. Op deze sporen wordt naar een toetsende rol gezocht, waarbij we niet zelf meeschrijven aan convenantsteksten, maar wel nauw betrokken zijn en input kunnen leveren aan de hand van de provinciale belangen en bevoegdheden.

1c. Geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten
Bij de sectorale deelconvenanten heeft IPO geen eigen standpunten en ook geen duidelijke belangen, los van algemene belangen bij een aanmerkelijke vermindering van de emissie van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen, handelingsperspectief voor de sector en communicatie. Een aantal specifieke provincies hebben wel kennis en belangen bij specifieke teelten. Het IPO deelt via een Teams-kanaal de (concept)stukken die aan de kerntafel worden besproken. Reacties die we van individuele provincies op die stukken ontvangen, zullen we doorsturen naar de trekkers van die deelconvenanten, met de uitdrukkelijke kanttekening dat het gaat om de reactie van individuele provincies.

1d. Toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden
Voor alle deelconvenanten gelden vier basisvoorwaarden: (1) de afspraken dragen gezamenlijk voldoende bij aan het hoofdconvenant; (2) agrarische ondernemers krijgen handelingsperspectief, inclusief economisch perspectief; (3) de communicatie met stakeholders en agrariërs is open, eerlijk en tijdig; (4) de afspraken doen geen afbreuk aan de wettelijke taken en bevoegdheden van provincies.

1e. Ambtelijke bemensing door provincies
Inhoudelijke deelname aan de verschillende werksporen zal door provinciale medewerkers worden ingevuld. Ambtelijke coördinatie vindt plaats door de programma's Landelijk Gebied en Ruimte en Leefomgeving van het IPO.

1f. Organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten
Op dit moment is de planning dat de convenantsteksten eind 2026 grotendeels gereed zullen zijn. In de BAC R&L van 10 december en de BAC LG van 17 december is een update voorzien. Er wordt een gezamenlijke BAC LG/R&L gepland begin 2027 ter voorbereiding van de besluitvorming in IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.

[1] 1. Reductiedoelen, indicatoren en monitoring 2. Gegevensautoriteit 3. Kennis-, innovatie- en transitieprogramma 4. Toezicht, naleving en uitvoering 5. Ketenafspraken.

2. Standpunten in te nemen over rode lijnen of dilemma's
Door provincies zijn geen rode lijnen en dilemma's geformuleerd, die niet al volgen uit de besluitvorming in het IPO-bestuur of de bovengenoemde vier basisvoorwaarden. Het is aan de BAC's LG en R&L om eventuele rode lijnen of dilemma's te formuleren.

Uitkomsten bespreking werkgroep / AAC / Portefeuillehoudersoverleg
In de werkgroep gewasbescherming Natura-2000 is het belang benadrukt van deelname aan de bovenwettelijke sporen en ook door verschillende provincies gevraagd om inzet op de sectorconvenanten.

Dit voorstel is via een schriftelijke ronde aan de AAC voorgelegd. De uitkomst daarvan is:
- Door de AAC's zijn (opnieuw) zorgen geuit over de snelheid en onzorgvuldigheid van het proces en de noodzaak van afstemming tussen de deelconvenanten.
- Door verschillende provincies is de wens geuit om aan te sluiten bij sectorale deelconvenanten waar de desbetreffende provincie belang bij heeft.
- Enkele provincies willen ook bij de sporen waar het IPO een toetsende rol heeft, met name toezicht en naleving, nadrukkelijker aan tafel zitten.
- Meer aandacht voor gezondheid en duidelijkheid over de gevraagde inzet binnen leefomgeving zijn gewenst. Provincies denken graag mee over kaders op hoofdlijnen, maar niet over de uitwerking van een gestandaardiseerde beoordelingssystematiek.

Door de portefeuillehouders is het belang benadrukt om de randvoorwaarden van het IPO-bestuur bij ondertekening van het convenant goed te verweken in de inzet voor de deelconvenanten en het resultaat daar ook op te toetsen.

Samenhang andere IPO-opgaven
Het thema raakt de bestuursopdrachten KRW en drinkwater, natuur en gezonde leefomgeving. De onderdelen natuur en water hangen samen met de ministeriële taskforce landbouw, natuur en stikstof.

<u>Consequenties</u>
- Met dit besluit wordt de inzet van het IPO en provincies bij de uitwerking van het convenant toekomstbestendige landbouw in deelconvenanten bepaald en bepaald aan welke onderdelen prioriteit wordt gegeven.

<u>Vervolgstappen</u>
- oktober: vaststellen van de provinciale, ambtelijke deelname per werkspoor
- november: Uitwerken van bestuurlijke aandachtspunten, rode lijnen en het onderhandelingsmandaat op basis van de inbreng van de BAC's.

<u>Bijlagen</u>
1. Convenant toekomstbestendige gewasbescherming (convenant op hoofdlijnen)
2. Inzet, bestuurlijke inrichting en planning voor deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur
Datum: dinsdag 20 oktober 2026 11:08:33
Bijlagen: image002.png
image003.png

Ha art. 5.1.2.e
Hier zoals gevraagd.
Mijn belangrijkste inbreng gaat over het stuk “toelating gewasbeschermingsmiddelen”

- Erkenning door het Rijk dat de toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het CTGB niet voorkomt dat normen in water worden overschreden.
- In het licht van de KRW en de drinkwaterwinning moet de toelating vanuit Ctgb KRW-getoetst zijn. Afspraken met het Rijk om het toelatingsbeleid zo aan te scherpen dat normoverschrijdingen in water/Natura2000 niet meer voorkomen.
- Op (inter)nationaal niveau is een betere afstemming nodig tussen het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen en de vereisten van de KRW en rond Natura 2000-gebieden.

Mijn annotatie voor Sjaak zou de volgende zijn
Wij missen in het convenant een duidelijke Rijksinspanning op het toelatingsbeleid. Het Rijk beschikt over het instrument om risico's van gewasbeschermingsmiddelen landelijk te beperken namelijk het toelatingsbeleid, maar vraagt regio’s nu om dit via maatwerkmaatregelen (zoals inzet juridisch instrumentarium en ruimtelijk instrumentarium) op te lossen. Dat is niet efficiënt, niet uniform en legt een opgave bij de regio die effectiever aan de voorkant nationaal kan en moet worden geregeld omdat we ook een landelijk gelijk speelveld willen hebben voor de sector.
En mijn gewone mensen taal:

- Het punt is namelijk dat we Europees allang erkend hebben met elkaar dat bepaalde stoffen die ook in gewasbeschermingsmiddelen voorkomen op de lijst met ZZS staan (denk aan aanscherping KRW normen in 2027).
- Het Rijk heeft een instrument in handen om landelijk te zorgen dat deze middelen beperkt of niet toegelaten worden namelijk het toelatingsbeleid.
- In het convenant had dit ook moeten staan dat het Rijk dit had toelatingsbeleid gaat aanscherpen of een voornemen daartoe, nu is dat vooraf politiek buiten de scope van het convenant gehouden. (zie punt 8 bij uitgangspunten, de politieke opdracht…)
- En daarmee laat het Rijk het aan de 12 regio’s over om individueel aanvullend via juridisch instrumentarium of ruimtelijke maatregelen het gebruik van middelen te voorkomen of beperken. Dit zorgt voor afstemmingsdrukte en mogelijke verschillen per regio, terwijl het Rijk met het toelatingsbeleid het instrument in handen heeft om dit in één keer landelijk te regelen.

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 9 oktober 2026 09:08
Aan: art. 5.1.2.e

CC: art. 5.1.2.e [redacted]

Onderwerp: FW: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,

Er wordt weer een volgende stap voorbereid rondom het convenant Gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Er is weer gelegenheid om jullie zienswijze op dit onderwerp mee te geven!

In de bijgaande stukken is het AAC voorstel opgenomen en een bijlage met de inzet van IPO op inhoud en governance. Er is een keuze gemaakt welke onderdelen van het convenant actief en welke volgend zullen worden opgepakt.

Grote lijn is dat het IPO voorstelt om actief deel te nemen aan de wettelijke kaders die van belang zijn voor de provincie, zijnde de water, natuur en gezonde leefomgeving en in de overige deelconvenanten volgend te zijn.

Graag jullie reactie op het voorstel.

Voor het overzicht heb ik nog even weergegeven wie vanuit welke invalshoek een bijdrage levert:

- art. 5.1.2.e [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

De timing is weer geweldig, zoals altijd op dit soort dossiers. Ik wil jullie vragen je reactie uiterlijk 19 oktober bij mij aan te leveren. Dan kan ik er 20 oktober nog één verhaal van maken en naar art. 5.1.2.e [redacted] en art. 5.1.2.e [redacted] sturen, onze vertegenwoordigers in de AAC's RenL en LG.

Graag een expliciete reactie vanuit water, natuur en gezonde leefomgeving op de inhoudelijke voorstellen, ook als je het er helemaal mee eens bent. Daarnaast ben ik ook benieuwd naar de reactie vanuit landbouw en LG om niet deel te nemen aan de deelconvenanten voor de verschillende agrarische sectoren.

Dank op voorhand voor jullie inzet!

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e [redacted]

Expertiseteam Milieu

.....

Provincie Flevoland

Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad

Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad

.....
Telefoon 06[art. 5.1.2.e redacted]
E-mail[art. 5.1.2.e redacted]@flevoland.nl
Werkdagen[art. 5.1.2.e redacted]
.....

Afbeelding

Van: [art. 5.1.2.e redacted]@ipo.nl>
Datum: donderdag, 8 oktober 2026 om 21:15
Aan:
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Geachte leden van de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving (cc secretariaten),
Op 10 september heeft het IPO-bestuur besloten het hoofdlijnenconvenant toekomstbestendige gewasbescherming te ondertekenen en akkoord te gaan met deelname aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Op 22 september ontvingen we in concept de plannen van aanpak voor die uitwerking. Op basis van de ambtelijk ontvangen input en uitkomsten van de gezamenlijke BAC's en IPO-bestuur is de inzet en governance voor het IPO voor het vervolgproces in bijgevoegde oplegnotitie (incl. bijlagen) uitgewerkt.
Abstract van de notitie 'Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen':
"Kern van het onderwerp
De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.
Gevraagd besluit:
De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:
1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding

van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.

2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:

    a. PM na reactie AAC”

We ontvangen uw reactie graag **uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026** via art. 5.1 @ipo.nl *en* art. @ipo.nl. We verzoeken u om afstemming te zoeken, zodat we 1 reactie per provincie ontvangen.

We realiseren ons dat dit wederom druk legt op de interne processen, en we bedanken u alvast voor uw inzet. Wij zullen het stuk vervolgens agenderen voor de BAC LG van 29 oktober en de BAC R&L van 5 november.

Voor inhoudelijke vragen of overleg kunt u contact opnemen met art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e) of art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e .

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Programma Landelijk Gebied (IPLG)
T. +316art. 5.1.2.e
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Interprovinciaal Overleg (IPO)
Herengracht 23
2511EG Den Haag | www.ipo.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Cc: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur
Datum: dinsdag 20 oktober 2026 13:51:16
Bijlagen: image001.png
image001.png
2026-10-20, Notitie_Flevolandse_inzet_deelconvenanten_gewasbescherming-art. 5.1.2.e docx.DRF

Dag art. 5.1.2.e

art. 5.1.2.e

Gelukkig heeft art. 5.1.2.e een eerste aanzet voor reactie gegeven en heb ik die kunnen doornemen.
art. 5.1.2.e Bedankt!!

Bij dezen onze reactie, vrij uitgebreid.
Kort samengevat, vanuit Flevoland een wat actievere insteek gewenst!

Mede namens Edzard,
Hg, art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: Dinsdag, 20 Oktober, 2026 09:22
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: Re: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,

Ik ga ervan uit dat jullie instemmen met de conceptstukken die volgende week donderdag in het BAC liggen ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen.
Er is door mij geen reactie ontvangen op mijn mail van 9 oktober jl.

Ik zal dit doorgeven aan IPO. Zij gaan vervolgens vandaag en morgen de definitieve stukken maken en zullen deze morgen aan het einde van de dag als nagekomen stuk voor het BAC RenL en LG aan alle provincie voorleggen.

Dit betekent dat ik donderdagmorgen de annotatie kan maken voor de beide BAC's. Het advies zal zijn, tenzij er grote wijzigingen in de stukken komen, om akkoord te gaan met de voorgestelde beslispunten. Ter herinnering, dat zijn de volgende:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
   a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
   b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteiten reductiedoelen;
   c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
   d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
   e. ambtelijke bemensing door provincies;
   f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
   a. PM na reactie AAC (komt morgen nog na in de definitieve stukken)

Ik zal de definitieve stukken zodra ik ze ontvangen heb doorsturen naar jullie, zodat je een eventuele reactie nog kunt meegeven. Deze heb ik dan wel voor 10 uur donderdagochtend nodig. Graag tijd reserveren hiervoor.

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e @flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e
Datum: vrijdag, 9 oktober 2026 om 09:08
Aan: art. 5.1.2.e er
CC: art. 5.1.2.e

art. 5.1.2.e

Onderwerp: FW: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,

Er wordt weer een volgende stap voorbereid rondom het convenant Gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Er is weer gelegenheid om jullie zienswijze op dit onderwerp mee te geven!
In de bijgaande stukken is het AAC voorstel opgenomen en een bijlage met de inzet van IPO op inhoud en governance. Er is een keuze gemaakt welke onderdelen van het convenant actief en welke volgend zullen worden opgepakt.

Grote lijn is dat het IPO voorstelt om actief deel te nemen aan de wettelijke kaders die van belang zijn voor de provincie, zijnde de water, natuur en gezonde leefomgeving en in de overige deelconvenanten volgend te zijn.

Graag jullie reactie op het voorstel.

Voor het overzicht heb ik nog even weergegeven wie vanuit welke invalshoek een bijdrage levert:

- art. 5.1.2.e
-
-
-
-
-
-
-

De timing is weer geweldig, zoals altijd op dit soort dossiers. Ik wil jullie vragen je reactie uiterlijk 19 oktober bij mij aan te leveren. Dan kan ik er 20 oktober nog één verhaal van maken en naar art. 5.1.2.e en art. 5.1.2.e sturen, onze vertegenwoordigers in de AAC's RenL en LG.

Graag een expliciete reactie vanuit water, natuur en gezonde leefomgeving op de inhoudelijke voorstellen, ook als je het er helemaal mee eens bent. Daarnaast ben ik ook benieuwd naar de reactie vanuit landbouw en LG om niet deel te nemen aan de deelconvenanten voor de verschillende agrarische sectoren.

Dank op voorhand voor jullie inzet!

Met vriendelijke groet,
art. 5.1.2.e
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e
E-mail art. 5.1.2.e @flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e
.....
Afbeelding

Van: art. 5.1.2
Datum: donderdag, 8 oktober 2026 om 21:15
Aan:
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Geachte leden van de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving (cc secretariaten),
Op 10 september heeft het IPO-bestuur besloten het hoofdlijnenconvenant toekomstbestendige gewasbescherming te ondertekenen en akkoord te gaan met deelname aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Op 22 september ontvingen we in concept de plannen van aanpak voor die uitwerking. Op basis van de ambtelijk ontvangen input en uitkomsten van de gezamenlijke BAC's en IPO-bestuur is de inzet en governance voor het IPO voor het vervolgproces in bijgevoegde oplegnotitie (incl. bijlagen) uitgewerkt.
Abstract van de notitie 'Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen':
"Kern van het onderwerp
De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.
Gevraagd besluit:
De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:
1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de

deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
   a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
   b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
   c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
   d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
   e. ambtelijke bemensing door provincies;
   f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.

2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
   a. PM na reactie AAC”

We ontvangen uw reactie graag **uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026** via [redacted]@ipo.nl *en* [redacted]@ipo.nl[redacted]@ipo.nl. We verzoeken u om afstemming te zoeken, zodat we 1 reactie per provincie ontvangen.

We realiseren ons dat dit wederom druk legt op de interne processen, en we bedanken u alvast voor uw inzet. Wij zullen het stuk vervolgens agenderen voor de BAC LG van 29 oktober en de BAC R&L van 5 november.

Voor inhoudelijke vragen of overleg kunt u contact opnemen met [redacted]@ipo.nl, 06-[redacted]) of [redacted]@ipo.nl[redacted]@ipo.nl, 06-[redacted].

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Landelijk Gebied (IPLG)
T. +316[redacted]
Werkdagen: [redacted]

Interprovinciaal Overleg (IPO)
Herengracht 23
2511EG Den Haag | www.ipo.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Van: art. 5.1.2.e
Aan: art. 5.1.2.e
Onderwerp: RE: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur
Datum: maandag 19 oktober 2026 11:26:39
Bijlagen: image002.png
image003.png

Hoi art. 5.1.2.e
Wat mij opvalt is dat er wordt ingezet op de deelconvenanten met wettelijke kaders (o.a. leefomgeving), zonder wettelijke kaders is IPO volgend (o.a. VTH). Als je vervolgens in bijlage 2 de inzet over leefomgeving leest, ligt de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente. Voor de provincie is inzet van het VTH instrumentarium een belangrijk middel. Dit pleit voor een iets actievere rol bij het bovenwettelijk onderdeel toezicht en naleving dan waar nu op wordt ingezet.
Verder vind ik de planning voor leefomgeving ambitieus. Het beleidskader moet voor 1 maart 2027 tot stand worden gebracht en eind 2027 worden geïmplementeerd.
Groeten, art. 5.1.2.e

Van: art. 5.1.2.e
Verzonden: vrijdag 9 oktober 2026 09:08
Aan: art. 5.1.2.e
CC: art. 5.1.2.e
Onderwerp: FW: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Hallo allemaal,
Er wordt weer een volgende stap voorbereid rondom het convenant Gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Er is weer gelegenheid om jullie zienswijze op dit onderwerp mee te geven!
In de bijgaande stukken is het AAC voorstel opgenomen en een bijlage met de inzet van IPO op inhoud en governance. Er is een keuze gemaakt welke onderdelen van het convenant actief en welke volgend zullen worden opgepakt.
Grote lijn is dat het IPO voorstelt om actief deel te nemen aan de wettelijke kaders die van belang zijn voor de provincie, zijnde de water, natuur en gezonde leefomgeving en in de overige deelconvenanten volgend te zijn.
Graag jullie reactie op het voorstel.
Voor het overzicht heb ik nog even weergegeven wie vanuit welke invalshoek een bijdrage levert:

- art. 5.1.2.e
-
-
-
-
-

- art. 5.1.2.e [redacted]
- [redacted]

De timing is weer geweldig, zoals altijd op dit soort dossiers. Ik wil jullie vragen je reactie uiterlijk 19 oktober bij mij aan te leveren. Dan kan ik er 20 oktober nog één verhaal van maken en naar art. 5.1.2.e [redacted] en art. 5.1.2.e [redacted] sturen, onze vertegenwoordigers in de AAC's RenL en LG.

Graag een expliciete reactie vanuit water, natuur en gezonde leefomgeving op de inhoudelijke voorstellen, ook als je het er helemaal mee eens bent. Daarnaast ben ik ook benieuwd naar de reactie vanuit landbouw en LG om niet deel te nemen aan de deelconvenanten voor de verschillende agrarische sectoren.
Dank op voorhand voor jullie inzet!
Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e [redacted]
[redacted]
Expertiseteam Milieu
.....
Provincie Flevoland
Postbus 55 | 8200 AB | Lelystad
Visarenddreef 1 | 8232 PH | Lelystad
.....
Telefoon 06 art. 5.1.2.e [redacted]
E-mail art. 5.1.2.e [redacted] @flevoland.nl
Werkdagen art. 5.1.2.e [redacted]
.....

Afbeelding

Van: art. 5.1.2.e [redacted] @ipo.nl>
Datum: donderdag, 8 oktober 2026 om 21:15
Aan:
Onderwerp: Schriftelijke ronde AAC LG en AAC RenL: Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen - graag reactie uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026 om 12:00 uur

Geachte leden van de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving (cc secretariaten),
Op 10 september heeft het IPO-bestuur besloten het hoofdlijnenconvenant toekomstbestendige gewasbescherming te ondertekenen en akkoord te gaan met deelname aan het vervolgproces met uitwerking in deelconvenanten. Op 22 september ontvingen we in concept de plannen van aanpak voor die uitwerking. Op basis van de ambtelijk ontvangen input en uitkomsten van de gezamenlijke BAC's en IPO-bestuur is de inzet en governance voor het IPO voor het vervolgproces in

bijgevoegde oplegnotitie (incl. bijlagen) uitgewerkt.

Abstract van de notitie 'Inzet en bestuurlijke inrichting IPO voor de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen':

"Kern van het onderwerp

De AAC LG en RenL wordt gevraagd de BAC LG en RenL te adviseren een besluit te nemen over de rol van het IPO bij de uitwerking van het hoofdlijnenconvenant gewasbescherming in deelconvenanten. Voorstel is om actief deel te nemen op onderwerpen waar het IPO een duidelijke bestuurlijke opdracht en inhoudelijke positie heeft (natuur, water en leefomgeving) en de overige trajecten te volgen.

Gevraagd besluit:

De bestuurlijk portefeuillehouders gewasbeschermingsmiddelen adviseren de AAC Landelijk Gebied en de AAC Ruimte en Leefomgeving om de BAC Landelijk Gebied en de BAC Ruimte en leefomgeving te adviseren om:

1. in te stemmen met bijgaande inzet op grond van al door de BAC's LG en R&L ingenomen standpunten, bestuurlijke inrichting en planning voor deelname aan de deelconvenanten gewasbeschermingsmiddelen, met als kernpunten:
    a. actieve deelname aan de onderdelen natuur, water en leefomgeving;
    b. een volgende rol bij toezicht en naleving, kennis en innovatie, de gegevensautoriteit en reductiedoelen;
    c. geen actieve deelname aan de sectorale deelconvenanten;
    d. toetsing van alle deelconvenanten aan geformuleerde basisvoorwaarden;
    e. ambtelijke bemensing door provincies;
    f. organisatie van een gezamenlijke BAC LG/R&L begin 2027 ter voorbereiding van besluitvorming door het IPO-bestuur over ondertekening van de deelconvenanten.
2. Standpunten te bepalen over de volgende rode lijnen of dilemma's:
    a. PM na reactie AAC"

We ontvangen uw reactie graag **uiterlijk dinsdag 20 oktober 2026** via art. 5.1 @ipo.nl *en* art. @ipo.nl. We verzoeken u om afstemming te zoeken, zodat we 1 reactie per provincie ontvangen.

We realiseren ons dat dit wederom druk legt op de interne processen, en we bedanken u alvast voor uw inzet. Wij zullen het stuk vervolgens agenderen voor de BAC LG van 29 oktober en de BAC R&L van 5 november.

Voor inhoudelijke vragen of overleg kunt u contact opnemen met art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e) of art. 5.1.2.e @ipo.nl, 06-art. 5.1.2.e .

Met vriendelijke groet,

art. 5.1.2.e
Programma Landelijk Gebied (IPLG)
T. +316art. 5.1.2.e
Werkdagen: art. 5.1.2.e

Interprovinciaal Overleg (IPO)
Herengracht 23
2511EG Den Haag | www.ipo.nl

Volg ons op LinkedIn

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Is het bericht niet voor u bedoeld? Verwijder dan het bericht en neem contact op met de afzender. Aan de inhoud van het bericht kunnen geen rechten worden ontleend.